ĢENERĀLADVOKĀTA NIKOLASA EMILIU [*NICHOLAS EMILIOU*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2024. gada 21. martā [1]

Apvienotās lietas C-611/22 P un C-625/22 P

Illumina, Inc.
pret
Eiropas Komisiju (C-611/22 P)
un
Grail LLC
pret
Illumina, Inc.,

Eiropas Komisiju (C-625/22 P)

Apelācija – Konkurence – Uzņēmumu koncentrācija – Regulas (EK) Nr. 139/2004 22. pants – Koncentrācijas, kurām nav Kopienas mēroga –Tādas konkurences iestādes iesniegts lietas nodošanas pieprasījums, kurai atbilstoši valsts tiesību aktiem nav kompetences – Komisijas lēmums izvērtēt koncentrācijas darījumu – Komisijas kompetence – Lietas nodošanas pieprasījuma iesniegšanas termiņš – Pienākums rīkoties saprātīgā termiņā – Labas pārvaldības princips – Tiesības uz aizstāvību – Tiesiskā paļāvība

I. Ievads

1. Lielākā daļa mūsdienu tiesību aktu pretmonopola jomā gan Eiropas Savienībā, gan citviet ir izstrādāti, pamatojoties uz trīs veidu tiesību normām – noteikumiem par nolīgumiem un saskaņotu rīcību, noteikumiem par vienpusēju rīcību (vai dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu) un noteikumiem par apvienošanās kontroli.

2. Apvienošanās kontroles noteikumu īpatnība ir tāda, ka pretēji abām pārējām noteikumu kopām atbilstoši šiem noteikumiem kompetentajām (administratīvajām un/vai tiesu) iestādēm kopumā ir jāiesaistās nevis *ex post*, bet *ex ante* izvērtēšanā, lai noskaidrotu, vai ierosinātā koncentrācija, ja tā tiktu īstenota, varētu būtiski kaitēt efektīvai konkurencei. Tā ir īpaši sarežģīta un darbietilpīga tehniska analīze, "kas nav pamatota ar zinātniski precīzu noteikumu piemērošanu, bet gan ar tādu kritēriju un principu piemērošanu, par kuriem [..] ir iespējams diskutēt", un kuras mērķis ir sniegt "prognoz[i] par koncentrācijas iedarbību uz attiecīgo tirgu struktūru un konkurences dinamiku, ņemot vērā daudzus pastāvīgi attīstošos faktorus, kas šajos tirgos nākotnē var iespaidot piedāvājumu un pieprasījumu" [2].

1 Oriģinālvaloda – angļu.

2 Ģenerāladvokāta A. Ticano [*A. Tizzano*] secinājumi lietā Komisija/*Tetra Laval* (C-12/03 P, EU:C:2004:318, 73. punkts).

3. Tomēr šis izvērtējums ir jāveic iespējami īsā laikā. Proti, lai nodrošinātu sistēmas efektivitāti, vairums tiesisko režīmu, tostarp Eiropas Savienības tiesiskais režīms, paredz, ka attiecīgajiem uzņēmumiem ir pienākums paziņot kompetentajām iestādēm par darījumu un apturēt tā īstenošanu līdz šo iestāžu atļaujas saņemšanai. Paziņošana un apturēšana rada būtiskas izmaksas, kā arī izraisa zināmus riskus attiecīgajiem uzņēmumiem.

4. Šādā kontekstā, lai sistēma darbotos pareizi, izšķirīga nozīme ir tam, kāda veida robežvērtības ir izvēlējies likumdevējs, un noteiktajām relatīvajām summām, kuras sasniedzot, apvienošanās darījuma pusēm rodas paziņošanas un apturēšanas pienākums. Šīm robežvērtībām ir divkārša funkcija – nodrošināt "vietēja mēroga saikni", kas pamato attiecīgo iestāžu iesaistīšanos, un atsijāt darījumus, kas varētu potenciāli nonākt interešu lokā. Ideālā gadījumā robežvērtībām būtu jābūt viegli aprēķināmām (lai novērstu nenoteiktību par to, vai par konkrēto darījumu ir jāpaziņo) un noteiktām tādā līmenī, lai vienlaikus būtu minimāls tādu darījumu skaits, kurus sistēma ir atklājusi, bet kas diez vai radīs konkurences bažas, un tādu darījumu skaits, kuri varētu radīt šādas bažas, bet paliek neatklāti [3].

5. Savienībā pastāvošā apvienošanās kontroles sistēma – ko reglamentē Padomes Regula (EK) Nr. 139/2004 (2004. gada 20. janvāris) par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju ([Savienības] Apvienošanās regula, turpmāk tekstā – "Regula Nr. 139/2004") [4] – primāri ir balstīta uz apvienošanās darījumā iesaistīto uzņēmumu apgrozījumu. Tomēr šajā regulā ir dažas tiesību normas, kas izņēmuma veidā pilnvaro Eiropas Komisiju izskatīt apvienošanās darījumus, kuri nesasniedz attiecīgās apgrozījuma robežvērtības, ja lietas šai iestādei ir nodevušas dalībvalstu iestādes, attiecīgā gadījumā pēc tam, kad Komisija ir aicinājusi to darīt. Izskatāmā lieta galvenokārt ir par vienas šīs tiesību normas – Regulas Nr. 139/2004 22. panta – nozīmes un tvēruma definēšanu. Īsumā, galvenais jautājums šajā tiesvedībā ir šāds – vai šī tiesību norma ļauj Komisijai izskatīt apvienošanās lietu, ko tai nodevušas dalībvalsts iestādes, ja šīm iestādēm nav kompetences izskatīt šo lietu, jo attiecīgā apvienošanās nesasniedz robežvērtību, kas noteikta to valsts tiesību aktos par apvienošanās kontroli?

6. Neraugoties uz šķietamo jautājuma vienkāršību, rast pareizo atbildi nebūt nav vienkāršs uzdevums. Interpretētājam ir jāveic skrupuloza hermeneitiska analīze, lai noskaidrotu pareizu Regulas Nr. 139/2004 22. panta interpretāciju. Tālab ir ne vien jāizvērtē šīs tiesību normas formulējums, izcelsme, konteksts un mērķis, bet arī jāņem vērā Savienībā izmantotās apvienošanās kontroles sistēmas loģika, kā arī noteikti Savienības tiesību pamatprincipi (piemēram, institucionālā līdzsvara, subsidiaritātes, tiesiskās drošības, teritorialitātes u.c. principi). Visbeidzot, bet ne mazāk svarīgi, ir grūti pārvērtēt atbildes uz šo jautājumu nozīmīgumu, lai apvienošanās kontroles sistēma Savienībā darbotos pareizi un efektīvi.

II. Savienības tiesības

7. Regulas Nr. 139/2004 22. pantā "Lietu nodošana Komisijai" ir noteikts:

"1. Viena vai vairākas dalībvalstis var pieprasīt, lai Komisija pārbauda visas 3. pantā minētās koncentrācijas, kas nav Kopienas mēroga koncentrācijas 1. panta nozīmē, bet ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un būtiski apdraud konkurenci to dalībvalstu teritorijā, kas iesniedz pieprasījumu.

[3] Par šiem jautājumiem skat. *International Competition Network Merger Working Group Notification & Procedures Subgroup*, "*Setting Notification Thresholds for Merger Review*", 2008. gada aprīlis (pieejams minētā tīkla tīmekļvietnē).

[4] OV 2004, L 24, 1. lpp.

Šādu pieprasījumu var iesniegt ne vēlāk kā 15 darba dienu laikā no brīža, kad koncentrācija tika izziņota vai citā veidā darīta zināma attiecīgajai dalībvalstij, ja koncentrācija nav izziņojama.

2. Komisija bez kavēšanās informē kompetentās dalībvalstu iestādes un attiecīgos uzņēmumus par iesniegtajiem pieprasījumiem saskaņā ar 1. pantu.

Visas pārējās dalībvalstis ir tiesīgas pievienoties sākotnējam pieprasījumam 15 darba dienu laikā pēc tam, kad Komisija ir informējusi par sākotnējā pieprasījuma saņemšanu.

[..]

3. Ne vēlāk kā 10 darba dienu laikā pēc 2. punktā minētā perioda beigām Komisija var lemt par koncentrācijas pārbaudi, ja tā uzskata, ka koncentrācija ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un būtiski apdraud konkurenci to dalībvalstu teritorijā, kuras iesniedz pieprasījumu. Ja Komisija nepieņem lēmumu minēta perioda laikā, uzskata, ka tā ir pieņēmusi lēmumu par koncentrācijas pārbaudi saskaņā ar pieprasījumu.

Komisija informē par savu lēmumu visas dalībvalstis un attiecīgos uzņēmumus. Tā var pieprasīt paziņojuma iesniegšanu saskaņā ar 4. pantu.

Dalībvalsts vai dalībvalstis, kas iesniegušas pieprasījumu, turpmāk nepiemēro savas valsts konkurences jomas tiesību aktus attiecībā uz koncentrāciju.

4. Regulas 2. pantu, 4. panta 2. līdz 3. punktu, 5., 6. un 8. līdz 21. pantu piemēro tad, ja Komisija pārbauda koncentrāciju saskaņā ar 3. punktu. Regulas 7. pantu piemēro tādā mērā, cik koncentrācija nav īstenota dienā, kurā Komisija informē attiecīgos uzņēmumus par pieprasījuma saņemšanu.

Ja nav nepieciešams paziņojums saskaņā ar 4. pantu, 10. panta 1. punktā minētais termiņš, kura laikā jāuzsāk izskatīšana, sākas darba dienā, kas seko pēc tās darba dienas, kurā Komisija informē attiecīgos uzņēmumus par lēmumu pārbaudīt koncentrāciju saskaņā ar 3. punktu.

5. Komisija var informēt vienu vai vairākas dalībvalstis, ka tā uzskata, ka koncentrācija atbilst 1. punktā minētajiem kritērijiem. Šādos gadījumos Komisija var uzaicināt attiecīgo dalībvalsti vai dalībvalstis iesniegt pieprasījumu saskaņā ar 1. punktu.”

8. Lietu nodošanas mehānisms, kas tagad paredzēts Regulas Nr. 139/2004 22. pantā, sākotnēji bija noteikts 22. panta "Regulas piemērošana" 3.–6. punktā 1989. gada EK Apvienošanās regulā [5] (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 4064/89"), kura vēlāk tika grozīta ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1310/97 [6]. Pēc tam Regula Nr. 4064/89 tika atcelta ar Regulu Nr. 139/2004 sākot no 2004. gada 1. maija.

III. Faktu izklāsts

9. Šai lietai nozīmīgos faktus, kas izklāstīti spriedumā lietā T-227/21, *Illumina*/Komisija (turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums") [7], var apkopot šādi.

10. *Illumina Inc.*, ASV reģistrēta sabiedrība, kas tirgū piedāvā sekvencēšanas un uz datu masīviem balstītus risinājumus ģenētiskajai un genomu analīzei, 2020. gada 20. septembrī noslēdza vienošanos un sagatavoja apvienošanās plānu, lai iegūtu pilnīgu kontroli pār *Grail LLC* (agrāk – *Grail Inc.*), kura izstrādā asins testus vēža agrīnai atklāšanai un kurā tai jau pieder 14,5 % kapitāldaļu (turpmāk tekstā – "attiecīgā koncentrācija"). *Illumina* un *Grail* (turpmāk tekstā – "apelācijas sūdzības iesniedzējas") 2020. gada 21. septembrī sniedza paziņojumu presei, paziņodamas par šo koncentrāciju.

11. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzēju apgrozījums nepārsniedza attiecīgās robežvērtības, it īpaši ņemot vērā to, ka *Grail* nebija nekādu ieņēmumu nevienā Savienības dalībvalstī, nedz arī citviet pasaulē, attiecīgā koncentrācija nebija Regulas Nr. 139/2004 1. pantā minētā Eiropas mēroga koncentrācija un tāpēc par to netika paziņots Komisijai. Par attiecīgo koncentrāciju netika paziņots arī Savienības dalībvalstīs vai Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu dalībvalstīs [8], jo uz šo koncentrāciju nebija attiecināmi šo valstu noteikumi par apvienošanās kontroli.

12. 2020. gada decembrī saņemot sūdzību par attiecīgo koncentrāciju, Komisija vairākkārt sazinājās ar sūdzības iesniedzēju, vairāku dalībvalstu valsts konkurences iestādēm un ar *Competition and Markets Authority* (Konkurences un tirgus uzraudzības iestāde, Apvienotā Karaliste).

[5] Padomes Regula (EEK) Nr. 4064/89 (1989. gada 21. decembris) par uzņēmumu koncentrācijas kontroli (OV 1989, L 395, 1. lpp.). Tās 22. panta 3.–6. punktā bija noteikts:
"3. Ja Komisija pēc dalībvalsts lūguma konstatē, ka [..] koncentrācija, kas nav Kopienas mēroga koncentrācija 1. panta izpratnē, rada vai pastiprina dominējošo stāvokli, kura rezultātā varētu tikt ievērojami traucēta efektīva konkurence attiecīgās dalībvalsts teritorijā, tā var tiktāl, ciktāl koncentrācija iespaido tirdzniecību dalībvalstu starpā, pieņemt lēmumus, kas noteikti 8. panta 2. punkta otrajā apakšpunktā, 3. punktā un 4. punktā.
4. Ir piemērojami 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkti, 5., 6., 8. un 10. līdz 20. panti. [..] Lūgums jāizskata ne vēlāk kā viena mēneša laikā no dienas, kurā dalībvalstij paziņots par koncentrāciju vai tā sākusi darboties. [..]
5. Saskaņā ar 3. punktu Komisija veic tikai tos pasākumus, kas noteikti nepieciešami, lai uzturētu vai atjaunotu efektīvu konkurenci tās dalībvalsts teritorijā, pēc kuras pieprasījuma tā iejaucas.
6. Šā panta 3.–5. punktu piemēro tikmēr, kamēr 1. panta 2. punktā minētie kritēriji tiek pārskatīti."

[6] Regula (EK) Nr. 1310/97 (1997. gada 30. jūnijs), ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 4064/89 par uzņēmumu koncentrācijas kontroli (OV 1997, L 180, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "1997. gada regula"). Ar to tika grozīts Regulas Nr. 4064/89 22. pants, tostarp šādi: i) šā panta 3. punktā ir sniegta atsauce uz divu vai vairāku dalībvalstu kopēju lūgumu; ii) šā panta 4. punktā ir iekļautas frāzes "7. pantu piemēro tādā apjomā, kādā koncentrācija nav stājusies spēkā dienā, kurā Komisija informē puses, ka ir izteikts lūgums" un "lūgums ir jāizsaka ne vēlāk kā viena mēneša laikā no dienas, kad par koncentrāciju ir paziņots dalībvalstij vai visām dalībvalstīm, kuras ir izteikušas kopīgu lūgumu vai tikušas ietekmētas", un iii) svītrots 6. punkts.

[7] EU:T:2022:447.

[8] OV 1994, L 1, 3. lpp., turpmāk tekstā – "EEZ līgums"

13. Komisija 2021. gada 19. februārī informēja dalībvalstis par attiecīgo koncentrāciju, nosūtot tām vēstuli saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 5. punktu (turpmāk tekstā – "uzaicinājuma vēstule"). Šajā vēstulē Komisija paskaidroja, kādēļ tā ir konstatējusi, ka koncentrācija pirmšķietami atbilst Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem, un aicināja dalībvalstis iesniegt lietas nodošanas pieprasījumu.

14. Telefonsarunā, kas notika 2021. gada 4. martā, Komisija informēja katras attiecīgās apelācijas sūdzības iesniedzējas juridiskos pārstāvjus par uzaicinājuma vēstuli un par iespēju iesniegt lietas nodošanas pieprasījumu saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punktu.

15. 2021. gada 9. martā *Autorité de la concurrence française* (Francijas Konkurences iestāde, turpmāk tekstā – "*ACF*") saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punktu lūdza Komisiju izvērtēt attiecīgo koncentrāciju (turpmāk tekstā – "lietas nodošanas pieprasījums"). 2021. gada 10. martā Komisija saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punktu informēja valstu konkurences iestādes un EBTA Uzraudzības iestādi par lietas nodošanas pieprasījumu. 2021. gada 11. martā Komisija informēja arī apelācijas sūdzības iesniedzējas par lietas nodošanas pieprasījumu, norādot, ka attiecīgo koncentrāciju nedrīkst īstenot, ja un kamēr ir piemērojams apturēšanas pienākums, kā noteikts Regulas Nr. 139/2004 7. pantā, lasot to kopā ar minētās regulas 22. panta 4. punkta pirmās daļas otro teikumu (turpmāk tekstā – "informatīvā vēstule").

16. Apelācijas sūdzības iesniedzējas 2021. gada 16. un 29. martā iesniedza Komisijai apsvērumus, iebilstot pret lietas nodošanas pieprasījumu. 2021. gada 2., 7. un 12. aprīlī *Illumina* atbildēja uz informācijas pieprasījumiem, ko Komisija tai bija nosūtījusi 2021. gada 26. martā un 8. aprīlī.

17. Ar 2021. gada 24., 26. un 31. marta vēstulēm Beļģijas, Grieķijas, Islandes, Nīderlandes un Norvēģijas konkurences iestādes lūdza atļaut pievienoties lietas nodošanas pieprasījumam saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punktu (turpmāk tekstā – "pievienošanās pieprasījumi").

18. Komisija 2021. gada 31. martā publicēja paziņojumu "Norādījumi par [Regulas Nr. 139/2004] 22. pantā minētā lietu nodošanas mehānisma piemērošanu konkrētām lietu kategorijām"[9].

19. Ar 2021. gada 19. aprīļa lēmumiem Komisija apmierināja lietas nodošanas pieprasījumu un pievienošanās pieprasījumus. Minētajos lēmumos Komisija konstatēja, ka i) lietas nodošanas pieprasījums ir iesniegts 15 darba dienu termiņā, kas noteikts Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punktā; ii) pievienošanās pieprasījumi ir iesniegti Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punktā noteiktajā termiņā; iii) attiecīgā koncentrācija atbilst Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punktā noteiktajiem lietas nodošanas kritērijiem, un iv) kā nepamatotus noraidīja apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentus par to tiesību uz aizstāvību un citu Savienības tiesību vispārējo principu iespējamo pārkāpumu.

IV. Tiesvedība Vispārējā tiesā, pārsūdzētais spriedums un tiesvedība Tiesā

20. 2021. gada 28. aprīlī *Illumina* cēla prasību Vispārējā tiesā saskaņā ar LESD 263. pantu, lūdzot atcelt informatīvo vēstuli, lēmumu apmierināt *ACF* lietas nodošanas pieprasījumu un lēmumus apmierināt pievienošanās pieprasījumus (turpmāk tekstā – "apstrīdētie lēmumi").

[9] OV 2021, C 113, 1. lpp.

21. Ar Vispārējās tiesas trešās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētāja rīkojumiem un lēmumiem i) *Grail* tika atļauts iestāties lietā *Illumina* prasījumu atbalstam; ii) Grieķijas Republikai, Francijas Republikai, Nīderlandes Karalistei un EBTA Uzraudzības iestādei tika atļauts iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam un iii) *Computer & Communications Industry Association* (Datoru un komunikācijas nozares asociācija) lūgums iestāties lietā *Illumina* prasījumu atbalstam tika noraidīts.

22. *Illumina*, kuru atbalsta *Grail*, lūdza Vispārējai tiesai atcelt apstrīdētos lēmumus un informatīvo vēstuli un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Savukārt Komisija, kuru atbalstīja Grieķijas Republika, Francijas Republika, Nīderlandes Karaliste un EBTA Uzraudzības iestāde, lūdza Vispārējai tiesai noraidīt prasību kā nepieņemamu vai pakārtoti kā daļēji nepieņemamu un daļēji nepamatotu un piespriest *Illumina* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

23. 2022. gada 13. jūlijā Vispārējā tiesa ar pārsūdzēto spriedumu noraidīja prasību, piesprieda *Illumina* segt savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus, un Grieķijas Republikai, Francijas Republikai, Nīderlandes Karalistei, EBTA Uzraudzības iestādei un *Grail* – pašām segt savus tiesāšanās izdevumus.

24. Ar apelācijas sūdzībām, kas Tiesā iesniegtas attiecīgi 2022. gada 22. septembrī un 30. septembrī, *Illumina* (lieta C-611/22 P) un *Grail* (lieta C-625/22 P) lūdza Tiesai atcelt pārsūdzēto spriedumu un apstrīdētos lēmumus un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. *Grail* lūdza Tiesai atcelt arī *ACF* pieprasījumu un Komisijas informatīvo vēstuli.

25. 2022. gada 21. decembrī Tiesas priekšsēdētājs, uzklausījis tiesnesi referentu, ģenerāladvokātu un lietas dalībniekus, nolēma apvienot šīs divas lietas mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai tiesas sēdē un sprieduma taisīšanai saskaņā ar Tiesas Reglamenta 54. panta 2. punktu. Ar 2023. gada 10. janvāra lēmumu Tiesas priekšsēdētājs, uzklausījis tiesnesi referentu un ģenerāladvokātu, nolēma arī noraidīt Komisijas lūgumu izskatīt lietu C-625/22 P paātrinātā tiesvedībā atbilstoši Tiesas Reglamenta 133.–136. pantam un izskatīt lietu prioritāri saskaņā ar Tiesas Reglamenta 53. panta 3. punktu.

26. Ar diviem Tiesas priekšsēdētāja 2023. gada 10. marta rīkojumiem *Biocom California* tika atļauts iestāties lietā *Illumina* prasījuma atbalstam lietā C-611/22 P un tika noraidīti pieteikumi par iestāšanos lietā, ko *Grail* prasījumu atbalstam lietā C-625/22 P iesniegušas *Association Française des Juristes d'Entreprise* (Francijas Uzņēmumu juristu apvienība (*AFJE*)) un *European Company Lawyers Association* (Eiropas Uzņēmumu juristu apvienība (*ECLA*)).

27. Atbildes rakstos uz apelācijas sūdzību Komisija, Francijas Republika, Nīderlandes Karaliste un EBTA Uzraudzības iestāde lūdza Tiesai noraidīt apelācijas sūdzības un piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Savukārt *Grail* iesniedza atbildes rakstu uz apelācijas sūdzību lietā C-611/22 P un *Illumina* iesniedza atbildes rakstu uz apelācijas sūdzību lietā C-625/22 P, un abas lūdza Tiesai atcelt pārsūdzēto spriedumu un apstrīdētos lēmumus un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

28. Apelācijas sūdzības iesniedzējas iesniedza atbildi, bet atbildētājas iesniedza repliku. Apelācijas sūdzības iesniedzējas, atbildētājas un personas, kas iestājušās lietā, tika uzklausītas Tiesas sēdē 2023. gada 12. decembrī.

V. Juridiskais vērtējums

29. Apelācijas sūdzību pamatojumam visas apelācijas sūdzības iesniedzējas ir izvirzījušas trīs pamatus, kas lielākoties pārklājas. Tādēļ es šos pamatus vērtēšu kopīgi.

30. Attiecīgi, pirmkārt, izvērtēšu, vai Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu, interpretējot Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas nozīmi un tvērumu (A). Otrkārt, pievērsīšos apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvojumiem, ka lietas nodošanas pieprasījums tika iesniegts novēloti un Komisija nav izpildījusi savu pienākumu rīkoties saprātīgā termiņā (B). Visbeidzot, treškārt, izskatīšu tiesiskās paļāvības un tiesiskās drošības principu iespējamos pārkāpumus (C).

A. Par pirmo pamatu – Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta nozīmi un tvērumu

31. *Illumina* un *Grail* pirmais apelācijas sūdzības pamats skar pārsūdzētā sprieduma 85.–185. punktu. Šajos punktos Vispārējā tiesa noraidīja *Illumina* pirmajā instancē izvirzīto pirmo pamatu, kurā apgalvots, ka konkrētās koncentrācijas izvērtēšana nav Komisijas kompetencē. Izvērtējot lietas dalībnieku argumentus, Vispārējā tiesa it īpaši secināja:

"183 [..] ievērojot Regulas Nr. 139/2004 22. panta gramatisko, vēsturisko, kontekstuālo un teleoloģisko interpretāciju, ir jāsecina, ka dalībvalstis var saskaņā ar tajā sniegtajiem nosacījumiem iesniegt lietas nodošanas pieprasījumu atbilstoši minētajai tiesību normai neatkarīgi no valsts noteikumu par apvienošanās kontroli tvēruma.

184 Attiecīgi Komisija bija tiesīga ar apstrīdētajiem lēmumiem pieņemt lietas nodošanas pieprasījumus un pievienošanās pieprasījumus saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. pantu".

1. Lietas dalībnieku argumenti

32. *Illumina* apgalvo, ka Vispārējā tiesa, apstiprinādama Komisijas veikto Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta piemērošanu, ir kļūdaini interpretējusi šo tiesību normu. Konkrētāk, *Illumina* norāda, ka Vispārējā tiesa i) nav piemērojusi vairākus Savienības tiesību pamatprincipus (piemēram, tiesiskās drošības, samērīguma un subsidiaritātes principus); ii) nav pareizi identificējusi un izvērtējusi Regulas Nr. 139/2004 priekšmetu; iii) nav šauri interpretējusi tiesību normu, kas ir atkāpe no vispārīga noteikuma, un iv) nav atzinusi attiecīgās tiesību normas konteksta un priekšmeta nozīmīgumu. Līdzīgi, *Grail* ieskatā Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta tekstuālā, vēsturiskā, kontekstuālā un teleoloģiskā interpretācija nepamato Vispārējās tiesas veikto interpretāciju.

33. Būtībā *Biocom* atbalsta apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentus, uzsverot, ka pārsūdzētā sprieduma rezultātā apvienošanās darījuma dalībniecēm rodas tiesiskā nedrošība un nesamērīgs slogs.

34. Komisija apgalvo, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju pirmie apelācijas sūdzības pamati ir neefektīvi un nepieņemami, ciktāl tie attiecas uz noteiktiem sagatavošanas dokumentiem, un pakārtoti –nepamatoti. Komisijas skatījumā Vispārējā tiesa ir pareizi interpretējusi Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punktu. Konkrētāk, Komisija norāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas i) nav pareizi ņēmušas vērā šīs tiesību normas skaidro formulējumu un ii) ir kļūdaini uzskatījušas, ka Vispārējās tiesas interpretācijas rezultātā Regulas Nr. 139/2004 sistēma nesniegtu pienācīgu tiesisko drošību apvienošanās darījuma dalībniekiem.

35. Francijas un Nīderlandes valdības, kā arī EBTA Uzraudzības iestāde uzskata tāpat kā Komisija. Proti, Francijas valdība apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pareizi piemērojusi tiesiskās drošības, samērīguma un subsidiaritātes principus. Nīderlandes valdības ieskatā tā saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punktu bija tiesīga lūgt Komisijai izvērtēt tādu koncentrāciju kā šajā lietā aplūkotā vai pievienoties citas valsts konkurences iestādes iesniegtajam pieprasījumam. Savukārt EBTA Uzraudzības iestāde norāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas ir pieļāvušas kļūdu, atsaucoties uz "vienas pieturas aģentūras" sistēmu, kas izveidota ar Regulu Nr. 139/2004, proti, šis mehānisms attiecoties tikai uz Kopienas mēroga apvienošanās darījumiem, savukārt tas nav piemērojams apvienošanās darījumiem, kam nav šāda mēroga.

2. Analīze

36. Turpinājumā vispirms izvērtēšu dažus Komisijas izvirzītos procesuāla rakstura iebildumus un tad pievērsīšos apelācijas sūdzības iesniedzēju pirmajiem apelācijas sūdzības pamatiem pēc būtības.

a) Ievada jautājumi

37. Vispirms ir jāizvērtē Komisijas argumentus, ka i) apelācijas sūdzības iesniedzēju pirmie apelācijas sūdzības pamati ir neefektīvi un ii) *Grail* atsaucas uz noteiktiem dokumentiem, kas ir nepieņemami.

38. Šie argumenti mani nepārliecina.

39. Pirmkārt, apelācijas sūdzības pamats ir neefektīvs, ja tas nevar izraisīt pārsūdzētā sprieduma atcelšanu, pat ja būtu pamatots [10]. Šajā gadījumā ir visai skaidrs, ka šeit aplūkotie apelācijas sūdzības pamati nav tādi. Visi ir vienisprātis – ja Vispārējā tiesa, kā apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzējas, ir kļūdaini interpretējusi Regulas Nr. 139/2004 22. panta būtību un tvērumu, kā rezultātā Komisija nevarētu izvērtēt attiecīgo koncentrāciju, pārsūdzētajā spriedumā būtu pieļauta tiesību kļūda, un tādēļ minētais spriedums un apstrīdētie lēmumi būtu jāatceļ.

40. Komisijas apgalvojums, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas nav apstrīdējušas konstatējumus, ko Vispārējā tiesa iekļāvusi noteiktās pārsūdzētā sprieduma rindkopās (sprieduma 90.–94. punktā attiecībā uz *Illumina* un 183. un 184. punktā attiecībā uz *Grail*), ir pretrunā apelācijas sūdzībās izklāstītajam. Faktiski Komisijas kritika, šķiet, attiecas drīzāk uz to, cik stipri ir apelācijas sūdzības iesniedzēju sniegtie argumenti, ar kuriem tās apstrīd šajās rindkopās ietvertos Vispārējās tiesas konstatējumus. Tomēr šis jautājums attiecas uz apelācijas sūdzības pamata būtību, nevis tā iespējamo neefektivitāti.

41. Otrkārt, tikpat nepamatots ir arī Komisijas apgalvojums par noteiktu dokumentu, uz kuriem atsaukusies *Grail* saistībā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta vēsturisko interpretāciju (turpmāk tekstā – "apstrīdētie dokumenti"), iespējamo nepieņemamību. Komisija būtībā apgalvo, ka šie dokumenti vispirms bija jāiesniedz Vispārējai tiesai, lai tie būtu pēc tam pieņemami apelācijas tiesvedībā Tiesā. Tālab Komisija atsaucas uz Tiesas priekšsēdētāja 2023. gada 10. oktobra rīkojumu *Deutsche Lufthansa*/*Ryanair* u.c. [11].

[10] Skat., piemēram, spriedumu, 2023. gada 22. jūnijs, *DI*/ECB (C-513/21 P, EU:C:2023:500, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).

[11] C-457/23 P, EU:C:2023:760.

42. Tomēr vispārīga prasība, ka dokumenti vispirms ir jāiesniedz Vispārējai tiesai, lai tie pēc tam būtu pieņemami apelācijas tiesvedībā Tiesā, nav noteikta ne Tiesas Reglamentā, ne arī izriet no Savienības tiesu judikatūras. Tieši otrādi, šāds noteikums būtu pilnībā nepamatots un neproduktīvs. Šajā saistībā nav vajadzības norādīt, ka atcelšanas prasībām un apelācijas tiesvedībām ir atšķirīgs priekšmets (pirmajā gadījumā lēmums, otrajā gadījumā spriedums), un tiesību jautājumi, par kuriem abas tiesas ir aicinātas taisīt spriedumu, tādējādi ne vienmēr pilnībā sakrīt.

43. Vēl vairāk, šāds noteikums būtu pretrunā principiem, kas reglamentē pierādījumu iesniegšanu Savienības tiesām. Tiesa ir konsekventi lēmusi, ka "pušu procesuālo tiesību vienlīdzības princips, kas izriet no paša tostarp Eiropas Savienības Pamattiesību hartas [(turpmāk tekstā – "Harta")] 47. pantā garantētās lietas taisnīgas izskatīšanas jēdziena, nozīmē pienākumu nodrošināt katrai pusei saprātīgu iespēju paust savu nostāju lietā, *tostarp iesniegt savus pierādījumus*, apstākļos, kas tai nerada acīmredzami nelabvēlīgāku situāciju salīdzinājumā ar pretējo pusi"[12]. Attiecībā uz pierādījumu sniegšanu pamatnoteikums ir tāds, ka Savienības tiesām var iesniegt *jebkādus* pierādījumus. Tomēr Savienības tiesas var ņemt vērā, ka pastāv (tiesas iekšējās un ārpustiesas) intereses, kas izņēmuma kārtā var pamatot atteikumu pieņemt pierādījumus un līdzsvarot šīs intereses ar tām, ko lūdz pieņemt[13]. Tas tā var būt, piemēram, ja dokuments tika iegūts nelikumīgi vai ja tas satur konfidenciālu informāciju, kas nav publiski izpaužama, lai aizsargātu noteiktas sabiedrības vai privātas intereses.

44. Šajā lietā *Grail* ir likumīgi ieguvusi apstrīdētos dokumentus, iesniedzot pieprasījumu piekļūt dokumentiem saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1049/2001[14], ar mērķi apstrīdēt dažas konkrētas pārsūdzētā sprieduma rindkopas. Tā kā šīs rindkopas skar vienu no jautājumiem, kas ir būtisks šajā lietā (vai Vispārējās tiesas sniegtais Regulas Nr. 139/2004 22. panta traktējums ir pamatots ar tā vēsturisko interpretāciju), es neredzu pamatotu iemeslu, kāpēc apelācijas sūdzības iesniedzējas nevarētu atsaukties uz apstrīdētajiem dokumentiem. Faktiski, ja šie dokumenti tiktu atzīti par nepieņemamiem, apelācijas sūdzības iesniedzējām būtu *de facto* liegta iespēja apstrīdēt pārsūdzētā sprieduma 69.–117. punktā ietvertos Vispārējās tiesas konstatējumus. Tas būtu pretrunā Hartas 47. pantā garantētajām tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu.

45. Tieši tāpat Komisijas apgalvojums, ka Tiesa nevar pārbaudīt dokumentus, kurus lietas dalībniece ir likumīgi iesniegusi, ir acīmredzami nepārliecinošs. Kā šajā ziņā norādījusi Tiesa, "Savienības tiesībās piemērojamais princips ir pierādījumu brīvas izvērtēšanas princips"[15] un "tikai Tiesā iesniegto pierādījumu ticamība ir izšķiroša attiecībā uz vērtības novērtējumu"[16].

46. Priekšsēdētāja rīkojumam, uz ko atsaucās Komisija, šajā kontekstā nav nozīmes. Minētā lieta attiecās uz uzņēmuma vēršanos Tiesā, lai panāktu, ka dažas apelācijas sūdzībā un tās pielikumā iekļautās informācijas daļas tiek skatītas konfidenciāli attiecībā pret citiem lietas dalībniekiem. Svarīgi, ka informācija, attiecībā uz kuru tika lūgta konfidencialitāte, bija iesniegta pirmajā instancē, bet tad izņemta no lietas materiāliem, jo Vispārējā tiesa uzskatīja, ka tai nav nozīmes.

12 Skat. citustarp spriedumu, 2022. gada 12. jūlijs, *Nord Stream 2*/Parlaments un Padome (C-348/20 P, EU:C:2022:548, 128. punkts un tajā minētā judikatūra). Mans izcēlums.

13 Šajā nozīmē skat. turpat 130. un 131. punktu un ar sīkāku atsauci skat. ģenerāladvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] secinājumus lietā *Nord Stream 2*/Parlaments un Padome (C-348/20 P, EU:C:2021:831, 120. punkts).

14 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV 2001, L 145, 43. lpp.).

15 Spriedums, 2022. gada 12. jūlijs, *Nord Stream 2*/Parlaments un Padome (C-348/20 P, EU:C:2022:548, 129. punkts un tajā minētā judikatūra).

16 Skat., piemēram, rīkojumu, 2019. gada 12. jūnijs, *OY*/Komisija (C-816/18 P, EU:C:2019:486, attiecīgā rīkojuma 4. punktā norādīto ģenerāladvokāta secinājumu 6. punkts un tajā minētā judikatūra).

Tādējādi šai informācijai pirmajā instancē nepiemēroja konfidencialitāti, jo Vispārējā tiesa to bija izņēmusi no lietas materiāliem, neizsverot, vai konfidencialitāte ir samērojama ar prasībām, kas saistītas ar tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kā noteikts Reglamenta 103. panta 2. punktā. Pamatojoties uz to, priekšsēdētājs noraidīja uzņēmuma konfidencialitātes pieprasījumu, uzsverot, ka attiecīgā informācija nebija iekļauta lietas materiālos, kas kalpoja par pamatu Vispārējās tiesas nolēmumam, tāpēc šai informācijai principā nevarēja būt nozīmes saistībā ar minētā nolēmuma likumības pārbaudi Tiesā apelācijas tiesvedības posmā. Tāpēc nav bijis iemesla apelācijas tiesvedībā noteikt konfidencialitāti attiecībā uz informāciju, ko apelācijas sūdzības iesniedzējs bija brīvprātīgi izpaudis savos apsvērumos.

47. Šajā rīkojumā tika tieši piemēroti pamatprincipi, saskaņā ar kuriem apelācijas tiesvedībā Tiesā tiek skatīti tikai tiesību jautājumi, tiesvedības priekšmets aprobežojas vien ar pirmajā instancē skatīto un apelācijas tiesvedībā netiek mainīts [17]. Tomēr atšķirībā no minētās lietas šī lieta attiecas uz i) tiesību jautājumu (Regulas Nr. 139/2004 22. panta interpretācija), nevis uz pretrunīgu faktu noteikšanu, un ii) jautājumu, kas tika rosināts un apspriests pirmajā instancē un par kuru Vispārējā tiesa pieņēma nolēmumu.

48. No minētā rīkojuma noteikti neizriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam jau pirmajā instancē bija jāiesniedz attiecīgais pierādījums, lai apstrīdētu izšķirīgi svarīgu pārsūdzētā sprieduma daļu. Minēto rīkojumu nevar interpretēt arī tādējādi, ka tiesību aktu pareiza iztulkošana ir jautājums, kas apelācijas sūdzības iesniedzējiem ir pietiekami pārliecinoši jāpierāda, nemaz nerunājot, ka tas ir jāizdara pirmajā instancē. Tas acīmredzami būtu pretrunā vispāratzītajam *iura novit curia* principam [18] un daudziem Tiesas nolēmumiem [19].

49. Tomēr Komisijai ir taisnība, ka principā apelācijas sūdzības iesniedzēju galvenajiem juridiskajiem argumentiem ir jābūt ietvertiem pašā pieteikumā un ka tam pievienotajiem dokumentiem ir tikai atbalsta funkcija. Tādējādi, lai arī Tiesai nav saistoša lietas dalībnieku piedāvātā tiesību aktu interpretācija un tālab tā var brīvi balstīties uz tai likumīgi iesniegtu dokumentu, tai apelācijas sūdzību pielikumos nav jāmeklē un jāidentificē sūdzības un argumenti, uz kuriem šīs apelācijas sūdzības varētu būt pamatotas [20]. Attiecīgi es neņemšu vērā argumentus, kas apelācijas sūdzībās nav skaidri izteikti un kurus nevar pareizi saprast, neizskatot pielikumus.

b) Par lietas būtību

50. Tagad pievērsīšos apelācijas sūdzības iesniedzēju pirmo apelācijas sūdzības pamatu saturam. Būtībā ar šiem pamatiem tiek uzdots jautājums, vai Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, interpretējot Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punktu. Kā minēts iepriekš, šī tiesa secināja, ka saskaņā ar šīs tiesību normas "gramatisko, vēsturisko, kontekstuālo un teleoloģisko" interpretāciju ir uzskatāms, ka dalībvalstis var lūgt Komisiju izvērtēt koncentrāciju, kas nav Kopienas mēroga koncentrācija, pat ja šādas koncentrācijas izskatīšana nav šo dalībvalstu kompetencē saskaņā ar valsts tiesībām. Proti, Vispārējā tiesa konstatēja, ka Regulas Nr. 139/2004 22. pantam ir dažādi mērķi, viens no kuriem ir kā "*korektīvam mehānismam*" ļaut

17 Faktiski skat. iepriekš minētā rīkojuma 9. un 10. punktu.

18 Skat. atkal ģenerāladvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] secinājumus lietā *Nord Stream 2*/Parlaments un Padome (C-348/20 P, EU:C:2021:831, 177. punkts un tajā minētā judikatūra).

19 Skat., piemēram, spriedumus, 2017. gada 6. septembris, *Intel*/Komisija (C-413/14 P, EU:C:2017:632, 86. punkts), un 2021. gada 25. marts, *Xellia Pharmaceuticals* un *Alpharma*/Komisija (C-611/16 P, EU:C:2021:245, 153. punkts).

20 Skat. pēc analoģijas spriedumu, 2021. gada 30. septembris, Revīzijas palāta/*Pinxten* (C-130/19, EU:C:2021:782, 310. un 311. punkts un tajos minētā judikatūra).

efektīvi kontrolēt visas koncentrācijas, kuras varētu būtiski ietekmēt efektīvu konkurenci iekšējā tirgū un kurām nav piemērojami Savienības un dalībvalstu izstrādātie apvienošanās kontroles noteikumi, jo nav pārsniegtas apgrozījuma robežvērtības" [21].

51. Turpmākajā izklāstā paskaidrošu, kādēļ uzskatu, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas interpretācijā. Lai arī Komisijas izvirzītajiem un Vispārējās tiesas izmantotajiem argumentiem, kas pamatoti ar šīs tiesību normas formulējumu, ir zināms spēks, vairāki citi interpretējami elementi, kas skar šīs tiesību normas vēsturi, kontekstu un mērķi, kā arī plašāka sistēmiska nozīme, diezgan skaidri parāda, ka Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļa nozīme un tvērums nav tādi, kādi norādīti pārsūdzētajā spriedumā.

1) Par Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas gramatisko interpretāciju

52. Analīze ir jāsāk ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas formulējumu, kuru vērts atgādināt: "viena vai vairākas dalībvalstis var pieprasīt, lai Komisija pārbauda [..] koncentrācijas, kas nav Kopienas mēroga koncentrācijas [..], bet ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un būtiski apdraud konkurenci to dalībvalstu teritorijā, kas iesniedz pieprasījumu".

53. Kā konstatējusi Vispārējā tiesa, minētajā tiesību normā i) paredzēti daži nosacījumi, kam jābūt izpildītiem, lai varētu piemērot šo normu, un to vidū nav prasības, ka apvienošanās ietilpst valsts izstrādāto apvienošanās kontroles noteikumu piemērošanas jomā [22]; ii) izmantots plašs formulējums "*visas* koncentrācijas" [23] un iii) nav nošķirtas dalībvalstis, kurās pastāv valsts izstrādātas apvienošanās kontroles sistēmas, un tās, kurās to nav [24]. Ņemot to vērā, Vispārējā tiesa secināja, ka principā Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas gramatiskā interpretācija pamato Komisijas piedāvāto interpretāciju. Tomēr, tā kā šīs tiesību normas formulējums neļāva izdarīt galīgu secinājumu šajā jautājumā, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka ir lietderīgi veikt pilnīgu analīzi, izmantojot citas interpretācijas metodes [25].

54. Es piekrītu abiem šiem aspektiem.

55. Pirmajā acumirklī, lasot šo tiesību normu, Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas plašā interpretācija šķiet pamatota. Iepriekš minētos elementus patiešām var saprast tādējādi, ka tie norāda, ka visas dalībvalstis var nodot Komisijai apvienošanās lietu, neatkarīgi no tā, vai tām ir valstī izstrādāta apvienošanās kontroles sistēma, un vai šādā gadījumā šī sistēma aptver šo apvienošanos.

56. Vienlaikus, kā konstatēja Vispārējā tiesa, taisnība ir arī tas, ka šīs tiesību normas īsais un vispārējais formulējums nesniedz skaidru atbildi uz šeit skatīto strīdīgo interpretācijas jautājumu.

57. Komisija šajā ziņā tam nepiekrīt. Tā it īpaši uzsver šīs tiesību normas plašo tvērumu, kas tās ieskatā skaidri *nozīmē* (vai arī nepārprotami neizslēdz), ka dalībvalstis, kurās ir valstī izstrādāta apvienošanās kontroles sistēma, var nodot arī lietas, kuras to sistēma neaptver. Tomēr saistībā ar tiesību normas gramatisko interpretāciju, ja kaut kas kaut ko nozīmē (vai neizslēdz) un ja kaut kas

21 Pārsūdzētā sprieduma 177. punkts. Mans izcēlums.

22 Pārsūdzētā sprieduma 89., 90. un 92. punkts.

23 Pārsūdzētā sprieduma 91. punkts (mans izcēlums). Taisnība, ka attiecībā uz vairākumu regulas valodu versiju patiešām nedaudzās valodu versijās (piemēram, nīderlandiešu un zviedru valodas versijā) izmanto nevis formulējumu "*visas* koncentrācijas", bet citus terminus, kurus varētu atveidot kā "koncentrācija" *vienskaitlī*.

24 Pārsūdzētā sprieduma 93. punkts.

25 Pārsūdzētā sprieduma 94. un 95. punkts.

ir skaidri noteikts, abas šīs situācijas nav ar vienādības zīmi. Jautājumu, vai Komisijas argumentācijas mazā premisa (ka tiesību normas tvērums aptver arī aplūkotos lietas nodošanas pieprasījumus) ir loģisks turpinājums Komisijas lielajai premisai (ka tiesību normas formulējams ir plašs), nevar atrisināt tā, kā Komisija vēlētos, lai to risinātu Tiesa, – aplūkojot vienu atsevišķu Regulas Nr. 139/2004 apakšpunktu "klīniskā izolācijā" no pārējās tiesību normas un plašāk – no pārējās regulas.

58. Principā Komisijas apgalvojums, ka Tiesai *nebūtu* jāizmanto citi interpretācijas līdzekļi, ja tiesību normas formulējums šķiet pietiekami skaidrs, ir mulsinošs. Tiesa acīmredzami var brīvi izvēlēties visas interpretācijas metodes, kas tai šķiet piemērotas katrā konkrētajā situācijā. Domāju, ir vērts uzstāt uz šo punktu, kam ir konstitucionāla nozīme, proti, ja strīdus jautājums skar *tiesību interpretāciju*, nepiemēro tādus principus kā lietas dalībnieka dispozīcija, pierādīšanas pienākums vai pierādījumu līmenis. Atkārtošos, šajā kontekstā pamatprincips ir *iura novit curia*.

59. Komisijas argumentācijā nav ņemta vērā arī Tiesas pastāvīgā judikatūra. Kā Tiesa ļoti skaidri bija noteikusi spriedumā lietā *Cilfit*, "*katra* [Savienības] *tiesību norma* ir jāskata kontekstā un jāinterpretē saskaņā ar visām [Savienības] tiesību normām" [26]. Proti, atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai, "interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā *ne tikai* tās teksts, *bet arī* tās konteksts un ar tiesisko regulējumu, kurā šī norma ir ietverta, izvirzītie mērķi" [27]. Attiecīgi Tiesa nekad nav vilcinājusies iesaistīties tiesību normas kontekstuālajā un/vai teleoloģiskajā interpretācijā, pat ja tās formulējums pirmšķietami ir skaidrs, lai šo burtisko interpretāciju vai nu apstiprinātu [28], vai attiecīgā gadījumā no tās atkāptos [29].

60. Galu galā nav nekā neparasta, ka Tiesa pastāvīgi piešķir nozīmi it īpaši kontekstuālajai un teleoloģiskajai interpretācijai. Faktiski pat Vīnes konvencijā par starptautisko līgumu tiesībām, kurā, kā zināms, ir nošķirti "iztulkošanas vispārējie noteikumi" un "papildu iztulkošanas līdzekļi" [30], visi šie elementi ir iekļauti pirmajā minētajā grupā un izveidota nesaraujama saikne starp tiem. Minētās konvencijas 31. panta 1. punktā ir noteikts: "Līgums tulkojams godprātīgi saskaņā ar parasto nozīmi, kāda piešķirama līguma *noteikumiem kopumā* un atbilstoši tā *objektam un mērķim*" [31].

61. Tāpēc arī Komisijas uzsvars uz formulējumu "visas koncentrācijas", kas izmantots Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmajā daļā, ir nepareizs. Jāaplūko, uz kāda veida koncentrācijām attiecas Regulas Nr. 139/2004 22. pants, lai noteiktu, uz ko termins "visas" konkrēti attiecas. Uzdrošinoties apgalvot acīmredzamo, formulējums "visas koncentrācijas" var attiekties tikai uz visām koncentrācijām, kuras iekļautas ne tikai Regulas Nr. 139/2004 22. pantā, bet vēl jo vairāk arī uz koncentrācijām, kas ietilpst Regulas Nr. 139/2004 piemērošanas jomā. Tādējādi neizbēgami ir jāveic šīs tiesību normas kontekstuālā pārbaude.

[26] Spriedums, 1982. gada 6. oktobris, *Cilfit* u.c. (283/81, EU:C:1982:335, 20. punkts). Mans izcēlums.

[27] Skat., kā vienu no daudziem, spriedumu, 2020. gada 6. oktobris, *Jobcenter Krefeld* (C-181/19, EU:C:2020:794, 61. punkts un tajā minētā judikatūra). Mans izcēlums.

[28] Turpat, 62.–66. punkts.

[29] Skat., piemēram, spriedumus, 2009. gada 19. novembris, *Sturgeon* u.c. (C-402/07 un C-432/07, EU:C:2009:716, 40.–69. punkts), un 2016. gada 27. oktobris, Komisija/Vācija (C-220/15, EU:C:2016:815, 38.–47. punkts).

[30] (1969) UNTS 1155. sēj., 331. lpp. Skat. attiecīgi 31. un 32. pantu.

[31] Mans izcēlums.

62. Tieši tāpat būtu absurds ieteikt, ka Tiesai *būtu* jāveic vienīgi tiesību normas teksta pārbaude, *ja* tās uzmanībai ir pievērsti kādi īpaši elementi, kas liek šaubīties par šīs tiesību normas iespējami skaidro formulējumu [32]. Tieši tā tas ir šajā lietā, proti, kā tiks parādīts turpmākajā izklāstā, vairāki elementi norāda uz izskatāmās tiesību normas atšķirīgu traktējumu.

63. Līdzīgi, uzskatu, ka nav nozīmes arī EBTA Uzraudzības iestādes argumentam, ar kuru uzsvērts, ka Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmajā daļā nav noteikumu, kas norādītu, ka lietu nodošanas mehānisms būtu piemērojams tikai koncentrācijām, kuras var pārbaudīt saskaņā ar dalībvalstu konkurences tiesībām. Šajā ziņā EBTA Uzraudzības iestāde norāda uz Regulas Nr. 139/2004 4. panta 5. punkta teksta (kas arī attiecas uz lietu nodošanas mehānismu un ietver šos noteikumus) un Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta teksta atšķirībām. Tomēr šajā argumentā nav ņemts vērā fakts, ka atšķirībā no pirmās minētās normas otrā minētā norma sākotnēji bija izstrādāta, lai aptvertu tādas koncentrācijas, kuras varētu būt problemātiskas valsts līmenī, ja attiecīgajā(-s) dalībvalstī(-s) nav valsts līmenī izstrādātas apvienošanās kontroles sistēmas. Attiecīgi Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punktā nevarēja iekļaut tādu formulējumu, kāds ir Regulas Nr. 139/2004 4. panta 5. punktā, jo tad tiktu izslēgtas tieši tās dalībvalstis, attiecībā uz kurām šī tiesību norma tika izstrādāta. Faktiski pati Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 126. punktā norādīja, ka nevar vilkt paralēles starp abām šīm tiesību normām.

64. Katrā ziņā Komisijas principiālie iebildumi šajā lietā ir ne vien nepamatoti, bet arī strīdīgi, jo ir vismaz divi tekstuāli elementi, kas ir pietiekami, lai sētu šaubas par gramatisko interpretāciju, kas Komisijas ieskatā ir tik skaidra, ka jau saknē būtu izslēdzama jebkura cita Regulas Nr. 139/2004 22. panta interpretācijas metode.

65. Pirmkārt, viens šāds elements ir tiesību normas nosaukums. Regulas Nr. 139/2004 22. panta nosaukums ir "Lietu nodošana Komisijai". Terminam, kas atbilst angļu valodas terminam *referral* [nodošana], vairumā valodu versiju [33] ir īpaša konotācija. Proti, tas liek domāt, ka šī tiesību norma principā attiecas uz lietām, ko faktiski vai potenciāli skata valsts iestādes un tad *nodod* (tas ir, pārsūta, nodod, uztic skatīt, iedala utt.) Komisijai. Šāda interpretācija būtu saskaņā ar tiesību maksimu *nemo dat quod non habet* (neviens nevar iedot to, kā tam nav).

66. Otrkārt, Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmajā daļā viens no nosacījumiem, kam jābūt izpildītam, lai Komisija varētu izvērtēt apvienošanās darījumus, kas nesasniedz tās 1. pantā noteikto robežvērtību, ir tas, ka attiecīgā apvienošanās "būtiski apdraud konkurenci *to dalībvalstu teritorijā*, kas iesniedz pieprasījumu" [34]. Šāds formulējums ir pilnībā pamatots, ja tiek uzskatīts, ka attiecīgās tiesību normas mērķis kopš tās ieviešanas sākotnējā Regulā Nr. 4064/89 ir ļaut izskatīt apvienošanās darījumus, kas varētu kropļot konkurenci dalībvalstīs, kurās nav valstī izstrādātas apvienošanās kontroles sistēmas. Turklāt šāds formulējums saskan ar tiesību normas mērķi, kas pēc 1997. un 2004. gadā veiktajiem grozījumiem, kā tiks izklāstīts vēlāk, ir arī stiprināt Savienības līmeņa apvienošanās kontroles sistēmu kā "vienas pieturas aģentūru", lai iespēju robežās izvairītos no tā, ka vairākas valstis iesniedz vienu un to pašu lietu.

[32] Kā norādījis ģenerāladvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*], Tiesa *var* veikt vienīgi tiesību normas gramatisko interpretāciju, ja konkrētais teksts ir absolūti skaidrs un nepārprotams, bet tai nav *obligāti* jāveic tikai šāda interpretācija. Šajā ziņā skat. secinājumus lietā Francija/Parlaments (C-73/17, EU:C:2018:386, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).

[33] Skat. citustarp terminus *postoupení* (čehu valodā), *Verweisung* (vācu valodā), *παραπομπή* (grieķu valodā), *remisión* (spāņu valodā), *renvoi* (franču valodā), *áttétel* (ungāru valodā), *rinvio* (itāļu valodā), *remessa* (portugāļu valodā) un *napotitev* (slovēņu valodā).

[34] Mans izcēlums.

67. Savukārt šīs tiesību normas formulējums kļūst ne tik acīmredzams, ja to interpretē, kā bija norādījusi Vispārējā tiesa, tādējādi, ka tas ir ““*korektīvs mehānisms*” [..], lai [..] ļaut[u] kontrolēt koncentrācijas, kas varētu būtiski ietekmēt konkurences efektivitāti *iekšējā tirgū*” [35]. Ja tas tā ir, kādēļ Savienības likumdevējs atsaucās tikai uz konkurences ierobežojumiem, kas notiek dalībvalstu līmenī? Vai šai tiesību normai plašāk un papildus nebūtu jāattiecas arī uz konkurences ierobežojumiem *iekšējā tirgū*? Būtībā, kāpēc lai Komisijai vispār būtu nepieciešams, ka dalībvalsts iestāde tai nodod lietu, ja konkurences problēma ir Savienības līmenī?

68. Minētie teksta elementi, šķiet, var sēt šaubas par Komisijas piedāvāto šķietami nepārprotamo tiesību normas interpretāciju.

69. Tādējādi, kā tas parasti ir ar tiesību normām, kas līdz galam nav skaidras vai vismaz pašpietiekamas (kā, domāju, tas ir arī gadījumā ar šeit skatīto tiesību normu – regulas panta vienu apakšpunktu), šķiet, šeit visai iederīgs ir vecais angļu teiciens *bare reading is bare feeding* [ar lasīšanu vien nepietiek, vajag arī saprast]. Attiecīgi, lai noskaidrotu precīzu Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas nozīmi un tvērumu, kā pareizi atzina Vispārējā tiesa, patiešām ir nepieciešams likt lietā arī citas interpretācijas metodes, ko izmanto Tiesa.

2) Par Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas vēsturisko interpretāciju

70. Pārsūdzētā sprieduma 96.–117. punktā, izskatījusi vairākus dokumentus saistībā ar Regulas Nr. 139/2004 vēsturi, Vispārējā tiesa secināja, ka “vēsturiskā interpretācija apstiprina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmo daļu dalībvalsts, neatkarīgi no tās valsts noteikumu par apvienošanās kontroli tvēruma, var nodot Komisijai koncentrācijas, kuras nesasniedz šīs regulas 1. pantā noteiktās apgrozījuma robežvērtības, bet kurām var būt būtiska pārrobežu ietekme”.

71. Es nepiekrītu šādam vērtējumam. Proti, šajā ziņā man ir četri būtiski iebildumi: i) pārsūdzētajā spriedumā minētie dokumenti visai ierobežoti var paskaidrot Savienības likumdevēja nodomu; ii) minētās šo dokumentu rindkopas nepamato Vispārējās tiesas konstatējumus; iii) lasot šos dokumentus pilnībā, tie patiesībā ir pretrunā minētajiem konstatējumiem, un iv) Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā vairākus citus dokumentus, citastarp attiecīgos sagatavošanas darbus, kas pamato apelācijas sūdzības iesniedzēju ierosināto interpretāciju.

i) Par Vispārējās tiesas vēsturiskā vērtējuma ierobežojumiem (I)

72. Pirmkārt, kā pareizi norāda *Grail*, tāda veida dokumentiem, kādi minēti pārsūdzētajā spriedumā, lai pamatotu no tiem izdarītos secinājumus, ir *raksturīgi* divi būtiski ierobežojumi. Visu šo dokumentu (1996. gada Zaļā grāmata [36], 2001. gada Zaļā grāmata [37], Komisijas 2003. gada

35 Minētā sprieduma 142. punkts (mans izcēlums). Skat. arī minētā sprieduma 141., 165., 177. un 182. punktu.

36 Komisijas 1996. gada 31. janvāra Zaļā grāmata par Apvienošanās regulas pārskatīšanu (COM(96) 19 *final*), kas minēta pārsūdzētā sprieduma 97. un 98. punktā.

37 Komisijas 2001. gada 11. decembra Zaļā grāmata par Padomes Regulas (EEK) Nr. 4064/89 pārskatīšanu (COM(2001) 745 *final*), kas minēta pārsūdzētā sprieduma 97., 99., 101. un 103. punktā.

priekšlikums [38] un 2009. gada dienestu darba dokuments [39]) *autors* bija Komisija, un tie bija izstrādāti *pēc* Regulas Nr. 4064/89 pieņemšanas. Vispārējās tiesas pieeja, manuprāt, šajā lietā ir īpaši mulsinoša.

73. Komisijai tiesas sēdē tika vaicāts, vai Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas iespējamais plašais tvērums (kāds tas ir tagad) bija i) ietverts jau sākotnējā Regulā Nr. 4064/89, kas pieņemta 1989. gadā; ii) pievienots, kad šī tiesību norma tika grozīta 1997. gadā; vai iii) ieviests, kad 2004. gadā tika pieņemta jaunā Regula Nr. 139/2004. Komisija nevilcinoties atbildēja, ka šāds plašs tvērums bija jau no paša sākuma, tas ir, 1989. gada pieņemtās Regulas Nr. 4064/89 22. panta 4. punktā. EBTA Uzraudzības iestāde uzskatīja tieši tāpat [40].

74. Ja tas tā ir, tad, manuprāt, lai veiktu Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas nozīmes un tvēruma vēsturisko izvērtējumu, dokumentiem, kas tapuši pēc 1989. gadā pieņemtās Regulas Nr. 4064/89, ir mazāka nozīme nekā tiem, kas izstrādāti pirms minētās regulas pieņemšanas. Domāju, man nav jāpaskaidro, kāpēc *sagatavošanas* dokumenti (ar to domājot dokumentus, kas izmantoti konkrētas tiesību normas izstrādes laikā) parasti ir nozīmīgāki nekā *ex post facto* dokumenti, lai pierādītu likumdevēja nodomu.

75. Arī šajā saistībā jākonstatē, ka pārsūdzētais spriedums ir pretrunīgs. Minētā sprieduma 115. punktā Vispārējā tiesa principā atteicās pārbaudīt piecus dokumentus, kuru autore ir Komisija un kuri bija norādīti apelācijas sūdzības iesniedzēju apsvērumos, un, iespējams, pierādīja, ka līdz pat nesenam laikam pati Komisija nebija interpretējusi Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmo daļu tā, kā ierosināts šajā tiesvedībā.

76. Ja jau šai tiesību normai bija plašs tvērums kopš Regulas Nr. 4064/89 pieņemšanas 1989. gadā, kādēļ Vispārējā tiesa ņēma vērā vairākus dokumentus, kas izstrādāti pēc 1989. gada, bet nevis apelācijas sūdzības iesniedzēju norādītos dokumentus? Savukārt, ja šīs tiesību normas tvērums tika paplašināts līdz ar Regulas Nr. 139/2004 pieņemšanu 2004. gadā, kāpēc Vispārējā tiesa neminēja vispār nevienu dokumentu, kas tika izstrādāts likumdošanas procesā, kura rezultātā tika pieņemta šī regula, un it īpaši dokumentus, kurus izstrādājusi iestāde, kas rīkojās kā vienīgais likumdevējs, proti, Padome? Te es nonāku pie nākamā jautājuma.

77. Faktiski ir visai pārsteidzoši – lai apstiprinātu Komisijas izvirzīto Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas interpretāciju, Vispārējā tiesa atsaucās tikai uz dokumentiem, kuru autors ir pati Komisija, neminot nevienu Padomes dokumentu.

78. Noteikti varu piekrist tam, ka oficiālam dokumentam, kas pauž Komisijas viedokli par regulas vai direktīvas konkrētās tiesību normas nozīmi un tvērumu, ir noteikts svars, it īpaši, ja šī tiesību norma bija iekļauta sākotnējā priekšlikumā un likumdošanas procesā nebija būtisku diskusiju vai grozījumu priekšmets. Tomēr Komisijas viedokli nevar uzskatīt par izšķirošu faktoru, Tiesai interpretējot tiesību normu. Tas vēl jo vairāk tā ir, ja tiesību normu Padome ir pievienojusi salīdzinoši vēlīnā likumdošanas procesa posmā pēc ilgām diskusijām, kā tas bija (tagadējās) Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas gadījumā.

[38] Komisijas priekšlikums Padomes Regulai par uzņēmumu koncentrācijas kontroli ("EK Apvienošanās regula") (OV 2003, C 20, 4. lpp.), kas minēts pārsūdzētā sprieduma 97. un 106.–113. punktā.

[39] Komisijas dienestu darba dokuments, kas pievienots dokumentam "Komisijas paziņojums Padomei – Ziņojums par 2009. gada 30. jūnija Regulas Nr. 139/2004 darbību SEC(2009) 808 *final*/2), kas minēts pārsūdzētā sprieduma 97. un 115. punktā.

[40] Diemžēl Vispārējā tiesa nepauda skaidru nostāju šajā jautājumā, un šo nostāju nevarēja arī izsecināt, izvērtējot pārsūdzētajā spriedumā sniegto pamatojumu. Vispārējā tiesa patiešām bez izšķirības atsaucās uz elementiem, kas sniegti sākotnējā Regulā Nr. 4064/89, un uz elementiem, kas pievienoti vēlāk ar 1997. gada regulu vai ar Regulu Nr. 139/2004.

79. Ņemot to vērā, uzskatu par problemātisku to, ka neviens no pārsūdzētā sprieduma 96.–117. punktā minētajiem dokumentiem nav Padomes izstrādāts dokuments un/vai dokuments, kas izstrādāts pirms Regulas Nr. 4064/89 pieņemšanas 1989. gadā.

ii) Par Vispārējās tiesas vēsturiskā vērtējuma ierobežojumiem (II)

80. Otrkārt, vēsturiskie dokumenti, uz kuriem atsaucās Vispārējā tiesa, faktiski nepamato no tiem izdarītos secinājumus divu iemeslu dēļ: i) pārsūdzētajā spriedumā minētās rindkopas nav būtiskas attiecībā uz strīdus jautājumu un ii) citas tajos pašos dokumentos ietvertās atbilstošākās rindkopas vai nu netika pienācīgi ņemtas vērā, vai arī to nozīme tika kļūdaini novērtēta par zemu.

81. Vispārējā tiesa tiesību normas vēsturisko izvērtējumu sāka ar to, ka norādīja, ka "minētais lietu nodošanas mehānisms, šķiet, bija izstrādāts pēc Nīderlandes Karalistes ierosinājuma, kurai tolaik nebija [apvienošanās kontroles] sistēmas un kura gribēja, lai Komisija izvērtē koncentrācijas, kurām ir negatīva ietekme tās teritorijā, ar noteikumu, ka šīs koncentrācijas ietekmē arī tirdzniecību starp dalībvalstīm, tāpēc šis mehānisms tika nodēvēts par "Nīderlandes klauzulu""[41]. Pēc tam tā atsaucās uz vairākiem attiecīgiem dokumentiem, no kuriem varētu izrietēt, ka: i) lietu nodošanas mehānisms kopumā tiek uzskatīts par noderīgu rīku, it īpaši tām dalībvalstīm, kurām pašlaik nav apvienošanās kontroles sistēmas, bet tā izmantošana tām nekādā veidā nebija rezervēta[42]; ii) šis mehānisms ir paredzēts, lai dalībvalstis varētu lūgt Komisiju izvērtēt koncentrāciju, kurai ir pārrobežu ietekme, situācijās, kad regulas 1. pantā noteiktās robežvērtības nav sasniegtas[43]; iii) šā mehānisma mērķi laika gaitā ir paplašināti, lai varētu iesniegt apvienotos lietas nodošanas pieprasījumus un izvairītos no tā, ka vienu lietu iesniedz vairākas valstis, neatsakoties no šā mehānisma sākotnēji izvirzītajiem mērķiem[44], un iv) tiesību normas grozījumi parādīja, ka Komisija lielāku priekšroku dod lietu nodošanas mehānismam[45].

82. Visi šie Vispārējās tiesas apgalvojumi, manuprāt, faktu ziņā ir pareizi. Pilnīgi acīmredzami ir taisnība, ka Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkts attiecas uz koncentrācijām, kam ir pārrobežu ietekme, bet kas nesasniedz šīs regulas 1. pantā noteiktās robežvērtības. Turklāt nav pat domstarpību par to, ka Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punktā norādīto lietu nodošanas mehānismu var izmantot gan tās dalībvalstis, kurām *nav* apvienošanās kontroles sistēmas, gan tās dalībvalstis, kurām *ir* kontroles sistēma. Visbeidzot, nav arī šaubu, ka lietu nodošanas mehānisms laika gaitā tika grozīts, lai paplašinātu tā mērķus un lai to būtu iespējams izmantot biežāk.

83. Tomēr šajos konstatējumos ne tieši, ne netieši nekas neataino šī apelācijas sūdzības pamatā esošo centrālo jautājumu, proti, vai Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmā daļa ļauj dalībvalstīm, kurām *ir* valsts līmenī izstrādāta apvienošanās kontroles sistēma, nodot lietas, kuras *neietilpst* šajā sistēmā.

84. Tādēļ pārsūdzētajā spriedumā minētajiem dokumentiem ne vien ir nosacīts pārliecināšanas spēks, bet, rūpīgāk pārbaudot, šo dokumentu daļas, kas tika minētas, nekādi nepamato šā sprieduma 116. punktā ietverto galīgo secinājumu, kas izdarīts, pamatojoties uz tiem. Vispārējās tiesas konstatējumiem tādēļ vienkārši nav nozīmes.

41 Pārsūdzētā sprieduma 97. punkts.

42 Pārsūdzētā sprieduma 98. punkts.

43 Pārsūdzētā sprieduma 102. punkts.

44 Konkrētāk 1997. gadā, kad tiesību norma tika grozīta. Skat. pārsūdzētā sprieduma 103. punktu.

45 Pārsūdzētā sprieduma 109. punkts.

iii) Par Vispārējās tiesas vēsturiskā vērtējuma ierobežojumiem (III)

85. Treškārt, lasot pašus pārsūdzētajā spriedumā minētos dokumentus pilnībā, šķiet, tie ir pretrunā Vispārējās tiesas konstatējumiem un tādējādi apstiprina apelācijas sūdzības iesniedzēju ierosināto interpretāciju. Jāuzsver šā jautājuma nozīmīgums. Tiesa ir pastāvīgi norādījusi, ka dokumenti, uz kuriem atsaucas Vispārējā tiesa, jālasa pilnībā, lai pareizi novērtētu to pierādījuma spēku. Ekstrapolējot vienu vai vairākas konkrētas dokumenta rindkopas un tad no tām izdarot secinājumus, kas neatbilst dokumenta reālajam saturam, lasot to kopumā, ir tiesību kļūda [46].

86. Šie principi, manuprāt, ir būtiski šajā kontekstā.

87. Vispirms mani izbrīna, ka pārsūdzētā sprieduma 99. punktā ir mazināts 2001. gada Zaļās grāmatas daļas nozīmīgums, norādot – tā kā Zaļās grāmatas pieņemšanas dienā tikai Luksemburgas Lielhercogistei nebija apvienošanās kontroles sistēmas, "praksē [..] iespēja izmantot 22. panta 3. punktu tā sākotnējā formā [ir bijusi] ļoti ierobežota" [47]. Taisnība, šī rindkopa nozīmē, kā pareizi norādīja Vispārējā tiesa, ka citām dalībvalstīm, kas nav Luksemburga, nebija liegts izmantot Regulas Nr. 139/2004 22. panta 3. punktu [48]. Tomēr atkal jau šis nav strīdus jautājums. Faktiski minētā rindkopa liek domāt – ņemot vērā lietu nodošanas mehānisma izmantošanas ierobežojumus dalībvalstīm, kurām ir apvienošanās kontroles sistēma, laika gaitā lietu nodošanas mehānisma praktiskā izmantošana ir mazinājusies. Vairums dalībvalstu pa to laiku bija ieviesušas pašmāju apvienošanās kontroles sistēmas, un tāpēc tām bija mazāka interese un mazāk iespēju nodot lietu Komisijai.

88. Lasot šādi, attiecīgā rindkopa izcili sader ar pārsūdzētā sprieduma iepriekšējos punktos minētajiem dokumentu izvilkumiem un drīzāk pamato apelācijas sūdzības iesniedzēju nostāju, proti, lietu nodošanas mehānisms tika iecerēts un uzskatīts par "īpaši" noderīgu dalībvalstīm, kurās nav apvienošanās kontroles sistēmas. Ja dalībvalstis, kurās ir apvienošanās kontroles sistēma, varētu nodot pilnīgi *visas* koncentrācijas neatkarīgi no tā, vai pašu valstu sistēmas tās aptver vai nē, šo dalībvalstu gadījumā mehānisma izmantošanu un ātrumu pārāk daudz neietekmētu tas, ka tās ir pieņēmušas valstī izstrādāto režīmu, un šis mehānisms noteikti nebūtu "ierobežots".

89. Turklāt pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa, atsaucoties uz dokumentiem, nebija minējusi citas ļoti skaidras un būtiskas šo dokumentu rindkopas.

90. Piemēram, apspriežot tajā laikā spēkā esošā tiesiskā regulējuma robežas un pieejamos risinājumus to grozīt, lai atklātu vairāk apvienošanās darījumu, kam ir pārrobežu ietekme, 1996. gada Zaļajā grāmatā nav minēta apgalvotā iespēja nodot Komisijai izskatīšanai apvienošanās darījumus, kuri izkrituši cauri valstī izstrādātās apvienošanās kontroles sistēmas sietam saskaņā ar Regulas Nr. 4064/89 22. pantu. Faktiski šī tiesību norma minēta vienīgi tādējādi, ka tā attiecas tikai uz "*lietu sadalījumu* starp Komisiju un dalībvalstīm". 1996. gada Zaļajā grāmatā ir tikai norādīts, ka "koncentrācijām, kuras nesasniedz [Regulas Nr. 4064/89] robežvērtības, piemēro valstī izstrādāto apvienošanās kontroli, *ja tāda pastāv* [49].

[46] Skat. citastarp spriedumus, 2007. gada 18. jūlijs, *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija (C-326/05 P, EU:C:2007:443, 60.–68. punkts), un 2017. gada 30. maijs, *Safa Nicu Sepahan* /Padome (C-45/15 P, EU:C:2017:402, 76. punkts).

[47] Pārsūdzētā sprieduma 99. punkts.

[48] Tas joprojām tā ir šo secinājumu sagatavošanas brīdī. Tomēr es saprotu, ka situācija tuvākajā nākotnē varētu mainīties, jo Luksemburgas valdība 2023. gada augustā pieņēma likumprojektu, ar ko izveido apvienošanās kontroles sistēmu valstī.

[49] 1996. gada Zaļās grāmatas 9. un 10. punkts (mans izcēlums).

91. Turpinot, 2001. gada Zaļā grāmata pat vēl skaidrāk ir pretrunā Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas interpretācijai, ko sniegusi Vispārējā tiesa. Pirmkārt, dokumentā norādīts, ka tā mērķi ("stiprināt Kopienas konkurences tiesību piemērošanu lietās, kurās pastāv pārrobežu ietekme, stiprināt "vienas pieturas aģentūras" principu un atvieglot lietas vairākkārtējas iesniegšanas problēmu") bija jāsasniedz, nodrošinot, ka lietas, kas izraisītu *vairākkārtējus paziņojumus* valstu līmenī, varētu skatīt Komisija [50]. Arī bez teikšanas ir skaidrs, ka lietas, saistībā ar kurām ir jāsniedz *vairākkārtēji paziņojumi*, nav lietas, kas nesasniedz valsts līmenī noteiktās robežvērtības. Faktiski šajā dokumentā plaši bija minēta tādu lietu nodošana, kurām piemērojami obligāti un/vai brīvprātīgi paziņojumi valsts līmenī [51], bet nav pat mājiena, ka šo lietu nodošanas mehānismu varētu izmantot arī koncentrācijām, par kurām nav jāziņo valsts līmenī [52].

92. Otrkārt, 2001. gada Zaļajā grāmatā bija norādīts, ka viens no iemesliem, kāpēc Regulas Nr. 4064/8922. pantā noteiktais lietu nodošanas mehānisms netika pienācīgi izmantots, bija "valstīs izstrādāto apvienošanās kontroles procedūru tehniskās atšķirības, it īpaši attiecībā un *notikumu, kas ierosina paziņošanu*, un noteikumiem par paziņojumu iesniegšanas termiņiem" [53]. Acīmredzami šādiem apsvērumiem nebūtu nozīmes, ja saskaņā ar Regulas Nr. 4064/89 22. pantu dalībvalstīm būtu ļauts nodot koncentrācijas lietas Komisijai neatkarīgi no tā, vai pastāv pienākums veikt paziņošanu valsts līmenī [54]. Līdzīgi, ja Vispārējai tiesai būtu taisnība, nebūtu iespējams paskaidrot 2001. gada Zaļajā grāmatā sniegtās nostādnes, saskaņā ar kurām iespēju uzlabot apvienoto lietu nodošanas pieprasījumu darbību saskaņā ar Regulas Nr. 4064/89 22. panta 3. punktu būtu grūti īstenot, jo tā būtu atkarīga no tā, vai tiks veikta "valsts tiesību aktu saskaņošana pietiekamā pakāpē" [55].

93. Attiecībā uz 2003. gada Komisijas priekšlikumu – tā 21. punkts ir šāds: "viens no [Regulas Nr. 139/2004] 22. panta ierosināšanas nolūkiem ir sniegt iespēju dalībvalstīm, kuras nav izstrādājušies savu valsts tiesisko regulējumu apvienošanās kontroles jomā, nodot [Komisijai] lietas, kas ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm; šodien tikai Luksemburga ietilpst šajā kategorijā. Tomēr *nebūtu pilnībā jāizslēdz iespēja*, ka lietas Komisijai var nodot arī viena atsevišķa dalībvalsts" [56]. Tas liecina – lai arī ir iespējams, ka dalībvalstis vienpusēji izmanto lietu nodošanas mehānismu, tas tika uzskatīts kā maz ticams. Iespējams, ja Regulas Nr. 139/2004 22. pants ļautu dalībvalstīm, kurās ir apvienošanās kontroles sistēma, arī nodot lietas, ko tās nevar izskatīt, netiktu uzskatīts, ka lietu nodošanas mehānisma izmantošana ir maz ticama.

94. Turklāt minētā priekšlikuma 22.–25. punktā arī norādīts, ka lietu nodošanu reglamentējošo tiesību normu (Regulas Nr. 4064/89 9. un 22. pants) galvenās nepilnības ir tādas, ka tās *var izmantot tikai* pēc tam, kad apvienošanās darījums ir paziņots attiecīgi vai nu Komisijai, vai valsts konkurences iestādei. Tāpat šā dokumenta 28. punktā ir skaidri precizēts, ka Komisija var aicināt dalībvalstis iesniegt nodošanas pieprasījumu tikai attiecībā uz lietām, kuras jau ir paziņotas.

50 2001. gada Zaļās grāmatas 86. punkts, kas minēts pārsūdzētā sprieduma 103. punktā.

51 Ar "brīvprātīgiem" paziņojumiem dokumentā bija atsauce uz lietām, ko iesniedz Apvienotās Karalistes konkurences iestādē, jo Apvienotajā Karalistē (kas tolaik bija ES dalībvalsts) darbojās apvienošanās kontroles režīms, kas atšķirībā no Savienības un citu dalībvalstu režīmiem balstījās nevis uz obligātiem, bet uz brīvprātīgiem paziņojumiem.

52 Skat. it īpaši 4. lpp. (Kopsavilkums) un 2001. gada Zaļās grāmatas 72.–88. punktu.

53 53. punkts (mans izcēlums).

54 Šis punkts tālāk ir uzsvērts ar 2001. gada Zaļajā grāmatā sniegto atsauci, ka nav definēts, kas ir "darīt koncentrāciju zināmu dalībvalstij", bet, "šķiet, ir dabiski izmantot valsts paziņojuma datumu kā ierosināšanas datumu dalībvalstīs, kurās pastāv paziņošanas prasība". Atkal jau Komisija ir nepārprotami saistīta ar lietām, kas nonākušas valsts iestāžu uzmanības lokā, jo attiecīgajām lietām ir piemērojamas valstīs izstrādātās apvienošanās kontroles sistēmas.

55 Skat. it īpaši 2001. gada Zaļās grāmatas 93., 95. un 99. punktu.

56 Mans izcēlums.

95. Visbeidzot, 2009. gada dienestu darba dokumenta 133. punktā ir precizēts, ka: i) jautājums, vai dalībvalstīm, kurām ir apvienošanās kontroles sistēma, būtu jāļauj izmantot Regulas Nr. 139/2004 22. pantu attiecībā uz koncentrācijām, kuras nav aptvertas ar šīm sistēmām, nemaz nav tik acīmredzams, kā apgalvo Komisija, un, lai arī, šķiet, formulējums to neizslēdz, ir pretrunīgs, un vairums dalībvalstu, kuras pauda nostāju šajā jautājumā, sliecās uz to atbildēt noliedzoši [57]; ii) dažas ieinteresētās personas, ar kurām notika apspriešanās (tostarp valsts konkurences iestādes), pat apšaubīja, vai tādai tiesību normai kā Regulas Nr. 4064/89 22. pants vispār būtu turpmāk jāpastāv, jo, ļaujot "dalībvalstij, kuras kompetencē nav nodot lietu vai pievienoties lietas nodošanas pieprasījumam saskaņā ar 22. pantu", rodas paredzamības, tiesiskās nedrošības un pārmērīgi garu procedūru problēma, un iii) lai arī sākotnējais iemesls, kāpēc pastāv 22. pants, ir gandrīz pilnībā novecojis, šī tiesību norma joprojām kalpo mērķim, "ja dalībvalsts pēc darījuma izvērtēšanas perioda beigām pauž nostāju, ka lietu varētu *labāk izvērtēt* Komisija" [58].

96. Tādējādi secinu, ka dokumenti, uz kuriem Vispārējā tiesa atsaucās pārsūdzētā sprieduma 96.–117. punktā, ne tikai nepamato Vispārējās tiesas no tiem izdarīto secinājumu, bet, lasot pilnībā, tie faktiski ir pretrunā šim secinājumam.

iv) Par Vispārējās tiesas vēsturiskā vērtējuma ierobežojumiem (IV)

97. Ceturtkārt, kļūda, ko pieļāvusi Vispārējā tiesa, konstatējot, ka Regulas Nr. 139/2004 22. panta vēsturiskā interpretācija pamato plašu šā panta tvērumu, kļūst vēl acīmredzamāka, ja aplūko citus attiecīgus dokumentus, it īpaši dažus sagatavošanas darbus, tostarp Padomes izstrādātos dokumentus.

98. Sagatavošanas dokumenti visai skaidri parāda, ka diskusiju un sarunu laikā, kuru rezultātā Padome 1989. gadā pieņēma Regulu Nr. 4064/89, dažas no pretrunīgākajām tēmām attiecās uz regulas materiālās piemērošanas jomas definēšanu un tās sasaisti ar citiem (EK un valstu) noteikumiem, kas vienlīdz ir piemērojami saskaņā ar minēto regulu paziņotajiem darījumiem. Proti, radās divi jautājumi – vai Regulas Nr. 4064/89 piemērošana ir ekskluzīva vai arī dalībvalstis varētu paralēli izskatīt paziņotās koncentrācijas? Vai Regulas Nr. 4064/89 piemērošana *a priori* izslēdz tā laika EEK līguma 85. un 86. panta piemērošanu tam pašam darījumam [59]?

99. Šajā ziņā acīmredzot Padomē tika panākta vienošanās, ka Komisijas kompetencei saskaņā ar Regulu Nr. 4064/89 ir jābūt ekskluzīvai, un savukārt koncentrācijas, kas nesasniedz Regulā Nr. 4064/89 noteiktās robežvērtības, ir jāizskata tikai valsts iestādēm [60]. Turklāt, tā kā nebija iespējams nepiemērot EEK līguma (primārā tiesību akta) 85. un 86. pantu darījumiem, uz kuriem

57 Skat. 2009. gada dienestu darba dokumenta 138. punktu: "jautājumā par to, vai dalībvalstij, *kurai nav kompetences attiecīgajā lietā*, būtu jābūt iespējai nodot lietu vai pievienoties lietas nodošanas pieprasījumam, pieci respondenti uzskatīja, ka tas būtu jāļauj, savukārt deviņi uzskatīja, ka nebūtu jāļauj. Tas rada jautājumu, vai dalībvalstij būtu jābūt iespējai nodot lietu, ja tās kompetence nav ierosināta, bet lietas dalībnieku darbība rada ietekmi šajā dalībvalstī" (mans izcēlums).

58 Skat. 2009. gada dienestu darba dokumenta 133., 140.–142. un 144. punktu (mans izcēlums). Skat. līdzīgi 2001. gada Zaļās grāmatas 86. punktu.

59 Skat. it īpaši Padomes 1988. gada 7. novembra ziņojumu (9114/88), 1988. gada 10. novembra ziņojumu (9265/88) un 1988. gada 8. decembra ziņojumu (10054/88).

60 Padomes 1989. gada 18. jūlijā rīkotās 1339. sanāksmes protokola projekts (8016/89 PV/ CONS 47), 2. lpp.

attiecas minētā regula, tā vietā bija iespējams, ka šiem darījumiem ierobežo šīs tiesību normas īstenojoša tiesiskā regulējuma piemērošanu [61]. Tādējādi Komisijas priekšlikuma 22. pantam tika pievienoti divi punkti [62].

100. Šāda vienošanās Padomē radīja problēmu vairākām dalībvalstīm, kurām tolaik nebija valstī izstrādātas apvienošanās kontroles sistēmas (tostarp Beļģijai, Itālijai, Luksemburgai un Nīderlandei), proti, kas izskatīs koncentrācijas, kuras nesasniedz Regulā Nr. 4064/89 noteiktās robežvērtības, bet ietekmē valsts tirgu? Tāpēc tika ieviesta "Nīderlandes klauzula", kas ļāva Komisijai "iekāpt valsts iestāžu kurpēs" un izņēmuma veidā rīkoties to vārdā, ja tām nebija tiesību aktu apvienošanās izskatīšanas jomā vai ja iestādes, ņemot vērā zināmu pieredzes trūkumu vai ierobežotus resursus, uzskatīja, ka Komisija ir "labākā situācijā", lai izskatītu tām paziņotos apvienošanās darījumus.

101. Gan Padome, gan Komisija patiešām uzskatīja, ka varētu "pamatoti pieņemt", ka koncentrācijas, kas nepārsniedz Regulā Nr. 4064/89 paredzētās robežvērtības, kopumā nepietiekami ietekmē tirdzniecību, lai pamatotu to izskatīšanu Savienības līmenī [63]. Padome un Komisija bija pārliecinātas, ka Regulā Nr. 4064/89 noteiktās robežvērtības varētu pamatot ar dažādām vērtībām un šīm vērtībām noteikt atšķirīgas summas (katra summa noteikti būtu tuvinājums) [64]. Tāpēc visiem likumdošanas procesā iesaistītajiem dalībniekiem, tostarp tā laika konkurences komisāram [65], bija pilnīgi skaidrs, ka neatkarīgi no izvēlētās robežvērtības veida un summas, noteiktas koncentrācijas, kas varētu ietekmēt kopējo tirgu, katrā ziņā varētu izvairīties no *ex ante* pārbaudes, ko Komisija veic saskaņā ar Regulu Nr. 4064/89 [66]. Tomēr tika uzskatīts, ka tas ir neizbēgami vairāku iemeslu dēļ, citastarp, lai Komisijas darba slodzi saglabātu saprātīgā līmenī [67], lai nodrošinātu tiesisko drošību apvienošanās darījuma dalībniekiem [68] un lai ieviestu līdzsvarotu un skaidru kompetences sadalījumu starp Komisiju un valsts iestādēm [69]. Katrā ziņā bija skaidrs, ka toreizējā EEK līguma 85. un 86. pants ļāva *ex post* iejaukšanos attiecībā uz visiem apvienošanās darījumiem, kas nav sasnieguši robežvērtības [70].

61 *In primis*, EEK Padomes 1962. gada 6. februāra Regula Nr. 17 – Pirmā regula par [EEK] Līguma 85. un 86. panta īstenošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.).

62 Komisija, Grozītais priekšlikums Padomes Regulai (EEK) par uzņēmumu koncentrācijas kontroli (COM(88) 97 *final*) (OV 1988 C 130, 4. lpp.). Šā priekšlikuma 22. pants "Regulas ekskluzīva piemērošana" ir izteikts šādi: "Regulas Nr. 17, (EEK) Nr. 1017/68, (EEK) Nr. 4056/86 un (EEK) Nr. 3975/87 netiek piemērotas attiecībā uz koncentrācijām, kas ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā".

63 Skat. Padome, Note de la Présidence au Conseil, 1989. gada 7. aprīlis (5857/89 (RC 9)), pielikums, 4. lpp.; 1989. gada 12. aprīļa ziņojumi (6267/89, RC 12); Padomes 1989. gada 18. jūlijā rīkotās 1339. sanāksmes protokola projekts (8016/89 PV/ CONS 47), 13. lpp.; 1989. gada 9. novembra ziņojumi, (9672/89 (RC 41)), 3. lpp. Skat. arī sera Leona Britana [*Sir Leon Brittan*] vēstuli Padomei (SG (89) D/5429), 1989. gada 24. aprīlis, 2. lpp.

64 Skat. Komisijas ziņojumu Padomei par Apvienošanās regulas īstenošanu, 1993. gada 28. jūlijs, (COM(93) *final*, 14. lpp.) (turpmāk tekstā – "1993. gada ziņojums"); Komisija, Note from G. Drauz to the Legal Service (COMP/HT.60), Padomes darba grupa, 2003. gada 6. jūnijs (11430), 4. punkts.

65 Skat. Sir Leon Brittan, *Competition Policy and Merger Control in the Single European Market*, Grotius, 1991, 33. un 49. lpp. Līdzīgi, Jones, C., "Procedures and Enforcement under EEC Merger Regulation, no Hawk, B. (red.), *Annual Proceedings of the Fordham Corporate Law Institute*, 1990, 476. lpp.

66 Skat. Komisija, 1993. gada ziņojums, 7. lpp. Skat. arī Komisijas paziņojumu Padomei un Eiropas Parlamentam par Apvienošanās regulas pārskatīšanu, COM (96) 313 *final*, 5. lpp. Skat. arī Levy, N., Rimsa, A. un Buzatu, B., "The jurisdictional reach of EC merger control: Striking the right balance", no Kokkoris I. un Levy, N., *Research Handbook on Global Merger Control*, Edward Elgar Publishing, 2023, 219. lpp.: "neviena strādājoša apvienošanās kontroles sistēma nespēj atklāt pilnīgi visus darījumus, kas var ietekmēt konkurenci konkrētajā jurisdikcijā".

67 Skat. Padome, Résultats des travaux du Groupe des questions économiques (contrôle des concentrations), 1989. gada 8. marts (5770/89 RC 8) 4. lpp. Skat. arī sera Leona Britana [*Sir Leon Brittan*] vēstuli Padomei, 1989. gada 30. marts (SG (89) D/4008), 2. lpp.

68 Skat. Padome, Ziņojums Pastāvīgo pārstāvju komitejai, 1988. gada 9. decembris, (10189/89 RC 36), 8. lpp.; un avis du service juridique, 1989. gada 11. jūlijs (7896/89 JUR 98 RC 24), 10. lpp. Skat. arī Komisija, 1993. gada ziņojums, 14. lpp.

69 Skat. *Sir Leon Brittan*, šo secinājumu 65. zemsvītras piezīmē, 39., 48. un 53. lpp.

70 Skat. Padome, avis du service juridique, 1989. gada 11. jūlijs (7896/89 JUR 98 RC 24), 4. lpp.

102. Faktiski neviens dokuments no lietas dalībnieku iesniegtā plašā sagatavošanas darbu klāsta, kas attiecas uz Regulas Nr. 4064/89 sākotnējo redakciju, nenorāda uz Regulas Nr. 4064/89 22. panta 3.–5. punktā minēto lietu iesniegšanas mehānismu tādējādi, ka tam būtu "korektīvs" mērķis, kā norādījusi Vispārējā tiesa. Lai to apstiprinātu, Komisijai tiesas sēdē tika jautāts, vai tā varētu norādīt kādu šādu dokumentu, un Komisija to nespēja izdarīt. Manuprāt, tas nav pārsteigums, jo daudzas diskusijas, kas notika Padomē saistībā ar šīs tiesību normas precīzu formulējumu, kā tas redzams sagatavošanas darbos, kļūtu neizprotamas, ja koncentrācijas, kas nesasniedz valsts līmeņa robežvērtības, joprojām varētu izskatīt, izmantojot lietu nodošanas mehānismu.

103. Tas pats *mutatis mutandis* ir attiecināms uz Regulā Nr. 4064/89 1997. gadā veiktajiem grozījumiem. Kā norādīts šo secinājumu 82. punktā, ir tiesa, ka Savienības likumdevējs ir vēlējies paplašināt Regulas Nr. 4064/89 22. pantā noteiktā lietu nodošanas mehānisma tvērumu. Tomēr sagatavošanas darbos saistībā ar regulas pārskatīšanu nekas neliecina par faktu, ka izmaiņām būtu bijis mērķis novērst nepilnības, kā apgalvo Vispārējā tiesa. Tieši pretēji, pats mērķis stiprināt "vienas pieturas aģentūras" sistēmu, novēršot lietu vairākkārtēju iesniegšanu, ir pretrunā Vispārējās tiesas veiktajai Regulas Nr. 139/2004 22. panta interpretācijai.

104. Patiešām, šķiet visai paradoksāli, ka Vispārējā tiesa atsaucas uz dokumentu, kurā paskaidrots, ka 1997. gadā veiktā Regulas Nr. 4064/89 22. panta grozījuma motīvs bija novērst *vairākkārtējas* iesniegšanas, lai veiktu tādu šīs tiesību normas interpretāciju, kas – kā tiks paskaidrots turpmāk[71] – *de facto* mudinās uzņēmumus, – lai arī saskaņā ar Savienības un valsts tiesību aktiem apvienošanās kontroles jomā tiem vispār nav prasīts veikt paziņojumus, - joprojām tos veikt (potenciāli līdz pat 30 paziņojumiem)[72] tikai piesardzības nolūkā.

105. Turklāt vēsturiskie dokumenti, kas attiecas uz Regulas Nr. 139/2004 pieņemšanu 2004. gadā, nepamato Vispārējās tiesas konstatējumus par Savienības likumdevēja nodomu izmantot 22. pantā noteikto lietu nodošanas mehānismu, lai novērstu iespējamos trūkumus, kas izriet no regulas 1. pantā noteikto robežvērtību neelastības[73]. Regulas Nr. 139/2004 22. panta normās tika veiktas izmaiņas ar mērķi stiprināt lietu izskatīšanas mehānismā "vienas pieturas aģentūras" funkciju, novēršot vajadzību apvienošanās darījuma dalībniekiem lietu iesniegt vairākkārtēji. To visai skaidri parāda grozījumu formulējums[74].

106. Visbeidzot, noteikti pēc Regulas Nr. 139/2004 pieņemšanas izstrādātie Komisijas dokumenti arī sniedz dažas noderīgas norādes. Kā minēts iepriekš, to interpretēšanas vērtība var būt vienīgi relatīva. Tomēr, tā kā pati Vispārējā tiesa atsaucās *tikai* uz Komisijas dokumentiem, kuri izstrādāti pēc Regulas Nr. 4064/89 pieņemšanas, šie papildu dokumenti ļauj iegūt pilnīgāku ainu, sniedzot interesantu ieskatu par Komisijas veikto Regulas Nr. 139/2004 22. panta vēsturisko interpretāciju.

71 Skat. šo secinājumu 201. un 208. punktu.

72 Šis skaitlis parāda visas Savienības dalībvalstis (izņemot Luksemburgu) un EEZ/EBTA valstis (Islande un Norvēģija), kurās pašlaik darbojas valsts līmenī izveidots apvienošanās kontroles režīms.

73 Tieši pretēji, Regula Nr. 139/2004 tika pieņemta, lai uzlabotu Regulas Nr. 4064/89 līdzekļus. Skat. Komisija, Note from G. Drauz to the Legal Service (COMP/HT.60), Padomes darba grupa, 2003. gada 6. jūnijs (11430), 7. lpp.; un Komisijas 2003. gada priekšlikums, 10. lpp.

74 Skat. šo secinājumu 5. un 6. zemsvītras piezīmi.

107. Proti, 2005. gadā Komisijas Paziņojumā par lietu nodošanu attiecībā uz koncentrācijām [75], kas publicēts pēc Regulas Nr. 139/2004 pieņemšanas, Regulas Nr. 139/2004 22. pantā minētā lietu nodošana tika konsekventi saukta par "pēcpaziņošanas lietu nodošanu" [76]. Šā formulējuma izmantošanu ir grūti saskaņot ar Komisijas vairākkārtīgi pausto apgalvojumu, ka tā *vienmēr* ir interpretējusi šo tiesību normu tādējādi, ka dalībvalstis var nodot lietas, kas nepārsniedz valsts tiesību aktos noteiktās robežvērtības. Ja sekotu Komisijas argumentiem, būtu arī dīvaini, ka šajā pašā dokumentā, uzskaitot "saskaņā ar 22. pantu lietu kategorijas, kuras parasti ir visatbilstošākās nodošanai Komisijai", nav atsauces uz koncentrācijām, kas rada nopietnas konkurences bažas, bet kuras nav atklājusi kāda apvienošanās kontroles sistēma Eiropas Savienībā [77]. Iespējams, šādai situācijai būtu bijis jābūt saraksta augšgalā.

108. Līdzīgi, 2014. gada Baltajā grāmatā "Virzība uz iedarbīgāku ES uzņēmumu apvienošanās kontroles sistēmu" Komisija cita starpā ierosināja "lietu nodošanas kārtību padarīt efektīvāku un iedarbīgāku, [..] grozot 22. pantu, lai tiktu veicināta vienas pieturas aģentūras principa ievērošana" [78]. Interesanti, ka piedāvātie Regulas Nr. 139/2004 22. panta grozījumi skaidri norādīja, ka tikai tās dalībvalstis, kas ir "kompetentas izskatīt darījumu saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem", varētu lūgt lietas nodošanu Komisijai vai iebilst pret to [79]. Varētu leģitīmi apšaubīt, ka ar šādiem priekšlikumiem Komisija bija domājusi ierobežot Regulas Nr. 139/2004 22. panta tvērumu, jo tas būtu pretrunā pamatmērķim padarīt apvienošanās izskatīšanas sistēmu efektīvāku un iedarbīgāku un konkrētākajam mērķim uzlabot lietu nodošanas mehānismus "gan pirms, gan pēc paziņošanas" [80]. Starp citu, piebildīšu, ka arī šajā dokumentā Komisija atkal jau norādīja Regulas Nr. 139/2004 22. pantā minēto mehānismu kā lietas "pēcpaziņošanas" nodošanu [81].

109. Visbeidzot, interesants šķiet arī Komisijas 2016. gada Novērtēšanas ceļvedis par ES apvienošanās kontroles procesuālajiem un jurisdikcijas aspektiem [*Commission's 2016 Evaluation Roadmap concerning the procedural and jurisdictional aspects of EU merger control*]. Minētajā dokumentā Komisija apspriež iespēju esošās apgrozījuma robežvērtības katrai jurisdikcijai papildināt ar citām robežvērtībām, kas pamatotas ar alternatīviem kritērijiem, un vajadzību racionalizēt lietu nodošanas sistēmu. Manuprāt, būs grūti atrast divas tēmas, kas būtu vēl ciešāk saistītas ar šeit aplūkoto strīdus jautājumu. Tāpēc ir visai pārsteidzoši, ka šajā dokumentā vispār nav pieminēts apgalvotais Regulas Nr. 139/2004 22. panta plašais tvērums. Gadījuma pēc dokumentā ir arī minēts, ka lietu nodošanas sistēma attiecas uz "lietu pareizu sadali" un ka dalībvalstu lietu nodošana Komisijai ir "pēcpaziņošanas" mehānisms [82].

110. Šajā starpposmā secinu, ka Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas vēsturiskā interpretācija nepārprotami pamato secinājumu, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu attiecībā uz izskatāmā lietas nodošanas mehānisma nozīmi un tvērumu.

75 OV 2005, C 56, 2. lpp.

76 Skat. it īpaši Paziņojuma 33., 45., 47. un 50. punktu.

77 Skat. Paziņojuma 45. punktu.

78 2014. gada Baltās grāmatas 2. un 79. punkts.

79 2014. gada Baltās grāmatas 69. un 70. punkts.

80 2014. gada Baltās grāmatas 61. punkts.

81 2014. gada Baltās grāmatas 21., 63. un 69. punkts.

82 Pieejams Komisijas tīmekļvietnē. Skat. it īpaši A.1., B.2. un B.3. iedaļu.

3) Par Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas kontekstuālo interpretāciju

111. Tagad pievērsīšos pārsūdzētā sprieduma 118.–139. punktam, kuros Vispārējā tiesa sniedza Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas kontekstuālo interpretāciju. Šajā nolūkā Vispārējā tiesa izvērtēja *12* konteksta elementus, kas iekļauti *piecās* Regulas Nr. 139/2004 tiesību normās (vai tiesību normu kopās). Pēc šo elementu izskatīšanas Vispārējā tiesa secināja, ka "saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. pantu lietas nodošanas pieprasījumu var iesniegt neatkarīgi no valsts noteikumu par apvienošanās kontroli tvēruma"[83].

112. Es nepiekrītu šim secinājumam četru dažādu iemeslu dēļ: i) neviena cita Regulas Nr. 139/2004 tiesību norma, izņemot 22. pantu, neapstiprina Vispārējās tiesas interpretāciju; ii) to neapstiprina arī citi 22. panta punkti un to daļas; iii) Vispārējā tiesa ir kļūdaini mazinājusi noteiktu konteksta elementu svarīgumu, lai arī, neraugoties uz to, ka šie elementi nekādā veidā nav noteicoši, tiem, šķiet, ir zināms svars, ja tos pareizi izvērtē, un iv) Vispārējā tiesa pienācīgi nav ņēmusi vērā arī dažus citus konteksta elementus, kas, šķiet, ir pretrunā tās pašas secinājumiem.

i) Par Vispārējās tiesas kontekstuālā vērtējuma ierobežojumiem (I)

113. Vispārējā tiesa sāka savu kontekstuālo vērtējumu ar to, ka pārbaudīja, vai citu Regulas Nr. 139/2004 tiesību normu formulējums, izņemot tās 22. pantu, varētu viest zināmu skaidrību par Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas nozīmi un tvērumu. Tālab tā vispirms pārbaudīja šīs regulas četras tiesību normas (vai tiesību normu kopas).

114. Pirmām kārtām, Vispārējā tiesa konstatēja, ka juridiskais pamats, ko bija izvēlējies Savienības likumdevējs (pašlaik LESD 103. un 352. pants[84]), lai pieņemtu vispirms Regulu Nr. 4064/89 un pēc tam Regulu Nr. 139/2004, nesniedz nekādu norādi par Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas pareizu nozīmi un tvērumu. Tādējādi tā noraidīja *Illumina* apgalvojumu, ka šis juridiskais pamats apstiprināja tās piedāvāto šīs tiesību normas interpretāciju[85].

115. Manuprāt, šis konstatējums ir pareizs. No Regulas Nr. 4064/89 un Regulas Nr. 139/2004 preambulas[86], kā arī sagatavošanas darbiem[87] ir skaidrs, ka Savienības likumdevējs uzskatīja, ka pašreizējais LESD 103. pants, kas ļauj pieņemt tiesību aktu, "lai īstenotu [LESD] 101. un 102. pantā minētos principus", atsevišķi ņemot, nav bijis pietiekams, lai izveidotu apvienošanās kontroles sistēmu, kas paredzēta, lai vispār nepieļautu dominējošā stāvokļa rašanos (atšķirībā no dominējošā stāvokļa *ļaunprātīgas izmantošanas*, kas ir aizliegta ar LESD 102. pantu), un arī atklātu koncentrācijas lauksaimniecības produktu tirgos, kurām saskaņā ar LESD 38. panta 3. punktu un LESD I pielikumu[88] būtu piemērojams īpašs tiesiskais regulējums, kurā iekļauti izņēmumi, kas ļauj pilnībā nepiemērot Savienības konkurences noteikumus. Attiecīgi Savienības likumdevējs uzskatīja, ka regulu ir jāizstrādā, pamatojoties arī uz LESD 352. pantu[89].

83 Pārsūdzētā sprieduma 139. punkts.

84 Iepriekš EEK līguma 87. un 235. pants.

85 Pārsūdzētā sprieduma 119. un 120. punkts.

86 Skat. Regulas Nr. 4064/89 septīto apsvērumu un Regulas Nr. 139/2004 7. apsvērumu.

87 Skat. citastarp, Padome, *Résultats des travaux du Groupe des questions économiques* (*contrôle des concentrations*), 1989. gada 29. maijs, (7752/89 RC 20) 5. lpp.; *Résultats des travaux du Groupe des questions économiques* (*contrôle des concentrations*), 1989. gada 22. jūnijs, (7827/89 RC 22) 1. lpp., II pielikums, 3. lpp.; un *avis du service juridique*, 1989. gada 11. jūlijs (7896/89 JUR 98 RC 24), 4. lpp.

88 EEK 38. pants un EEK līguma II pielikums.

89 Būtībā atbilstoši LESD 352. panta 1. punktam Padomei ir ļauts veikt attiecīgus pasākumus, ja Savienības rīcība izrādās nepieciešama saskaņā ar Līgumos noteiktajām politikas jomām, lai sasniegtu kādu no Līgumos noteiktajiem mērķiem, un tajos nav paredzētas vajadzīgās pilnvaras.

116. Tiesas sēdē tika arī plaši apspriests, vai Regulas Nr. 139/2004 juridiskajam pamatam varētu būt nozīme šajā lietā. Komisija apgalvoja, ka likumdevēja izvēle varētu netieši apstiprināt tās nostāju, jo LESD 352. pants ir tiesību norma, kas var radīt jaunu kompetenci dalībvalstīm lūgt Komisiju izskatīt konkrētu apvienošanās darījumu, pat ja tai nav pilnvaru to darīt saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Tomēr neatkarīgi no tā, vai LESD 352. pantu var šādi interpretēt, es neatrodu, ka kādos vēsturiskajos dokumentos likumdevējs būtu paudis šādus apsvērumus. Kā norādīts, preambula un sagatavošanas darbi pietiekami skaidri parāda, ka juridisko pamatu, ko bija izvēlējies likumdevējs, nebija ietekmējis Regulas Nr. 139/2004 22. panta tvērums [90].

117. Otrām kārtām, Vispārējā tiesa atsaucās uz Regulas Nr. 139/2004 1. panta 1. un 2. punktu, kas nosaka robežvērtības, kuras pārsniedzot, koncentrācija uzskatāma par "Kopienas mēroga" koncentrāciju (un tādējādi tai piemērojams obligātais paziņošanas režīms), un precizē, ka šīs robežvērtības ir "neskarot 4. panta 5. punktu un 22. pantu". No Regulas Nr. 139/2004 1. panta 1. un 2. punkta Vispārējā tiesa secināja, ka "Regulas Nr. 139/2004 piemērošanas joma un attiecīgi Komisijas kompetence izvērtēt koncentrācijas ir atkarīga primāri no tā, vai ir pārsniegta apgrozījuma robežvērtība, ar ko tiek definēts Eiropas mērogs, un pakārtoti – no lietu nodošanas mehānismiem, kas noteikti minētās regulas 4. panta 5. punktā un 22. pantā un kas papildina šīs robežvērtības, ļaujot Komisijai pārbaudīt *dažas* koncentrācijas, kuras nav Eiropas mēroga koncentrācijas" [91].

118. Atkal jau Vispārējās tiesas konstatējums šajā ziņā ir pilnīgi pareizs, un neviens no lietas dalībniekiem neapstrīd, ka saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmo daļu Komisija var izskatīt *dažus* apvienošanās darījumus, kas nesasniedz Regulas Nr. 139/2004 1. pantā noteiktās robežvērtības. Tomēr Vispārējās tiesas konstatējums nevieš nekādu skaidrību par patieso strīdus jautājumu: *kurus* apvienošanās darījumus, kas nesasniedz Regulas Nr. 139/2004 robežvērtības, Komisija var izskatīt saskaņā ar šīs regulas 22. pantu.

119. Trešām kārtām, Vispārējā tiesa izvērtēja Regulas Nr. 139/2004 4. panta 5. punkta formulējumu. Šī tiesību norma ietver citu lietas nodošanas mehānismu, kas ļauj dalībniekiem, kas noslēdz apvienošanās darījumu, kurš nesasniedz Kopienas mērogu un ko var izskatīt saskaņā ar valsts tiesību aktiem konkurences jomā vismaz trijās dalībvalstīs, lūgt Komisijai izvērtēt šo apvienošanos. Kā atzīmēja Vispārējā tiesa, abas šīs tiesību normas būtiski atšķiras to piemērošanas nosacījumu un mērķa ziņā. Vispārējā tiesa tādējādi atteicās interpretēt Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmo daļu, ievērojot šīs regulas 4. panta 5. punktu [92].

120. Ņemot vērā šo secinājumu 63. punktā izskaidrotos iemeslus, uzskatu, ka šāda pieeja ir pamatota. Manuprāt, Regulas Nr. 139/2004 4. panta 5. punkta formulējumam vienkārši nav izšķirošas nozīmes saistībā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas interpretāciju.

90 Šajā jautājumā skat. arī Dashwood, A., Community Report, XIVth FIDE Congress, Madride, 2010.

91 Pārsūdzētā sprieduma 121.–124. punkts. Mans izcēlums.

92 Pārsūdzētā sprieduma 125. un 126. punkts.

121. Ceturtām kārtām, Vispārējā tiesa nosprieda, ka Regulas Nr. 139/2004 22. pantu "nevar interpretēt, ņemot vērā minētās regulas 4. panta 4. punktā un 9. pantā paredzētos lietas nodošanas mehānismus"[93]. Šo tiesību normu atšķirīgais formulējums Vispārējai tiesai parādīja, ka šie mehānismi "nav pieskaņoti", un tādējādi nevar izdarīt secinājumus attiecībā uz Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas nozīmi un tvērumu[94].

122. Atkal jau Vispārējās tiesas konstatējums ir pareizs, proti, apelācijas sūdzības iesniedzēju argumenti šajā ziņā nebija pārliecinoši. Vienlaikus vērts piebilst, ka šīs tiesību normas nepamato arī Komisijas argumentus, faktiski tās neko nepasaka par šeit skatīto strīdus jautājumu.

ii) Par Vispārējās tiesas kontekstuālā vērtējuma ierobežojumiem (II)

123. Visbeidzot, pārsūdzētā sprieduma 130.–138. punktā Vispārējā tiesa izvērtēja Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas nozīmi un tvērumu, ņemot vērā pārējos šīs tiesību normas punktus un to daļas. Šajā nolūkā Vispārējā tiesa izvērtēja *astoņus* Regulas Nr. 139/2004 22. pantā ietvertus elementus.

124. Pirmkārt, pretēji tam, ko norādīja Vispārējā tiesa[95], Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta otrās daļas formulējums, kas paredz, ka lietas nodošanas pieprasījums būtu jāiesniedz "ne vēlāk kā 15 darba dienu laikā no brīža, kad koncentrācija tika *izziņota* vai citā veidā *darīta zināma* attiecīgajai dalībvalstij, ja koncentrācija nav izziņojama"[96], tas nenozīmē, ka tā pirmā daļa "reglamentē [..] situācijas, kurās koncentrācijas nav izziņotas, bet tikai darītas zināmas attiecīgajai dalībvalstij *vai nu tāpēc, ka tām nav piemērojama šī sistēma*, vai arī tāpēc, ka šādas sistēmas nav"[97].

125. Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā acīmredzamu faktu, ka formulējums "darīt zināmu" tiesību normā bija nepieciešams, lai izpildītu "Nīderlandes klauzulas" pamatfunkciju, proti, ļaut dalībvalstīm, kurās nav valsts apvienošanās kontroles sistēmas, lūgt Komisiju izskatīt apvienošanās darījumus, kurus varētu būt problemātiski izskatīt valsts līmenī.

126. Turklāt Vispārējā tiesa ir ignorējusi laika gaitā veiktos Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta otrās daļas grozījumus. Sākotnējā Regulā Nr. 4064/89 šajā tiesību normā bija tikai norādīts, ka pieprasījums jāiesniedz "viena mēneša laikā no dienas, kurā dalībvalstij *paziņots* [*darīts zināms*] par koncentrāciju *vai tā sākusi darboties*". Kad Regula Nr. 4064/89 1997. gadā tika grozīta, šī tiesību norma tika izteikta šādi: "lūgums ir jāizsaka ne vēlāk kā viena mēneša laikā no dienas, kad par koncentrāciju ir *paziņots* [*darīts zināms*] dalībvalstij vai visām dalībvalstīm, kuras ir izteikušas *kopīgu lūgumu* vai tikušas ietekmētas". Visbeidzot, tikai līdz ar Regulas Nr. 139/2004 pieņemšanu šī tiesību norma tika grozīta tādējādi, ka ir iekļauta arī norāde uz "*paziņotu*" koncentrāciju[98].

93 Saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 4. panta 4. punktu apvienošanās dalībnieki var lūgt Komisiju Kopienas mēroga koncentrāciju pilnībā vai daļēji nodot pārbaudei tās dalībvalsts iestādēm, kurā šī koncentrācija "var būtiski ietekmēt konkurenci tādas dalībvalsts tirgū, kurai piemīt atsevišķa tirgus raksturlielumi". Savukārt atbilstoši Regulas Nr. 139/2004 9. pantam Komisija noteiktos apstākļos var nodot paziņotas koncentrācijas lietu attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm.

94 Pārsūdzētā sprieduma 127.–129. punkts.

95 Pārsūdzētā sprieduma 130. punkts.

96 Mans izcēlums.

97 Pārsūdzētā sprieduma 130. punkts (mans izcēlums).

98 Šajās tiesību normās mans izcēlums.

127. Ko pauž šie grozījumi? Manuprāt, tie skaidri apstiprina to, ko pierādīja sagatavošanas darbu analīze: i) sākotnējās Regulas Nr. 4064/89 22. pants bija iecerēts, lai reglamentētu tādu dalībvalstu lietu nodošanas pieprasījumus, kurās nav apvienošanās kontroles sistēmas (tāpēc nav minēta nekāda paziņošana); ii) 1997. gadā Regulas Nr. 4064/89 22. pants tika grozīts, lai lietu nodošanas pieprasījumus varētu iesniegt vairākas dalībvalstis nolūkā novērst vairākkārtīgas iesniegšanas, ja tiek uzskatīts, ka Komisija ir izdevīgāka iestāde (tāpēc ir ieviesta atsauce uz kopīgiem pieprasījumiem), un iii) Regulas Nr. 139/2004 22. pants konsolidēja 22. panta *acquis* un stiprināja šīs tiesību normas "vienas pieturas aģentūras" funkciju (tāpēc ieviesta atsauce uz paziņojumiem) [99]. Attiecīgi Vispārējās tiesas konstatējums, kas pamatots ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta otrās daļas formulējumu, manuprāt, ir nepareizs.

128. Otrkārt, Vispārējā tiesa konstatēja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas nevarēja atsaukties uz Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas formulējumu, kurā paredzēts, ka Komisijai jāinformē "kompetentās dalībvalstu iestādes" par lietas nodošanas pieprasījumiem. Šī atsauce ir vispārēja un nenozīmē, ka ir iesniegts paziņojums valsts līmenī vai ka tas ir vismaz iespējams [100].

129. Es daļēji piekrītu Vispārējai tiesai. Pats par sevi un izolēti šis elements, šķiet, nav izšķirošs, lai noteiktu Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas nozīmi un tvērumu. Tomēr, kā precizēšu šo secinājumu 152.-162. punktā, šī tiesību norma nav nenozīmīga, ja to izvērtē apvienojumā ar citām attiecīgajām tiesību normām.

130. Treškārt, Vispārējā tiesa konstatēja, ka Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punkta otrā daļa, kas paredz, ka "*visas pārējās* dalībvalstis ir tiesīgas pievienoties sākotnējam [lietas nodošanas] pieprasījumam", "saskan ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punktu un apstiprina to, ka visas dalībvalstis var iesniegt lietas nodošanas pieprasījumu vai tam pievienoties saskaņā ar šo pantu neatkarīgi no valsts noteikumu par apvienošanās kontroli tvēruma" [101].

131. Šis elements, kā norādījusi Vispārējā tiesa, šķiet, pamato Komisijas nostāju. Tomēr šim elementam ir visai ierobežots pārliecināšanas spēks četru šādu iemeslu dēļ.

– Vispirms, kā atzīmēja pati Vispārējā tiesa, Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punkta otrās daļas formulējums ir līdzīgs Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas formulējumam. Tā kā abas tiesību normas ir stingri un nesaraujami saistītas (reglamentējot, kas var iesniegt attiecīgi pieprasījumu un kopīgu pieprasījumu), tas ir visai loģiski. Tāpēc nav pārsteigums, ka abas tiesību normas satur terminus, kas ir līdzīgi nekonkrēti. Tomēr, tā kā pirmā minētā tiesību norma, iespējams, ir neskaidra, atbilstošo otrās minētās tiesību normas formulējumu diez vai var uzskatīt par tādu, kas sniedz ticamas norādes par pirmās tiesību normas nozīmi.

– Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punkta otrās daļas formulējums ir neskaidrs arī cita iemesla dēļ. Proti, Regulas Nr. 139/2004 15. apsvērumā, kas attiecas uz Regulas Nr. 139/2004 22. pantu, norādīts, ka "citām dalībvalstīm, *kas arī ir tiesīgas* izskatīt koncentrācijas, jānodrošina iespēja pievienoties [lietas nodošanas] pieprasījumam [102]. Šis preambulas apsvērums, mazākais, sēj zināmas šaubas par Vispārējās tiesas sniegto Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punkta otrās

[99] Skat. šo secinājumu 100., 103. un 105. punktu. Konkrētāk attiecībā uz Regulu Nr. 139/2004 skat. arī tās 12. apsvērumu. Šis novērtējums, arī ņemot vērā aizvien mazāku piemērošanas jomu, kur šis lietu nodošanas mehānisms ir izmantojams, ir uzsvērts arī tiesību doktrīnā, skat., piemēram, Albors-Llorens, A., Goyder, D.G., Goyder, J., *Goyder's EC Competition Law*, 5. izdevums, Oxford University Press, 2009, 431. lpp., un Frenz, W., *Handbook of EU Competition Law*, Springer, 2016, 1308. lpp.

[100] Pārsūdzētā sprieduma 131. punkts. Mans izcēlums.

[101] Pārsūdzētā sprieduma 132. punkts. Mans izcēlums.

[102] Mans izcēlums. Es atgriezīšos pie šā jautājuma šo secinājumu 155. un 156. punktā.

daļas interpretāciju, jo dod mājienu, ka dalībvalstij, kas iesniedz lietu nodošanas pieprasījumu, ir jābūt tiesīgai [kompetentai].

– Turklāt, pat ja piekristu Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punkta otrās daļas interpretācijai, ko sniegusi Vispārējā tiesa, tā neradītu nekādu nesakritību ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas interpretāciju, ko piedāvāja prasītājas. Komisija iegūst iespējamu kompetenci izskatīt apvienošanās darījumu, kas nesasniedz Regulas Nr. 139/2004 1. pantā noteiktās robežvērtības, ja lietu nodošanas pieprasījumu ir iesniegusi dalībvalsts, kurai ir kompetence saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. pantu. Tādējādi, ja viena vai vairākas dalībvalstis pievienojas (pamatotam) lietas nodošanas pieprasījumam, ko iesniegusi cita dalībvalsts, šāds apvienošanās darījums jau ietilpst Regulas Nr. 139/2004 piemērošanas jomā. Tādējādi nav ne problemātiski, ne arī neparasti, ka jebkura dalībvalsts var pievienoties šādam pieprasījumam.

– Visbeidzot, tas, ka viena vai vairākas dalībvalstis pievienojas (sākotnēji vai vēlāk) lietas nodošanas pieprasījumam, ko (pamatoti) sagatavojusi vai sagatavo cita dalībvalsts, nerada nelabvēlīgas sekas attiecīgajiem uzņēmumiem tiesiskās drošības un procedūru paredzamības ziņā [103]. Tas krasi kontrastē ar sekām, kas šajā ziņā rastos, ja Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punkta pirmo daļu interpretētu tā, kā to piedāvā Komisija [104].

132. Ceturtkārt, Vispārējā tiesa konstatēja: tas, ka saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punkta trešo daļu "visi valstu termiņi, kas attiecas uz koncentrācijām, ir jāaptur", neapstiprina apelācijas sūdzības iesniedzēju sniegto Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punkta pirmās daļas interpretāciju [105].

133. Arī šajā jautājumā esmu vienisprātis ar Vispārējās tiesas tiešo secinājumu, ka Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punkta trešā daļa, atsevišķi ņemot, nevieš nekādu skaidrību par Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas tvērumu [106].

134. Piektkārt, Vispārējā tiesa pievērsās Regulas Nr. 139/2004 22. panta 3. punkta trešās daļas formulējumam, saskaņā ar kuru "dalībvalsts vai dalībvalstis, kas iesniegušas pieprasījumu, turpmāk nepiemēro savas valsts konkurences jomas tiesību aktus attiecībā uz koncentrāciju". Šajā saistībā Vispārējā tiesa konstatēja, ka šī tiesību norma nepamato apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentus: attiecīgajos valsts tiesību aktos arī ir atsauce uz valsts pasākumiem attiecībā uz konkurenci ierobežojošiem nolīgumiem un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu [107].

135. Šajā ziņā pilnībā piekrītu Vispārējās tiesas vērtējumam. Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punkta trešā daļa nepamato Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas interpretāciju, ko ierosinājušas apelācijas sūdzības iesniedzējas (un tieši tāpat to, ko piedāvāja Komisija).

[103] Proti, procedūra ir pamatoti ierosināta, un attiecīgā gadījumā vairāku dalībvalstu kopīgi iesniegts lietas nodošanas pieprasījums uzlabo sistēmas saskanību, t.i., ja pieprasījums tiek pieņemts, visas attiecīgās dalībvalstis "turpmāk nepiemēro savas valsts konkurences jomas tiesību aktus attiecībā uz [konkrēto] koncentrāciju" (Regulas Nr. 139/2004 22. panta 3. punkts), tostarp pasākumus attiecībā uz konkurenci ierobežojošiem nolīgumiem un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu konkrētajam apvienošanās darījumam. Par pēdējo minēto aspektu skat. pārsūdzētā sprieduma 134. punktu.

[104] Skat. plašāk šo secinājumu 206.–214. punktu.

[105] Pārsūdzētā sprieduma 133. punkts.

[106] Taču skat. šo secinājumu 152.–162. punktu.

[107] Pārsūdzētā sprieduma 134. punkts.

136. Sestkārt, Vispārējā tiesa izvērtēja Regulas Nr. 139/2004 22. panta 4. punkta pirmo daļu, saskaņā ar kuru piemēro šīs regulas 2. pantu, 4. panta 2. un 3. punktu, 5., 6. un 8.-21. pantu, ja Komisija piekrīt pārbaudīt tai nodoto koncentrāciju, un Regulas Nr. 139/2004 7. pantu piemēro "tādā mērā, cik koncentrācija nav īstenota dienā, kurā Komisija informē attiecīgos uzņēmumus par pieprasījuma saņemšanu". No šīs tiesību normas formulējuma Komisija secina, ka Regulas Nr. 139/2004 7. pantā ietvertais pienākums apturēt koncentrāciju attiecas "gan uz situācijām, kurās koncentrācija, kas ir lietas nodošanas pieprasījuma priekšmets, ir [..] ārpus valsts tiesiskā regulējuma tvēruma, gan situācijām, kurās tiesiskais regulējums ir piemērojams, bet tajā nav paredzēta šādas koncentrācijas apturēšana" [108].

137. Vispārējās tiesas secinājums ir mulsinošs. Burtiski skatoties, tas ir pareizs [109]. Tomēr tas varētu arī neattiekties uz šeit skatīto strīdus jautājumu. Tādēļ es Vispārējās tiesas secinājumu saprotu tādējādi, ka Regulas Nr. 139/2004 7. pantā noteiktais apturēšanas pienākums ir piemērojams arī attiecībā uz apvienošanās darījumiem, kas ir ārpus *pieprasījumu iesniegušās dalībvalsts* apvienošanās kontroles sistēmas tvēruma.

138. Tomēr, šķiet, Vispārējās tiesas argumentācija ir nepilnīga – patiešām nav acīmredzams, kā šāds secinājums varētu izrietēt no Regulas Nr. 139/2004 22. panta 4. punkta pirmās daļas formulējuma. Katrā ziņā uzskatu, ka šāds secinājums ir kļūdains.

139. Saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 4. punkta pirmo daļu apturēšanas pienākums ir piemērojams visiem apvienošanās darījumiem, par kuriem iesniegts lietas nodošanas pieprasījums, lai nodrošinātu izskatīšanas sistēmas efektivitāti un novērstu konkurences izkropļojumu rašanos, pirms tiek izlemts, vai Komisija skatīs lietu.

140. Tas, ka apturēšanas pienākumu piemēro tikai "tādā mērā, cik koncentrācija nav īstenota dienā, kurā Komisija informē attiecīgos uzņēmumus par pieprasījuma saņemšanu", ir neizbēgams rezultāts tam, ka apvienošanās darījums, attiecībā uz kuru ir iesniegts lietas nodošanas pieprasījums, var būt (likumīgi) īstenots pirms šā pieprasījuma iesniegšanas. Tam var būt dažādi iemesli. It īpaši lietas nodošanas pieprasījumu var iesniegt dalībvalsts (vai EEZ/EBTA valsts [110]): i) kurai nav apvienošanās kontroles sistēmas; ii) kurai ir apvienošanās kontroles sistēma, kas neparedz apturēšanas pienākumu [111], un iii) kurai, lai arī ir apturēšanas pienākums, tas konkrētajā lietā nav piemērojams. Attiecībā uz šo pēdējo minēto punktu patiešām ir svarīgi norādīt, ka katrā dalībvalstī ir atšķirīgs apturēšanas pienākumu tvērums, tostarp tā piemērošanas izņēmumi un iespējamās atkāpes, kā arī piemērojamā gaidīšanas perioda ilgums [112].

141. Vispārējās tiesas konstatējums attiecībā uz Regulas Nr. 139/2004 7. pantu tādējādi ir *non sequitur* (neloģisks secinājums). Manuprāt, Regulas Nr. 139/2004 22. panta 4. punkta pirmā daļa nevieš skaidrību par Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas pareizu interpretāciju.

108 Pārsūdzētā sprieduma 135. un 136. punkts.

109 Patiešām, i) ja dalībvalsts, kurai nav valstī izstrādātas apvienošanās kontroles sistēmas, iesniedz lietas nodošanas pieprasījumu, Regulas Nr. 139/2004 7. pantā noteiktais apturēšanas pienākums ir piemērojams attiecīgajam apvienošanās darījumam neatkarīgi no tā, vai tas ietilpst vienas vai vairāku citu valstu apvienošanās kontroles sistēmu tvērumā, un ii) ja dalībvalsts iesniedz lietas nodošanas pieprasījumu, Regulas Nr. 139/2004 7. pantā noteiktais apturēšanas pienākums ir piemērojams attiecīgajam apvienošanās darījumam, pamatojoties uz Regulu Nr. 4064/89 un tādējādi neatkarīgi no tā, vai šīs dalībvalsts tiesību aktos ir paredzēts līdzvērtīgs pienākums.

110 Kā savos apsvērumos pareizi norādījusi EBTA Uzraudzības iestāde, Regula Nr. 139/2004 ir tiesību akts, kas saskaņā ar EEZ līguma 57. pantu ir piemērojams arī "EEZ/EBTA valstīs" (Islandē, Lihtenšteinā un Norvēģijā). Lihtenšteinai nav valstī izstrādāta apvienošanās kontroles režīma.

111 Tas ir vispārzināmais Apvienotās Karalistes gadījums, kura vēl bija Eiropas Savienības dalībvalsts, kad tika pieņemta Regula Nr. 4064/89 un Regula Nr. 139/2004.

112 Lai gūtu labu pārskatu par šiem konkrētajiem sistēmas aspektiem, skat. apvienošanās paziņojumu un procedūru veidlapas, ko iesniegušas daudzas ES dalībvalstis Starptautiskajam konkurences tīklam (pieejamas tā tīmekļvietnē).

142. Septītkārt, Vispārējā tiesa norādīja, ka saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 5. punktu "Komisija var informēt vienu vai vairākas dalībvalstis, ka tā uzskata, ka koncentrācija atbilst [šā panta] 1. punktā minētajiem kritērijiem". Tā kā formulējumā ir atsauce tikai uz tiem kritērijiem, kas, šķiet, ir izsmeļoši, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka šajā tiesību normā netiek prasīts, lai koncentrācijai būtu piemērojami valsts noteikumi par apvienošanās kontroli [113].

143. Manuprāt, Vispārējā tiesa šajā tiesību normā ir izlasījusi pārāk daudz. Regulas Nr. 139/2004 22. panta 5. punkts papildina Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punktu, proti, attiecīgo lietas nodošanas mehānismu var ierosināt viena vai vairākas dalībvalstis, kā arī Komisija – abos gadījumos ir jābūt izpildītiem diviem pamatnosacījumiem, kas prasīti Regulas Nr. 139/2004 22. pantā, un tas izskaidro, kāpēc abos gadījumos ir izmantots ļoti līdzīgs formulējums. Faktiski būtu bijis dīvaini, ja Regulas Nr. 139/2004 22. panta 5. punkts būtu detalizētāks nekā Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkts vai ja tajā būtu iekļauta kāda būtiska atšķirība. Tādējādi, kā norādīts šo secinājumu 131. punktā, šo tiesību normu diez vai var izmantot kā uzticamu avotu, lai kontekstuāli interpretētu tiesību normu, kurai ir tāds pats formulējums.

144. Turklāt, pat ja uzskatītu, ka Regulas Nr. 139/2004 22. panta 5. punkta formulējumam ir nozīme, es redzu vismaz divus citus skaidrojumus šādam formulējumam, un tie ne tikai nepamato Komisijas nostāju, bet tos var uzskatīt pat par labvēlīgiem apelācijas sūdzības iesniedzēju nostājai.

145. Viens šāds skaidrojums kļūst acīmredzams, ja pievēršam uzmanību pārsūdzētā sprieduma 110. punktam. Šajā rindkopā Vispārējā tiesa atzīmēja, ka agrāk skatītajā lietā (*Kesko*) tā jau ir nospriedusi, ka "Komisijai nav jālemj par to, vai valsts iestādes kompetencē ir iesniegt lietas nodošanas pieprasījumu saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. pantu, bet ka tai ir tikai jāpārbauda, vai šis pieprasījums pirmšķietami ir šīs dalībvalsts pieprasījums" [114]. Minētais spriedums ir pareizs tādā ziņā, ka tas, vai konkrētais apvienošanās darījums ir paziņojams saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ir nevis Savienības tiesību jautājums, bet gan valsts tiesību jautājums. Tādējādi Komisijai nav jāinformē dalībvalsts saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 5. punktu, ka tās ieskatā ir izpildīti ne tikai pamatnosacījumi lietas nodošanai, bet arī ir sasniegtas valsts robežvērtības.

146. Cits skaidrojums izriet no tā, ka Regulas Nr. 139/2004 22. panta 5. punktā nav ietverta nekāda norāde par kritērijiem, kas Komisijai būtu jāizmanto, lai noteiktu "vienu vai vairākas dalībvalstis", ar kurām tā saskaņā ar šo tiesību normu varētu vispirms sazināties un tad aicināt iesniegt pieprasījumu. Vai tās ir dalībvalstis, kuru teritorijā var tikt ietekmēta konkurence? Šādā gadījumā, vai Komisija var brīvi izvēlēties tikai dažas no tām (un pamatojoties uz kādiem kritērijiem?) vai arī tai pret tām jāizturas vienādi? Šīs tiesību normas formulējums pirmajā acumirklī šajā ziņā varētu šķist neskaidrs. Vai varbūt tomēr nē. Varētu apgalvot, ka Komisijai ir plaša rīcības brīvība šajā jautājumā, jo tai citastarp varētu rasties vajadzība katrā konkrētajā gadījumā izvērtēt, kuras dalībvalstis pirmšķietami ir kompetentas nodot apvienošanās lietu un kurām nav šīs kompetences.

147. Attiecīgi uzskatu, ka arī Regulas Nr. 139/2004 22. panta 5. punkts nepalīdz noskaidrot šīs regulas 22. panta 1. punkta pirmās daļas būtību un tvērumu.

[113] Pārsūdzētā sprieduma 137. punkts.

[114] Spriedums, 1999. gada 15. decembris, *Kesko*/Komisija (T-22/97, EU:T:1999:327, 84. punkts).

148. Visbeidzot, Vispārējā tiesa nosprieda, ka Regulas Nr. 139/2004 22. panta pārējās tiesību normās "nav būtiskas informācijas, kas sīkāk precizētu minētās regulas 22. panta 1. punkta pirmās daļas saturu"[115]. Kā paskaidrošu turpmākajās šo secinājumu sadaļās, es nepiekrītu šim pēdējam konstatējumam.

149. Pamatojoties uz vairākiem iepriekš ilustrētajiem konteksta elementiem, Vispārējā tiesa secināja, ka Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas kontekstuālā interpretācija apstiprināja, ka Regulas Nr. 139/2004 22. pantā noteikto lietas nodošanas pieprasījumu var iesniegt neatkarīgi no apvienošanās kontroles valsts noteikumu tvēruma. Tomēr, kā jau paskaidroju, šāds secinājums neizriet no Vispārējās tiesas veiktās kontekstuālās analīzes. Minētajā analīzē Vispārējā tiesa atsaucās kopumā uz 12 konteksta elementiem. No šiem 12 pārbaudītajiem elementiem:

– septiņiem elementiem, kā uzskatīja pati Vispārējā tiesa, nav nozīmes saistībā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas interpretāciju. Šie elementi faktiski galvenokārt tika pārbaudīti, lai noraidītu dažus apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentus. Vispārējā tiesa neatzina (un pat neapgalvoja), ka šie elementi varētu pamatot Komisijas nostāju, un

– vienu elementu Vispārējā tiesa norādīja, lai apstiprinātu jautājumu, par kuru tomēr nav strīda, un kas vēl jo vairāk nesniedz norādes saistībā ar strīdīgo interpretāciju.

150. Attiecīgi, pat ja pilnībā ievērotu Vispārējās tiesas argumentāciju, kas tā nav, tās secinājumi varētu balstīties tikai uz *četriem* kontekstuālajiem elementiem. Tomēr trīs no šiem elementiem, kā jau paskaidrots, ir novērtēti kļūdaini, un viens, lai arī varētu pieņemt, ka tas ir par labu Komisijas nostājai, šķiet, nav īpaši pārliecinošs.

151. Turklāt, uzskatu, ka pārsūdzētajā spriedumā veiktā kontekstuālā analīze ir problemātiska vēl divu iemeslu dēļ: i) Vispārējā tiesa kļūdaini nav ņēmusi vērā dažu konteksta elementu svarīgumu, kuriem, lai arī tie nekādā ziņā nav noteicoši, ir indikatīva vērtība, ja tos pareizi izvērtē, un ii) Vispārējā tiesa ir ignorējusi citus konteksta elementus, kas, šķiet, ir pretrunā tās secinājumiem.

iii) Par Vispārējās tiesas kontekstuālā vērtējuma ierobežojumiem (III)

152. Vispirms daži konteksta elementi, kuru svarīgumu Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā[116], iegūst, manuprāt, noteiktu hermeneitisku vērtību, ja tiek pienācīgi izvērtēti divi aspekti, kurus minētā tiesa nav ņēmusi vērā, proti, to savstarpējā saistība un laika faktors.

153. Ļaujiet paskaidrot. Elementi, uz kuriem atsaucos, ir Regulas Nr. 139/2004 tiesību normas un apsvērumi, kuri, pārbaudot izolēti, varētu nešķist īpaši svarīgi šīs regulas 22. panta 1. punkta pirmās daļas interpretācijai. Tomēr realitātē, ja pakāpjas soli atpakaļ un aplūko šīs tiesību normas un apsvērumus kopā, ņemot vērā to, kad un kāpēc tie tika iekļauti regulā, faktiski var saskatīt dažas noderīgas norādes.

154. Pirmajā instancē apelācijas sūdzības iesniedzējas atsaucās uz vairākām Regulas Nr. 139/2004 tiesību normām un apsvērumiem, kas, šķiet, balstīti uz premisu, ka i) apvienošanās darījumam, kam piemērojama Regulas Nr. 139/2004 22. pantā noteiktā lietas nodošana, ir jābūt vai nu

115 Pārsūdzētā sprieduma 138. punkts.

116 Skat. šo secinājumu 129.–133. punktu.

paziņotam vai paziņojamam valsts līmenī[117]; ii) apvienošanās darījums katrā ziņā ir kaut kur jāizskata, pat ja Komisija nolemj to nedarīt[118], vai iii) valsts iestādēm, kas iesniedz lietas nodošanas pieprasījumu, ir jābūt kompetencei izskatīt šo apvienošanās darījumu. Pēdējais minētais punkts būtu īsi jāizskaidro.

155. Kā minēts iepriekš, saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punkta pirmo daļu Komisija "informē *kompetentās* dalībvalstu iestādes un attiecīgos uzņēmumus par iesniegtajiem [lietu nodošanas] pieprasījumiem". Līdzīgi kā Vispārējā tiesa arī es sliecos lasīt terminu "kompetentās iestādes" kā valsts iestādes, kas kopumā atbildīgas par apvienošanās darījumiem, pretstatā iestādēm, kuru kompetencē ir izskatīt konkrētu apvienošanās darījumu saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

156. Tomēr, kā minēts šo secinājumu 131. punktā, šādu traktējumu liek apšaubīt Regulas Nr. 139/2004 15. apsvērums, kurā ir tieši aplūkots attiecīgais lietu nodošanas mehānisms un konkrētāk – nosacījumi, kam jābūt izpildītiem, lai varētu to izmantot saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmo daļu. Šis apsvērums ir formulēts šādi: "dalībvalsts var nodot izskatīšanai Komisijai tādas koncentrācijas, kas nav Kopienas mēroga koncentrācijas, bet kas ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un būtiski apdraud konkurenci tās teritorijā. Citām dalībvalstīm, kas *arī ir tiesīgas* izskatīt koncentrācijas, jānodrošina iespēja pievienoties pieprasījumam"[119]. Vai šā apsvēruma formulējums neliek domāt, kā apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzējas, ka dalībvalstīm, kas iesniedz lietas nodošanas pieprasījumu, ir jābūt kompetencei saskaņā ar valsts tiesību aktiem izskatīt attiecīgo apvienošanās darījumu?

157. Vispārējā tiesa ātri tika galā ar apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentiem, norādot, ka minētās tiesību normas un apsvērumus nevar traktēt tādējādi, ka, lai varētu nodot lietu, konkrētajam apvienošanās darījumam ir jābūt paziņotam vai paziņojamam dalībvalstī, kura ierosina šo mehānismu[120]. Tiktāl tas ir acīmredzami pareizi. Nav vajadzības vēlreiz norādīt, ka Regulas Nr. 139/2004 22. pantā noteikto lietas nodošanas mehānismu var izmantot dalībvalstis, kurās nav valstī izstrādātas apvienošanās kontroles sistēmas, un faktiski tas primāri bija domāts šīm dalībvalstīm.

158. Tomēr ir kaut kā pārāk vienkāršoti ar šo beigt juridisko analīzi, kā to izdarīja Vispārējā tiesa. Tāpat mani pārsteidz, ka arī Komisija savos apsvērumos vairs nav uzkavējusies pie šo tiesību normu formulējuma, ņemot vērā, ka tā piešķir ārkārtīgi lielu nozīmi tekstuālajai interpretācijai šajā lietā.

159. Šajā kontekstā atliek vien jautāt, vai Komisijas izvirzītajos argumentos un pārsūdzētā sprieduma pamatojumā nav kādas nesaskanības. Abi ir stingri balstīti uz (šķietami skaidru) noteiktu tiesību normu formulējumu, un tad tiek ignorēts tas, kas (šķietami skaidri) izriet no citu tiesību normu formulējuma tikai tāpēc vien, ka pēdējo minēto nevar saskaņot ar pirmo minēto tiesību normu interpretāciju. Manuprāt, tas, ka tiek ignorētas norādes, ko sniedz noteiktas tiesību normas, jo šīs norādes nesaskan ar iepriekš provizoriski izdarīto secinājumu, nav pilnīga kontekstuālā interpretācija. Tā drīzāk ir riņķveida argumentācija.

[117] Skat. it īpaši Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punkta trešo daļu: "visi *valstu termiņi, kas attiecas uz koncentrācijām, ir jāaptur*". Mans izcēlums.

[118] Skat. atkal jau Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punkta trešo daļu: "līdz brīdim, kamēr ir nolemts, *kur* tiks izskatīta koncentrācija saskaņā ar šajā pantā izklāstīto procedūru". Mans izcēlums.

[119] Mans izcēlums.

[120] Attiecībā uz Regulas Nr. 139/2004 22. panta 2. punkta trešo daļu skat. pārsūdzētā sprieduma 133. un 150. punktu. Tomēr Vispārējā tiesa aplūko tikai formulējumu "visi valstu termiņi", bet ne formulējumu "līdz brīdim, kamēr ir nolemts, kur tiks izskatīta koncentrācija". Attiecībā uz 15. apsvērumu ("arī tiesīgas"), skat. pārsūdzētā sprieduma 149.–151. punktu.

160. Piesardzīgāks interpretētājs, domāju, varētu jautāt, kāpēc lai dažas Regulas Nr. 139/2004 tiesību normas un apsvērumi nevarētu nozīmēt to, ko liek domāt to formulējums. Manuprāt, iemesls šo tiesību normu un apsvērumu īpatnībai ir tas, ka neviena no tām nebija iekļauta sākotnējā 1989. gada Regulā Nr. 4064/89. Tās visas tika ieviestas vēlāk, kad Regula Nr. 4064/89 pēc 1997. gada grozījumu izdarīšanas šajā jautājumā tika atcelta ar Regulu Nr. 139/2004.

161. Tā kā šis jautājums jau tika plaši aplūkots, nav vajadzības pie tā vēlreiz uzkavēties. Regulas Nr. 139/2004 mērķis bija izstrādāt lietas nodošanas mehānisma "vienas pieturas aģentūru". Tā kā šis mērķis attiecas tikai uz paziņotiem vai paziņojamiem apvienošanās darījumiem, ir visai acīmredzams, ka šo tiesību normu un apsvērumu teksts tika izstrādāts, domājot par šiem darījumiem.

162. Skatoties šādā gaismā, šo tiesību normu un apsvērumu formulējums ir pilnībā loģisks un saskan ar pārējo Regulu Nr. 139/2004. Attiecīgi arī šie konteksta elementi liek domāt, ka Regulas Nr. 139/2004 22. pants nekad nebija paredzēts, lai ļautu dalībvalstīm nodot izskatīšanai Komisijai apvienošanās darījumus, kas nesasniedz valstī noteiktās robežvērtības. Pretējā gadījumā tās droši vien tiktu izstrādātas citādāk. Izmantojot citu angļu idiomu, es teiktu, ka attiecībā uz šīm tiesību normām un apsvērumiem Vispārējā tiesa "aiz kokiem neredzēja mežu".

iv) Par Vispārējās tiesas kontekstuālā vērtējuma ierobežojumiem (IV)

163. Vispārējā tiesa nav ievērojusi arī citus juridiskā konteksta aspektus, kas, manuprāt, tāpat pamato apelācijas sūdzības iesniedzēju ierosināto Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas interpretāciju.

164. Šajā jautājumā atkal varu neizvērsties. Dažus no šiem elementiem jau esmu minējis šo secinājumu iepriekšējās daļās.

165. Vispirms Regulas Nr. 139/2004 15. apsvēruma beigās ir norādīts, ka saskaņā ar šīs regulas 22. pantu Komisijai ir tiesības "pārbaudīt un nodarboties ar koncentrāciju prasītājas dalībvalsts vai prasītāju dalībvalstu *vārdā*" [121]. Šā apsvēruma formulējumu ir grūti saskaņot ar tiesību normu, kura – saskaņā ar Komisijas un Vispārējās tiesas pausto – dod kompetenci Komisijai izskatīt noteiktus apvienošanās darījumus, kuri ietekmē konkurenci *iekšējā tirgū*. Ja problēma ir iekšējā tirgū, kādēļ Komisijai būtu jārīkojas valsts iestādes *interesēs*, *tās vietā* vai *tās vārdā* [122], vēl jo vairāk tādas iestādes vārdā, kuras kompetencē nav izskatīt attiecīgo apvienošanos?

166. Manas šaubas šajā jautājumā papildina sākotnējās Regulas Nr. 4064/89 22. panta 5. punkta teksts, kas formulēts šādi: "saskaņā ar 3. punktu Komisija veic *tikai* tos pasākumus, kas noteikti nepieciešami, lai uzturētu vai atjaunotu efektīvu konkurenci tās *dalībvalsts teritorijā*, pēc kuras

[121] Mans izcēlums.

[122] Skat. arī līdzīgus izteicienus, piemēram, regulas versiju vācu valodā (*für*), grieķu valodā (*για λογαριασμό*), spāņu valodā (*en nombre de*), franču valodā (*au nom d[e]*) un itāļu valodā (*per conto di*). Tiek uzsvērts, ka Komisija, šķiet, rīkojas saskaņā ar zināmu pilnvaru deleģējumu, ko tai devusi attiecīgā pilnvarotā valsts iestāde: Cohen-Tanugi, C., u.c., *La pratique communautaire du contrôle des concentrations*, De Boeck Université, 1995, 56. lpp. Līdzīgi, *Sir Leon Brittan*, 65. zemsvītras piezīme, 52. lpp.

pieprasījuma tā iejaucas"[123]. Minētajos apstākļos Komisijai piešķirtajām pilnvarām ir skaidras robežas[124], kas, manuprāt, nepārprotami parāda, ka Regulas Nr. 139/2004 22. pants neparedzēja plašu korektīvu funkciju, kādu tam piedēvējusi Vispārējā tiesa.

167. Interesanti ir arī tas, ka pārsūdzētajā spriedumā nav minēts Regulas Nr. 139/2004 1. panta 4. un 5. punkts, kuros paredzēta vienkāršota procedūra[125], lai Padome pēc Komisijas ierosinājuma varētu "pārskatīt robežas un kritērijus", kas saskaņā ar šo tiesību normu definē Regulas Nr. 139/2004 tvērumu[126]. Svarīgi atzīmēt, ka šajā tiesību normā minētas ne tikai "robežas" [robežvērtības] (ar to domājot apgrozījuma robežvērtības), bet arī "kritēriji". Tas nozīmē, ka Savienības likumdevējs vajadzības gadījumā varētu aizstāt apgrozījuma robežvērtības ar kritērijiem vai integrēt kritērijus, pamatojoties uz citu veidu vērtībām (piemēram, pircēja samaksāto cenu, darījuma vērtību, tirgus daļu, piedāvājuma tirgus daļu, nododamo vietējo aktīvu vērtību, iespējamo ietekmi uz attiecīgajiem tirgiem utt.). Tāpēc Regulas Nr. 139/2004 iestrādāts sistēmisks korektīvais mehānisms, kas ļauj ātri pielāgot minētās regulas piemērošanas jomu, ja izmantotie jurisdikcijas kritēriji, attīstoties tirgum, vairs nespēj atsijāt iespējami kaitīgas koncentrācijas.

168. Piekrītu Komisijai, ka, atsevišķi ņemot, šā elementa hermeneitiskā vērtība nebūtu pārmērīgi jāuzsver. Tomēr tas raisa jautājumu, vai regulā ir nepieciešams *ad hoc* korektīvais mehānisms, piemēram, tāds, ko paredzējusi Vispārējā tiesa. Turklāt interpretētājam šis konteksta elements kļūst daudz nozīmīgāks, ja to pārbauda no cita leņķa.

169. Jāpatur prātā, ka Regulas Nr. 139/2004 1. panta 4. un 5. punktam līdzīga tiesību norma jau bija iekļauta sākotnējā Regulā Nr. 4064/89, un minētajā regulā bija tieša un skaidra saikne starp robežvērtību koriģēšanas mehānismu un lietu nodošanas mehānismu. Interesanti, ka Regulas Nr. 4064/89 22. panta 3.–5. punktā noteiktas lietu nodošanas mehānisms sākotnēji bija iecerēts kā *pagaidu* mehānisms. Proti, Regulas Nr. 4064/89 22. panta 6. punktā bija noteikts, ka "3. un 5. punktu piemēro tikmēr, kamēr 1. panta 2. punktā minētie kritēriji tiek pārskatīti". Tas nozīmē, ka Savienības likumdevējs 1989. gadā uzskatīja, ka lietu nodošanas mehānismam ir lemts novecot, tiklīdz gūtā pieredze ļaus atbilstoši koriģēt apgrozījuma robežvērtības[127]. Acīmredzami šāds apsvērums būtu bijis pilnīgi bezjēdzīgs, ja lietu nodošanas mehānisms būtu paredzēts, kā apgalvo Komisija, lai aptvertu arī tās koncentrācijas, kas nesasniedz valstu noteiktās robežvērtības – tā noderīgumu nekādi neietekmētu Regulas Nr. 4064/89 robežvērtību izmaiņas. Vēl jo vairāk, ja lietu nodošanas mehānisms bija paredzēts, lai aptvertu apvienošanās darījumus, kas nesasniedz valstu robežvērtības, kādēļ padarīt to par pagaidu mehānismu?

123 Mans izcēlums. Šī tiesību norma tika tikai nedaudz grozīta 1997. gadā un tad atcelta ar Regulu Nr. 139/2004, jo vairs nesaskanēja ar jauno Regulas Nr. 139/2004 22. pantā noteikto "vienas pieturas aģentūras" funkciju. Skat. Cook, J. un Kerse, C., *EC Merger Control*, 5. izd., Sweet&Maxwell, 2005, 343. lpp.

124 Tas, ka Komisijai piešķirtās ierobežotās pilnvaras nozīmē, ka tolaik Regulas Nr. 4064/89 22. pantā noteiktajam lietas nodošanas mehānismam ir ierobežota piemērošanas joma, bija uzsvērts, piemēram, Cook, J. un Kerse, C., *EEC Merger Control – Regulation 4064/89*, 1. izd., Sweet&Maxwell, 1991, 60. un 61. lpp.

125 Lai grozītu Regulu Nr. 139/2004, parasti būtu nepieciešama vienprātība (ņemot vērā, ka juridiskais pamats ir LESD 352. pants), bet saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 1. panta 5. punktu Padome var grozīt robežvērtības "ar kvalificētu balsu vairākumu".

126 Skat. arī Regulas Nr. 139/2004 9. apsvērumu, kurā noteikts "[..] Komisija ziņo Padomei par īstenojamo robežu un kritēriju piemērošanu, lai Padome, rīkojoties saskaņā ar Līguma 202. pantu, varētu tās *regulāri* pārskatīt [..], ņemot vērā gūto pieredzi; tam nepieciešami statistikas dati, ko dalībvalstis iesniedz Komisijai, lai tā varētu sagatavot šādus ziņojumus un iespējamos grozījumu ierosinājumus. Komisijas ziņojumi un ierosinājumi jāpamato ar attiecīgo informāciju, ko *regulāri* nodrošina dalībvalstis" (mans izcēlums). Šī apsvēruma gaismā es Regulas Nr. 139/2004 1. panta 4. un 5. punktu saprotu tādējādi, ka atbilstoši tiem vienkāršotā procedūra var tikt izmantota *jebkurā brīdī* pēc ziņojuma, kas jāsagatavo līdz 2009. gada 1. jūlijam, iesniegšanas. Tomēr atzīstu, ka attiecīgās tiesību normas formulējums var radīt neskaidrības, kuru dēļ būtu iespējams uzskatīt, ka vienkāršotā procedūra bija piemērojama tikai grozījumiem, kas ierosināti pēc 2009. gada ziņojuma sagatavošanas. Taču, pat neņemot vērā īpašo Regulas Nr. 139/2004 9. apsvēruma formulējumu, priekšstats, ka šī tiesību norma var tikt piemērota tikai vienreiz, šķiet neloģisks. Patiešām, ar laika ritumu nepieciešamība pielāgot robežvērtības kļūst arvien acīmredzamāka.

127 Uzsvērts mehānisma pagaidu raksturs, Downes, T. A. un Ellison, J., *The legal control of mergers in the EC*, Blackston, 1991, 63.–65. lpp.

170. Šajā starpposmā secinu, ka Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas kontekstuālā interpretācija kopumā arī pamato secinājumu, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu attiecībā uz konkrētā nodošanas mehānisma nozīmi un tvērumu. Lai arī daži elementi ir izmantojami abos virzienos, to elementu, kas norāda uz šīs tiesību normas šaurāku tvērumu, ir daudz vairāk un tie ir nozīmīgāki nekā elementi, kas norāda uz tās plašāku tvērumu.

4) Par Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas teleoloģisko interpretāciju

171. Tālāk pārsūdzētā sprieduma 140.–151. punktā Vispārējā tiesa veica Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas teleoloģisko interpretāciju. Tā koncentrējās galvenokārt uz preambulas tekstu. It īpaši tā uzsvēra, ka no minētās regulas 5., 6., 8., 24. un 25. apsvēruma izriet, ka šīs regulas mērķis ir "ļaut efektīvi kontrolēt visas koncentrācijas, kas būtiski ietekmē konkurences struktūru Eiropas Savienībā". Vispārējā tiesa arī uzsvēra, ka 11. apsvērumā lietu nodošanas mehānisms ir norādīts kā "korektīvs mehānisms", kas liecina, ka tas sniedz "papildu pilnvaras Komisijai, piešķirot tai elastīgumu, kas nepieciešams, lai sasniegtu šīs regulas mērķi". Pamatojoties uz to, tika secināts, "ka teleoloģiskā interpretācija apstiprina, ka Regulas Nr. 139/2004 22. pantā minēto lietas nodošanas pieprasījumu var iesniegt neatkarīgi no valsts noteikumu par apvienošanās kontroli tvēruma".

172. Atkal jau nevaru piekrist Vispārējai tiesai. Lai paskaidrotu, kāpēc, aplūkošu divus jautājumus, kas šajā kontekstā izgaismos Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas nozīmi un tvērumu. Pirmais - kādi ir šīs tiesību normas konkrētie mērķi? Otrais - vai apgalvotais nepilnību novēršanas mērķis, ko cenšas panākt ar šo tiesību normu, saskan ar Regulas Nr. 139/2004 pamatmērķiem?

i) Par Vispārējās tiesas teleoloģiskā vērtējuma ierobežojumiem (I)

173. Atbilde uz pirmo jautājumu šajā manas analīzes posmā ir jau daļēji skaidra. Regulas Nr. 139/2004 vēsturiskais un kontekstuālais vērtējums patiešām ir atklājis divus mērķus, kas neapšaubāmi ir izvirzīti ar regulas 22. pantā noteikto lietu nodošanas mehānismu. Pirmais mērķis, kādēļ lietu nodošanas mehānisms tika iekļauts sākotnējā Regulā Nr. 4064/89 ("Nīderlandes klauzula"), bija ļaut izskatīt apvienošanās darījumus, kas varētu kropļot konkurenci vietējā mērogā, ja attiecīgajā dalībvalstī nav savas apvienošanās kontroles sistēmas. Otrais mērķis, kas tika ieviests ar Regulas Nr. 4064/89 reformu 1997. gadā un tad nostiprināts ar Regulas Nr. 139/2004 pieņemšanu, ir "vienas pieturas aģentūras" mērķis, proti, ļaut Komisijai izskatīt apvienošanās darījumus, kas paziņoti vai paziņojami vairākās dalībvalstīs, lai novērstu lietu vairākkārtēju iesniegšanu valstu līmenī.

174. Pirmais mērķis skaidri neizriet no sākotnējās Regulas Nr. 4064/89 preambulas formulējuma. Tomēr to, ka lietu nodošanas mehānisms sākotnēji tika ieviests, lai sasniegtu šo mērķi, Vispārējā tiesa noskaidroja un visi lietas dalībnieki par to ir vienisprātis. Katrā ziņā tas, ka Regulas Nr. 4064/89 preambulā nav norādīts šis mērķis, nav pārsteidzoši, jo, kā jau paskaidrots, sākotnēji bija domāts, ka tās tvērums un nozīmīgums būs ļoti ierobežots. Sākotnēji to patiešām bija paredzēts piemērot tikai *pagaidu laiku*, tas ir, līdz tiks koriģētas apgrozījuma robežvērtības, un *izņēmuma kārtā*, ņemot vērā tās šauro piemērošanas jomu, kā tā laika konkurences komisārs bija skaidri norādījis [128].

[128] *Sir Leon Brittan*, šo secinājumu 65. zemsvītras piezīmē, 42. lpp.: "Šī tiesību norma ir *šauri definēta* un saskaņā ar to Komisijai *parasti* nebūtu jāizvērtē apvienošanās darījumi, kas nesasniedz robežvērtību, pat ja tādā veidā tā sliektos *izvairīties no robežvērtības tiesību normas gara*" (mans izcēlums). Skat. arī *Id.*, "The Law and Policy of Merger Control in the EEC", European Law Review, 1990, 245. lpp.

175. Savukārt, otrais mērķis ir skaidri (un uzsvērti) norādīts gan 1997. gada regulas, gan Regulas Nr. 139/2004 preambulā [129]. Tas arī itin nemaz nav pārsteidzoši, ņemot vērā to, cik svarīgas izmaiņas tika veiktas attiecībā uz aplūkoto lietu nodošanas mehānismu.

176. Tagad man būtu jāpievēršas jautājumam, vai var noteikt trešo mērķi, kas esot izvirzīts ar Regulas Nr. 139/2004 22. pantu, proti, novērst nepilnības, ļaujot kontrolēt koncentrācijas, kas nesasniedz Savienības un valsts līmeņa robežvērtības. Vispārējā tiesa rada šā mērķa apstiprinājumu Regulas Nr. 139/2004 11. apsvērumā, saskaņā ar kuru "noteikumiem, kas reglamentē koncentrāciju nodošanu no Komisijas dalībvalstīm un no dalībvalstīm Komisijai, jādarbojas kā efektīvam korektīvam mehānismam".

177. Šajā ziņā uzskatu, ka Vispārējā tiesa ir kļūdaini traktējusi šo apsvērumu. Formulējums "korektīvs mehānisms" nebūtu jālasa atrauti no tā konteksta.

178. Pirmkārt, kas ir 11. apsvēruma priekšmets? Svarīgs ir tā konteksts. Regulas Nr. 139/2004 8. apsvērumā ir precizēti Komisijas un valstu konkurences iestāžu kompetences sadales pamatprincipi. Regulas Nr. 139/2004 9. un 10. apsvērums attiecas uz šajā regulā paredzētajām apvienošanās darījumu apgrozījuma robežvērtībām, lai tiem būtu "Kopienas mērogs". Savukārt 12. apsvērums skar apvienošanās darījumus, kas nesasniedz apgrozījuma robežvērtības, bet tiem "var piemērot pārbaudi pēc vairākām valsts mēroga apvienošanās kontroles sistēmām". Par pēdējo minēto 12. apsvērumā ir atzīmēts, ka "vairākkārtēja paziņošana par vienu darījumu palielina juridisko nenoteiktību, pūles un izmaksas uzņēmumiem un var novest pie pretrunīgiem vērtējumiem", un šā iemesla dēļ tiek secināts, ka "tādēļ būtu jāturpina attīstīt sistēmu, ar ko koncentrācijas nosūta no atbilstošajām dalībvalstīm Komisijai". Tad 13.–16. apsvērumā ir norādīts, ka šajā nolūkā Komisijai jāsadarbojas ar valstu konkurences iestādēm, un ilustrēts, kā darbojas dažādi lietu nodošanas mehānismi.

179. Manuprāt, minētais konteksts liek domāt, ka 11. apsvērums attiecas uz mehānismu, kam ir korektīva funkcija Komisijas un valstu konkurences iestāžu *kompetences sadalījuma* ziņā. Šis apsvērums nav saistīts ar to, ka tiek sniegtas, kā Vispārējā tiesa norādīja, "papildu pilnvaras Komisijai, piešķirot tai elastīgumu, kas nepieciešams, lai sasniegtu šīs regulas mērķi" [130].

180. Minēto vērtējumu papildus pamato, pirmkārt, tas, ka šāda apsvēruma nebija sākotnējā Regulā Nr. 4064/89, bet tas tika ieviests tikai Regulā Nr. 139/2004. Faktiski lietu nodošanas mehānisms saistībā ar lietu sadali starp dažādām iestādēm, kuru visu kompetencē ir izskatīt konkrētu apvienošanās darījumu, kļuva lietderīgs tikai 1997. gadā, un vēl lielāku nozīmi tas ieguva 2004. gadā.

181. Faktiski 2001. gada Zaļās grāmatas 94. punkts to apstiprina; tajā norādīts – "lai 22. panta 3. punktu iedarbinātu kā vispārēji piemērojamu korektīvo mehānismu *vairākkārtējas iesniegšanas problēmai*, sistēmā būtu, visticamāk, jāveic lielāki grozījumi nekā tikai Apvienošanas regulā" [131]. Šis punkts ļauj izdarīt divus secinājumus. Pirmais, Regulas Nr. 139/2004 11. apsvērumā minētais termins "korektīvais mehānisms" attiecas uz vienu vairākkārtējas iesniegšanas problēmu, nevis uz plašāku jautājumu par visām nepilnībām, kas piemīt uz robežvērtībām veidotai apvienošanās kontroles sistēmai. Turklāt vairākkārtējas iesniegšanas jautājums rodas tikai tāpēc, ka apvienošanās darījumiem var *piemērot* vairākas valstīs izstrādātas apvienošanās kontroles sistēmas, un nevis tāpēc, ka tie var *izvairīties* no šīm sistēmām. Otrais, lai varētu izmantot

[129] Skat. it īpaši 1997. gada regulas 10. apsvērumu un Regulas Nr. 139/2004 11., 12. un 14. apsvērumu.

[130] Kā norādīts pārsūdzētā sprieduma 142. punktā.

[131] Mans izcēlums.

22. pantu kā līdzekli vairākkārtējas iesniegšanas problēmas novēršanai, tam ir nepieciešamas diskusijas un leģislatīvi grozījumi, un tāpēc tas nebija šā panta sākotnējais nolūks. No tā izriet, ka diskusijas un grozījumi būtu nepieciešami arī tad, ja 22. pants tiktu iedarbināts arī citu plašāku problēmu risināšanai.

182. Lasot 11. apsvērumu kopumā, šie apsvērumi vēl vairāk apstiprinās. Minētajā apsvērumā ir norādīts: "noteikumiem, kas reglamentē koncentrāciju nodošanu [..], jādarbojas kā efektīvam korektīvam mehānismam, ņemot vērā subsidiaritātes principu; šie noteikumi atbilstošā veidā aizsargā dalībvalstu konkurences intereses un pienācīgi ņem vērā juridisko noteiktību [tiesisko drošību] un vienas institūcijas apstiprinājuma ["vienas pieturas aģentūras"] principu". No šā teksta es izdaru divus secinājumus. Pirmais, atsauce uz subsidiaritātes principu un uz dalībvalstu konkurences pienācīgu aizsardzību apstiprina šā lietu nodošanas mehānisma šauro piemērošanas jomu – tas paredzēts tikai tādu situāciju risināšanai, kurās konkurence tiek ietekmēta *lokāli*. Otrais, atsauce uz tiesiskās drošības un "vienas pieturas aģentūras" principu arī liek domāt, ka lietu nodošanas mehānismu mērķis ir aizstāt vairākas valstu procedūras ar vienu centralizētu procedūru, kas prezumē, ka attiecīgie apvienošanās darījumi atbilst valsts robežvērtībām.

183. Tādējādi mani joprojām nepārliecina tas, kā Vispārējā tiesa traktē Regulas Nr. 139/2004 11. apsvērumu. Tāpat mani nepārliecina tas, ka Vispārējā tiesa atsaucas uz šīs regulas 6. un 24. apsvērumu, ciktāl tajos ir norāde uz *visu* koncentrāciju efektīvu kontroli.

184. Atkārtošu, ja šos preambulas apsvērumus lasa kopumā un to pareizajā kontekstā, visai skaidri redzams, ka formulējums "visas" nenozīmē pilnīgi visus apvienošanās darījumus, kas notiek pasaulē, ar nosacījumu, ka tie var radīt kādas bažas par konkurenci kādā dalībvalstī, ja uz tiem attiektos "efektīva" kontrole saskaņā ar Regulu Nr. 139/2004. Šīs regulas 6. apsvērumā ir norādīts: "tādēļ ir nepieciešams īpašs juridisks instruments, kas ļautu īstenot visu koncentrāciju efektīvu kontroli attiecībā uz to sekām Kopienas konkurences struktūrā un kas būtu vienīgais instruments, ko piemēro šādām koncentrācijām". Līdzīgi, 24. apsvērumā ir norādīts: "ar šo regulu jāatļauj efektīva visu koncentrāciju kontrole, vērtējot to ietekmi uz konkurenci Kopienā".

185. Vairāki teksta elementi šajos preambulas apsvērumos ir skaidri pretrunā tam, ka tie ir saistīti ar attiecīgo lietu nodošanas mehānismu. Pirmkārt, ne "visas koncentrācijas" var kontrolēt saskaņā ar Regulu Nr. 139/2004, proti, kamēr nav sasniegtas regulā noteiktās robežvērtības, apvienošanās darījumu parasti izvērtē citas konkurences iestādes (ES dalībvalstu un/vai trešo valstu iestādes). Otrkārt, attiecībā uz tiem apvienošanās darījumiem, kas varētu ietilpt – sekojot Komisijas teorijai – Regulas Nr. 139/2004 piemērošanas jomā "caur pagalma durvīm" (tas ir, attiecībā uz darījumiem, kuri principā nav ne Komisijas, ne attiecīgo valsts konkurences iestāžu kompetencē), nevar teikt, ka Regula Nr. 139/2004 būs "vienīgais instruments, ko piemēro šādām koncentrācijām". Patiešām Regulas Nr. 139/2004 22. pants pieļauj paralēlas procedūras, ko skata Komisija (pēc vienas vai vairāku valsts konkurences iestāžu pieprasījuma) un viena vai vairākas valsts konkurences iestādes (tās, kas nav pievienojušās lietu nodošanas pieprasījumam). Treškārt, saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. pantu Komisija neizskata apvienošanās darījumus, "vērtējot to ietekmi uz konkurenci *Kopienā*", kā norādīts 6. un 24. apsvērumā [132], bet tikai to dalībvalstu teritorijā, kuras iesniedz lietas nodošanas pieprasījumu (Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. un 5. punkts). Faktiski Savienības tiesas ir konsekventi traktējušas Regulas Nr. 139/2004 preambulā minēto formulējumu "visas koncentrācijas" tādējādi, ka tās ir "Kopienas mēroga" koncentrācijas [133].

[132] Mans izcēlums.

[133] Skat. citastarp spriedumu, 2020. gada 4. marts, *Marine Harvest*/Komisija (C-10/18 P, EU:C:2020:149, 108. punkts un tajā minētā judikatūra). Skat. arī spriedumu, 2012. gada 12. decembris, *Electrabel*/Komisija (T-332/09, EU:T:2012:672, 246. punkts).

186. Ja tas tā ir, tomēr rodas jautājums, uz ko attiecas formulējums "visas" šo preambulas apsvērumu kontekstā? Atbilde atkal jau ir sniegta šo apsvērumu tekstā, un to apstiprina to vēsture un nolūks. Minētajos preambulas apsvērumos izmantotās frāzes var izsekot sākotnējās Regulas Nr. 4064/89 septītajā apsvērumā [134], un to mērķis ir pilnīgi skaidri precizēt, ka saskaņā ar apvienošanās regulu visas koncentrācijas tiks skatītas, "vērtējot to *ietekmi uz konkurenci*". Šis precizējums, kas šodien varētu šķist acīmredzams un nevajadzīgs, Regulas Nr. 4064/89 pieņemšanas laikā nekādā ziņā nebija mazsvarīgs. Proti, cits iemesls, kas uz vairākiem gadiem lika iestigt sarunām Padomē, bija ļoti krasās dalībvalstu viedokļu atšķirības par to, kādi kritēriji Komisijai būtu jāizmanto, lemjot, atļaut vai neatļaut apvienošanos. Lai gan Komisija un vairākas dalībvalstis deva priekšroku tīrai pretmonopola analīzei, dažas dalībvalstis iebilda pret šo ideju, uzskatot, ka apvienošanās darījumi ir jāvērtē, ievērojot arī citus apsvērumus, un it īpaši pamatojoties uz nozares politiku. Acīmredzami pirmais viedoklis bija ar lielāku pārsvaru un kompromiss bija iekļaut regulā tā saucamo "Vācijas klauzulu" (tolaik Regulas Nr. 4064/89 21. panta 3. punkts, tagad Regulas Nr. 139/2004 21. panta 4. punkts), kas piešķira dalībvalstīm noteiktas atlikušās pilnvaras iejaukties [135]. Savienības tiesu judikatūra, šķiet, apstiprina šo manu attiecīgā preambulas apsvēruma traktējumu. [136]

187. Attiecīgi, manuprāt, Vispārējās tiesas atsauce uz 6., 11. un 24. apsvērumu šajā kontekstā ir nevietā. Palūkojoties ciešāk, šo triju apvienošanās regulu preambulās nav atsauces uz to, ka Regulas Nr. 139/2004 22. pantam būtu iedalīta kāda nepilnību novēršanas funkcija, ne arī to var no tām izsecināt. Tas, ka šajā jautājumā nekas nav teikts, ir visai zīmīgi, ņemot vērā to, ka šāda tiesību norma varētu iespējami neparastā veidā ietekmēt apvienošanās kontroles sistēmu, kas i) "balstīta uz principu par precīzu kompetences sadali starp [Komisiju un valstu iestādēm]" [137] un ii) to, ka tās piemērošanas jomu "ierobežo ar kvantitatīvām robežām" [138].

188. Tālab cits jautājums šajā kontekstā ir, vai nepilnību novēršanas mērķis, ko Regulai Nr. 139/2004 piedēvējusi Vispārējā tiesa, ir saskanīgs ar tās pamatmērķiem.

ii) Par Vispārējās tiesas teleoloģiskā vērtējuma ierobežojumiem (II)

189. Pārsūdzētā sprieduma 140. punktā Vispārējā tiesa izskatīja Regulas Nr. 139/2004 preambulu un secināja, ka nepilnību novēršanas mērķis, kas piedēvēts attiecīgajam lietu nodošanas mehānismam, saskan ar "šīs regulas mērķi ļaut efektīvi kontrolēt visas koncentrācijas, kas būtiski ietekmē konkurences struktūru Eiropas Savienībā" [139].

190. Šajā analīzē saskatu divas pamatproblēmas – Vispārējā tiesa ir ignorējusi dažus preambulas pamatelementus un nepareizi traktējusi noteiktus citus preambulas apsvērumus.

134 Minētais apsvērums bija izteikts šādi: "tā kā tādēļ būtu jārada jauns tiesisks instruments regulas formā, kas atļautu koncentrāciju efektīvu kontroli, vadoties pēc to ietekmes uz konkurences struktūru Kopienā, un kas būtu vienīgais instruments, kas piemērojams šādām koncentrācijām".

135 Saskaņā ar šo tiesību normu, lai gan Komisijai ir ekskluzīva kompetence izskatīt apvienošanās darījumus, kas ietilpst Regulas Nr. 139/2004 piemērošanas jomā, "dalībvalstis var veikt attiecīgus pasākumus, lai aizsargātu citas likumīgās intereses, kas nav ņemtas vērā šajā regulā un ir savietojamas ar Kopienas tiesību vispārīgajiem principiem un citiem noteikumiem".

136 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 7. septembris, *Austria Asphalt* (C-248/16, EU:C:2017:643, 21. punkts). Skat. arī spriedumus, 1999. gada 25. marts, *Gencor*/Komisija (T-102/96, EU:T:1999:65, 314. punkts); un 2021. gada 22. septembris, *Altice Europe* /Komisija (T-425/18, EU:T:2021:607, 299. punkts).

137 Skat. spriedumu, 2004. gada 22. jūnijs, Portugāle/Komisija (C-42/01, EU:C:2004:379, 50. punkts), un Regulas Nr. 139/2004 8. apsvērumu.

138 Skat. Regulas Nr. 139/2004 9. apsvērumu.

139 Skat. it īpaši pārsūdzētā sprieduma 140. punktu.

191. Pirmkārt, Vispārējā tiesa atkārtoti uzsvēra Regulas Nr. 139/2004 mērķi nodrošināt koncentrāciju *efektīvu* kontroli, pat norādot, ka tas *ir mērķis*, tas ir, tikai *vienīgais* mērķis.

192. Bez šaubām, mērķis nodrošināt koncentrāciju efektīvu kontroli, manuprāt, tieši arī ir regulas *raison d'être*, un tā nozīmīgums attiecīgi ir uzsvērts Regulas Nr. 139/2004 preambulā. Tomēr tas nevar būt *vienīgais* mērķis, jeb, citiem vārdiem, šis mērķis nepastāv vakuumā. Faktiski Regulas Nr. 139/2004 2. pantā ir noteikts, ka "šīs regulas darbības jomas ietvaros koncentrācijas jānovērtē saskaņā ar šīs regulas *mērķiem*" [140].

193. Patiešām, izvirzītais mērķis nodrošināt koncentrāciju *efektīvu* kontroli iet roku rokā ar citiem izvirzītajiem mērķiem, dažiem no kuriem ir īpaša nozīme šajā lietā. Pirmais šāds mērķis, kas ir ilgu un (atļaušos teikt) karstu diskusiju rezultāts, pēc kurām galu galā tika pieņemta Regula Nr. 4064/89 pēc gandrīz 20 gadus ilgām sarunām ar Padomi, ir izveidot sistēmu, kurā Komisijai un valstu konkurences iestādēm ir *dalīta* kompetence [141]. Otrais mērķis ir Savienības līmenī īstenot efektīvu sistēmu, kuras pamatā ir "*vienas pieturas aģentūras*" princips, proti, tikai Komisijai ir kompetence izskatīt saskaņā ar Regulu Nr. 139/2004 paziņotos apvienošanās darījumus, kuriem nav nepieciešama papildu paziņošana dalībvalstu līmenī, un valsts iestādes vairs nevar piemērot šiem darījumiem savus valsts tiesību aktus konkurences jomā [142]. Trešais mērķis ir izveidot efektīvu un prognozējamu sistēmu, kas attiecīgajiem uzņēmumiem spēj piedāvāt tiesisko drošību [143]. Pati Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 226. punktā atsaucas uz "Regulas Nr. 139/2004 pamatā esošie[m] efektivitātes un ātruma pamatmērķi[em]" un uz Savienības likumdevēja nodomu "noteikt skaidru sadali starp valsts un Savienības iestāžu darbību".

194. Pirmie divi iepriekšējā punktā minētie mērķi acīmredzamu iemeslu dēļ ir Savienības līmenī veidotās apvienošanās kontroles sistēmas specifiskās īpašības, savukārt trešais mērķis tāds nav. Proti, ikviena apvienošanās kontroles sistēma, kas pastāv pasaules līmenī, cenšas panākt, ka efektīva konkurences pārbaude ir līdzsvarota ar izvairīšanos no nevajadzīgām izmaksām un kavējumiem gan apvienošanās dalībniekiem, gan pašai valsts pārvaldei [144]. Lai nodrošinātu šo līdzsvaru, apvienošanās noteikumus parasti izstrādā, pamatojoties uz robežvērtībām, ar kurām atsijā darījumus, kas jāizvērtē, un piemērojot konkrētus termiņus izvērtējuma pilnīgai pabeigšanai. Tādējādi nav iespējams pārvērtēt tiesiskās drošības un paredzamības nozīmīgumu apvienošanās dalībniekiem. Uzņēmumiem, kuriem potenciāli ir piemērojami paziņošanas un apturēšanas pienākumi, ir ar samērā lielu pārliecību jāzina, vai to ierosinātais darījums tiks pakļauts pretmonopola pārbaudei, kuras iestādes to darīs un kad varētu gaidīt galīgo atbildi no šīm iestādēm [145].

[140] Mans izcēlums. Faktiski tiesību doktrīnā arī Regula Nr. 4064/89 ir minēta kā instruments vairāku mērķu sasniegšanai, skat., piemēram, Navarro Varona u.c., *Merger Control in the EU: Law, Economics and Practice*, 1. izd., Oxford University Press, 2001, 1.–5. lpp.

[141] Skat. atsauces uz subsidiaritātes principu 6., 8., 11. un 14. apsvērumā. Skat. arī 8. apsvēruma beigās: "koncentrācijas, uz kurām neattiecas šī regula, principā nonāk dalībvalstu jurisdikcijā".

[142] Skat. atsauces uz "vienas pieturas aģentūras" principu 8. un 11. apsvērumā, uz Komisijas "ekskluzīvo kompetenci" 17. apsvērumā un uz robežu noteikšanu dalībvalstu rīcībai 18. un 19. apsvērumā.

[143] Skat. atsauces uz efektivitāti 14., 15. un 16. apsvērumā, uz paredzamību 15. apsvērumā un uz tiesisko drošību 11., 25. un 34. apsvērumā. Skat. arī 1996. gada Zaļās grāmatas 29. punktu. Tiesību doktrīnā skat. citustarp Blaise, J.B., "Concurrence – Contrôle des opérations de concentration", Revue trimestrielle de droit européen, 1990, 743. lpp.; un Venit, J., "The "merger" control regulation: Europe comes of age…or Caliban's dinner", Common Market Law Review, 1990, 44. lpp.

[144] Līdzīgi, Whish, R., Bailey, D., *Competition Law*, 8t. izd., Oxford University Press, 2018, 832. un 833. lpp.

[145] Skat. vispārīgi Irarrazabal Philippi, F., "Merger control procedure", *Global Dictionary of Competition Law*, Concurrences, Art. N° 12342.

195. Kā minēts, tas tā ir pasaules līmenī. Tomēr tas vēl jo vairāk tā ir attiecībā uz apvienošanās darījumiem, kas varētu tikt izskatīti Eiropas Savienībā. Ne tikai tāpēc, ka Eiropas Savienībā līdztekus pastāv vairākas piespiedu izpildes iestādes (Komisija un valstu konkurences iestādes) – ar visu to, ko tās ietver sarežģītības ziņā –, bet arī tāpēc, ka atšķirībā no lielā vairuma pasaulē pastāvošo apvienošanās kontroles režīmu Regulu Nr. 139/2004 piemēro apvienošanās dalībniekiem *pasaules mērogā aizliegumu slēgt darījumu*. Tas nozīmē, ka paziņotā darījuma īstenošana principā ir *pilnībā* jāaptur, līdz Komisija pieņem galīgo lēmumu. Apvienošanās dalībnieki tādēļ nevar paātrināt darījuma īstenošanu, piemēram, atsevišķi turēt noteiktus vietējos aktīvus, vienības vai uzņēmumus, līdz tiek piešķirta gaidītā atļauja. Apvienošanās dalībniekiem attiecīgi rodas pat vēl nozīmīgākas izmaksas un riski, un šiem uzņēmumiem tādējādi ir jābūt gataviem šajā saistībā veikt attiecīgus piesardzības pasākumus.

196. Tālab Tiesa ir nospriedusi, ka Regula Nr. 139/2004 "tāpat satur noteikumus, kas tiesiskās drošības un attiecīgo uzņēmumu interesēs ir paredzēti Komisijas veiktā procesa ilguma ierobežošanai". Proti, Savienības likumdevējs "vēlas nodrošināt koncentrāciju kontroli tādu termiņu ietvaros, kas ir saderīgi vienlaikus ar labas pārvaldības, kā arī uzņēmējdarbības interešu prasībām" [146].

197. Ievērojot to visu, piekrītu, ka nodrošināt sistēmas efektivitāti (tas nozīmē, spēju atklāt potenciāli kaitīgus apvienošanās darījumus) ir Regulas Nr. 139/2004 primārais mērķis. Tomēr šo efektivitāti nevar sasniegt uz citu regulā izvirzīto mērķu apmierinošas izpildes rēķina. Tādējādi preambulā ietvertās atsauces uz "efektivitāti" nevar būt iemesls, lai interpretētājs paplašinātu Regulas Nr. 139/2004 tiesību normu tvērumu un mērķi tiktāl, ka tie pārsniegtu Savienības likumdevēja skaidri paustos nodomus, izjaucot rūpīgi izveidoto dažādu mērķu līdzsvaru, ko tas bija iecerējis.

198. Pamatojoties uz iepriekš minēto – vai Regulas Nr. 139/2004 22. panta mērķis novērst nepilnību, ko aizstāvēja Komisija un apstiprināja Vispārējā tiesa, saskan ar citiem šeit iepriekš aprakstītajiem mērķiem un vai ir panākts to līdzsvars? Manuprāt, atbilde uz šo jautājumu ir skaidrs "nē". Man šķiet, ka tas, kā Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmo daļu ir interpretējusi Vispārējā tiesa, ir pretrunā trim šo secinājumu 193. punktā minētajiem mērķiem un var izjaukt līdzsvaru, ko Savienības likumdevējs ir centies sasniegt.

199. Pirmkārt, "kompetences pīrāgs", kas izrietētu no Vispārējās tiesas veiktās Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas interpretācijas – Komisija (lielie apvienošanās darījumi)/valstu konkurences iestādes (apvienošanās darījumi, kas nesasniedz Regulas Nr. 139/2004 robežvērtības, bet pārsniedz valsts robežvērtības)/Komisija (apvienošanās darījumi, kas nesasniedz valsts robežvērtības) – šķiet, diez vai saskan ar sistēmu, kas, kā norādījusi Tiesa, "balstīta uz principu par precīzu kompetences sadali starp valsts un [ES] kontroles iestādēm" [147].

200. Tāda interpretācija, šķiet, arī dīvaina, ja to aplūko subsidiaritātes principa gaismā; šis princips ir minēts vismaz četros Regulas Nr. 139/2004 apsvērumos [148]. Tā ir regula, kas, runājot tā laika konkurences komisāra vārdiem, ir "izcils piemērs tam, kā [šo principu] var īstenot praksē" [149]. Subsidiaritāte ir princips, kas, izsakoties vienkārši, ir ar lejupējām sekām, t.i., dalītas kompetences

146 Spriedums, 2004. gada 22. jūnijs, Portugāle/Komisija, (C-42/01, EU:C:2004:379, 51. un 53. punkts). Skat. arī ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumus lietā *Cementbouw Handel & Industrie*/Komisija (C-202/06 P, EU:C:2007:255, 44. punkts).

147 Skat. spriedumu, 2004. gada 22. jūnijs, Portugāle/Komisija, (C-42/01, EU:C:2004:379, 50. punkts). Skat. arī 8. apsvērumu ("koncentrācijas, uz kurām neattiecas šī regula, principā nonāk dalībvalstu jurisdikcijā") un 9. apsvērumu ("šīs regulas piemērošanas joma [..] jāierobežo ar kvantitatīvām robežām, lai ietvertu Kopienas mēroga koncentrācijas").

148 Skat. šo secinājumu 141. zemsvītras piezīmi.

149 Sir Leon Brittan, "Subsidiarity in the Constitution of the EC", Robert Schuman Lecture, European University Institute, 1992, 12. lpp.

jomā tas cenšas konkrētu pasākumu nodot uz leju dalībvalstu kompetencē [150]. Dabiski, dažos apstākļos šim principam ir arī augšupējas sekas, t.i., kompetenci nodod Eiropas Savienībai, ja konkrēts pasākums, šķiet, tā mēroga vai seku dēļ ir efektīvāks, ja tiek veikts Savienības līmenī. Tomēr mani izbrīna, vai situācija, kurā kompetence kaut ko darīt (šajā gadījumā izskatīt apvienošanās darījumu) ir dota Savienības iestādei (šajā gadījumā Komisijai) tikai tāda iemesla dēļ, ka dalībvalsts ir uzskatījusi, ka tādas situācijas kā šeit aplūkotās mērogs vai sekas *nav pietiekami nozīmīgas*, lai uzsāktu kādu pasākumu valsts līmenī, nebūtu pretēja subsidiaritātes loģikai.

201. Otrkārt, lietas dalībnieki ir vienisprātis, ka sekas, kas izriet no Vispārējās tiesas sniegtās Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas interpretācijas, citastarp ir tādas, ka uzņēmumiem, vēloties iegūt noteiktību, ka ierosināto apvienošanās darījumu pēc tā pabeigšanas neapstrīdēs Komisija, neraugoties uz to, ka apvienošanās nav jāpaziņo nekur Eiropas Savienībā un ka tai nav piemērojams nekāds apturēšanas pienākums, būtu: i) uz laiku jāaptur īstenošana, un ii) par apvienošanos būtu jāinformē (potenciāli) visas ES un EEZ/EBTA valstis (vairāk nekā 30 dažādas valstu iestādes), lai ierosinātu 15 darba dienu periodu, kas noteikts Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta otrajā daļā.

202. Šajā kontekstā, šķiet, svarīgi piebilst, ka saskaņā ar Komisijas pausto paziņojumā, ko apvienošanās dalībnieki sniedz attiecīgajām valstu iestādēm, būtu jāiekļauj visi dati un informācija, kas šīm iestādēm nepieciešama, lai noteiktu, vai ir izpildīti abi Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmajā daļā minētie pamatnosacījumi – apvienošanās ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un draud būtiski ietekmēt konkurenci attiecīgās dalībvalsts teritorijā. Tomēr man šķiet acīmredzami, ka šos nosacījumus rūpīgi izvērtēt nemaz nav viegli, kur nu vēl 15 darba dienu laikā. Tāpēc, visticamāk, šiem neformālajiem paziņojumiem, kas adresēti valsts iestādēm, daudzos gadījumos būtu jābūt visai sīki izstrādātiem un detalizētiem, un tādējādi tie ne pārāk atšķirtos no apsvērumiem, kas parasti tiek prasīti, lai iesniegtu formālu paziņojumu.

203. Praksē tas nozīmē, ka uzņēmumi, kas slēdz darījumu, kurš principā nav iekļaujams nevienā apvienošanās kontroles sistēmā Eiropas Savienībā, beigās ir spiesti iesniegt neformālus paziņojumus *visām* valsts iestādēm tikai tāpēc, lai izvairītos no tā, ka nākotnē būs jāizmanto lietas nodošanas mehānisms, kas no šo uzņēmumu skatupunkta varētu radīt dramatiskas sekas.

204. Turklāt, ja viena valsts konkurences iestāde, kurai nav kompetences izskatīt apvienošanās darījumu, iesniedz lietas nodošanas pieprasījumu, tādējādi iedarbinot lietu nodošanas mehānismu, un viena vai vairākas citas valstu konkurences iestādes, kuras savukārt ir kompetentas to izskatīt, nolemj nepievienoties pieprasījumam, lietu nodošanas mehānisma sekas var būt tādas, ka vienlaikus norisinās *vairākas* procedūras. Proti, līdztekus varētu pastāvēt procedūras, ko skata kompetentā valsts konkurences iestāde, un vēl viena procedūra, ko skata Komisija, kuras nebūtu, ja nebūtu lietu nodošanas mehānisma.

205. Tas parāda, ka Vispārējās tiesas veiktās Regulas Nr. 139/2004 22. panta interpretācijas rezultātā tiktu ieviests tālejošs "vienas pieturas aģentūras" principa izņēmums, kas diez vai ir saskanīgs ar šīs regulas galvenajiem mērķiem, un atšķiras arī no Savienības likumdevēja mērķa, ko tas izvirzīja, grozot šo 22. pantu 1997. un 2004. gadā.

[150] LES 5. panta 3. punkta pirmā daļa: "saskaņā ar subsidiaritātes principu [..] Savienība rīkojas tikai atbilstīgā apmērā un vienīgi tad, ja paredzētās darbības mērķus nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstis centrālā vai reģionālā un vietējā līmenī, bet ierosinātās darbības mēroga vai iedarbības dēļ tie ir labāk sasniedzami Savienības līmenī".

206. Treškārt, un tas, manuprāt, ir problemātiskākais aspekts, viena vai vairākas procedūras, kas izrietētu, ņemot vērā Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas plašo interpretāciju, diez vai būtu efektīvas, paredzamas un spētu nodrošināt dalībniekiem tiesisko drošību.

207. Vispirms ir skaidrs un Komisija to neapstrīd – ja vien apvienošanās darījuma dalībnieki nerīkojas, lai informētu 30 valstu iestādes par to, ka pastāv apvienošanās darījums, kas nav jāpaziņo, šiem dalībniekiem nevar būt nekādas tiesiskās drošības, *vai* Komisijai kaut kad nākotnē netiks lūgts izskatīt apvienošanās darījumu, pamatojoties uz Regulas Nr. 139/2004 22. pantu, un šādā gadījumā – *kādā* termiņā.

208. Komisija uz to atbild, ka apvienošanās darījuma dalībnieki *var* tomēr iegūt tiesisko drošību, ja, kā minēts iepriekš, tie par ierosināto apvienošanos informē šīs 30 iestādes neformālu paziņojumu veidā. Tas būtu termiņa atskaites sākuma punkts, un, ja 15 darba dienu laikā netiek iesniegts lietas nodošanas pieprasījums, šie dalībnieki var būt droši, ka apvienošanās netiks izskatīta Eiropas Savienībā.

209. Tomēr neesmu drošs, ka šādi pasākumi sniedz lielāku vai katrā ziņā *pienācīgu* tiesisko drošību šiem dalībniekiem. Galvenā problēma ir tāda, ka par šo neformālo procedūru nekas nav teikts Regulā Nr. 139/2004 vai, cik man zināms, dalībvalstu tiesiskajā regulējumā. Tādējādi šiem apvienošanās darījumiem, kas nav jāpaziņo, nav piemērojami ne valstu procesuālie noteikumi, ne pašā Regulā Nr. 139/2004 noteiktie procesuālie noteikumi. Taisnības labad jāsaka, ka Regulas Nr. 139/2004 22. panta 4. punktā ir paredzēts piemērot dažus šīs regulas noteikumus šādu apvienošanās darījumu izskatīšanai, bet tikai *pēc tam*, kad Komisija ir apstiprinājusi lietas nodošanas pieprasījumu. Periods līdz tam ir sava veida "neapdzīvota sala", attiecībā uz kuru ir ļoti maz skaidrības un paredzamības.

210. Piemēram, kas ir tiesīgs ierosināt neformālo procedūru? Vai to var darīt tikai apvienošanās darījuma dalībnieki vai arī trešās personas (piemēram, apvienošanās darījuma dalībnieku konkurenti)? Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta otrās daļas formulējums liek domāt, ka pareizais ir otrais minētais variants. Tādā gadījumā, vai valsts konkurences iestāde var iesniegt lietas nodošanas pieprasījumu saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. pantu, pamatojoties uz informāciju, ko sniegušas šīs trešās personas, un attiecīgā gadījumā – bez apvienošanās dalībnieku uzklausīšanas? Tā kā šai iestādei ir tikai 15 darba dienas, lai pieņemtu lēmumu, nevar izslēgt, ka situācija tiks aplūkota virspusēji. Kas būs, ja šī informācija ir neprecīza vai nepilnīga? Apvienošanās darījuma dalībniekiem sekas, kas rodas, ja valsts iestāde kļūdaini izvērtē lietas nodošanas pamatnosacījumus, var būt visai ievērojamas.

211. Komisija tomēr uzskata, ka termiņš sākas tikai tad, kad valsts konkurences iestāde ir saņēmusi *pietiekamu* informāciju, lai veiktu Regulas Nr. 139/2004 22. pantā prasīto analīzi. Tas savukārt nozīmē, ka 15 darba dienu termiņš, visticamāk, kļūst iluzors, jo viena vai vairākas iestādes to bieži vien var pagarināt (un, iespējams, tas tiks darīts), vienu vai vairākas reizes pieprasot informāciju, tādējādi apvienošanās dalībnieki nevar rēķināties ar paredzamu laika periodu.

212. Turklāt Regulā Nr. 139/2004 nav atrodamas nekādas norādes par to, kāda veida un cik sīka informācija apvienošanās dalībniekiem būtu jāiekļauj savos neformālajos paziņojumos. Dalībnieki, protams, var izmantot kā paraugu Savienības oficiālās iesnieguma veidlapas (kas nesen grozītas: CO veidni, CO saīsināto veidni, RS veidni un RM veidni[151]). Tomēr pat Komisija to

[151] Skat. Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2023/914 (2023. gada 20. aprīlis), ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju un atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 802/2004 (OV 2023, L 119, 22. lpp.).

nepiedāvāja. Tas acīmredzami nozīmētu, ka Regulā Nr. 139/2004 paredzēto paziņošanas procedūru var *de facto* piemērot apvienošanās darījumiem, par kuriem nav jāpaziņo. Komisija tā vietā tiesas sēdē ierosināja, ka dalībnieki varētu smelties ierosmi no informācijas, ko saskaņā ar Digitālo tirgu akta [152] 14. pantu uzņēmumi, kas definēti par vārtziņiem, sniedz Komisijai, ja ir nodoms veikt noteiktus apvienošanās darījumus. Tomēr, pat neraugoties uz to, ka ir dīvaini ieteikt dalībniekiem meklēt norādījumus citā reglamentējošā dokumentā, kas pieņemts pēc Regulas Nr. 139/2004 un ir piemērojams vien dažām īpašām ekonomikas nozarēm, neesmu pārliecināts, ka minētajā dokumentā uzskaitītā informācija ir pietiekama saistībā ar Regulas Nr. 139/2004 22. pantu.

213. Turklāt maza, bet svarīga nianse – kādā valodā būtu jāiesniedz informācija? Komisija apgalvoja, ka būtu atbilstīga jebkura valoda, ko parasti saprot attiecīgās valsts iestādes darbinieki (piemēram, angļu valoda). Man ir grūti saprast, pamatojoties uz ko Komisija varētu tā uzskatīt. Katrā ziņā šaubos, ka valsts iestādes varētu piekrist veikt samērā sarežģītu analīzi ļoti īsā termiņā, pamatojoties uz iesniegumu (kuram ir iespējami pielikumi), sagatavojot to kādā citā valodā, kas nav valsts valoda.

214. Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatu, ka Vispārējās tiesas veiktā Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas teleoloģiskā interpretācija ir kļūdaina, jo tā nesaskan ar vairākiem mērķiem, kurus iecerēts sasniegt ar apvienošanās kontroles sistēmu, kas izveidota saskaņā ar Regulu Nr. 139/2004, un var izjaukt šo Savienības likumdevēja paredzēto mērķu līdzsvaru. Šāda līdzsvara nozīmīgums nav paslīdējis garām Tiesas uzmanībai. Nesenajā spriedumā *CK Telecoms* Tiesa, piemēram, atzīmēja, ka "Regulas Nr. 139/2004 vispārējo sistēmu raksturojošās ātruma prasības konkrēta izpausme" ir tik svarīga, ka pat kaitīga apvienošanās tiks uzskatīta par apstiprinātu, ja vien Komisija paredzētajā termiņā nepieņem lēmumu [153].

5) Par citiem apsvērumiem saistībā ar Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas interpretāciju

215. Visbeidzot, īsumā paskaidrošu, kādēļ Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas interpretācija, ko sniegusi Vispārējā tiesa, manuprāt, rada vairākus sistēmiskus jautājumus, ja ņem vērā vairākus Savienības tiesību pamatprincipus.

216. Vispirms ir svarīgi uzsvērt – tas, kā Vispārējā tiesa traktē šo tiesību normu, ļoti būtiski paplašina Regulas Nr. 139/2004 tvērumu un Komisijas kompetenci [154]. Ar vienu vēzienu, izmantojot oriģinālu Regulas Nr. 139/2004 22. panta interpretāciju, Komisija iegūst pilnvaras izskatīt gandrīz jebkuru koncentrāciju jebkur pasaulē, neatkarīgi no uzņēmuma apgrozījuma un tā klātbūtnes Eiropas Savienībā, kā arī neatkarīgi no darījuma vērtības, un darīt to jebkurā laikā, tostarp labu laiku pēc apvienošanās darījuma pabeigšanas. Tiktāl tas ir skaidrs un netiek apstrīdēts. Patiešām, kad Komisijai tiesas sēdē tika uzdots konkrēts jautājums par šo tēmu, tā apstiprināja, ka teorētiski tas tā ir. Tomēr tā piebilda, ka praksē tas tā nebūs, jo Komisija nav ieinteresēta šīs pilnvaras izmantot bieži un tāpēc šajā ziņā rīkosies pašdisciplinēti. Komisijas ieskatā attiecīgajam apvienošanās darījumam bija dažas konkrētas īpašības atšķirībā no vairuma citu apvienošanās darījumu, kurus varētu iekļaut Regulas Nr. 139/2004 22. panta tvērumā.

[152] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/1925 (2022. gada 14. septembris) par sāncensīgiem un godīgiem tirgiem digitālajā nozarē un ar ko groza Direktīvas (ES) 2019/1937 un (ES) 2020/1828 (OV 2022, L 265, 1. lpp.).

[153] Spriedums, 2023. gada 13. jūlijs, Komisija/*CK Telecoms UK Investments* (C-376/20 P, EU:C:2023:561, 72. punkts un tajā minētā judikatūra).

[154] Kā uzsvērts visā tiesību doktrīnā, skat., piemēram, Bushell, G., Chapter II, no Jones, C. un Weinert, L. (red.), *EU Competition Law*, II sēj., pirmā grāmata, Edward Elgar Publishing, 2021, 41. lpp.

217. Tomēr šajā lietā bažas ir ne tikai par attiecīgā apvienošanās darījuma izskatīšanas (iespējams, jaunu) pilnvaru piemērošanu. Tiesa pirmo reizi ir aicināta interpretēt Regulas Nr. 139/2004 22. panta nozīmi un tvērumu, kuru iespējams piemērot neierobežoti daudzos gadījumos. Komisijas nostāja raisa bažas daudzējādā ziņā.

218. Pirmkārt, šaubos, ka šī nostāja saskan ar institucionālā līdzsvara principu, t.i., principu, kas raksturīgs Savienības institucionālajai struktūrai, kā izriet no LES 13. panta 2. punkta, kurā būtībā prasīts, ka katrai iestādei savas pilnvaras jāīsteno, ievērojot citu iestāžu pilnvaras [155].

219. Viens no svarīgākajiem Regulas Nr. 139/2004 pamatelementiem ir definētās robežvērtības, kas atbilstoši šīs regulas 1. panta 1.-3. punktam ir pamats paziņošanas pienākumam. Tomēr saskaņā ar Komisijas piedāvāto Regulas Nr. 139/2004 22. panta interpretāciju šīs robežvērtības un netieši valsts tiesību aktos noteiktās robežvērtības un kritēriji kļūst tikai relatīvi. Tikpat labi varētu būt, ka apvienošanās darījums nav jāpaziņo *nekur* Eiropas Savienībā, bet tas nekādā veidā neizslēgtu iespēju, ka Komisija var pieprasīt, ka tai ir kompetence to izskatīt saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. pantu [156].

220. Nekādā ziņā neizslēdzu, ka pasaulē, kas aizvien vairāk balstās uz "Ekonomiku 2.0", būtu vēlams un varbūt pat nepieciešams mainīt pašreizējās apvienošanās darījumu izskatīšanas robežvērtības. Šajā kontekstā ir interesanti atzīmēt, ka pavisam nesen divas dalībvalstis (Austrija un Vācija) ir grozījušas savus valsts tiesību aktus, lai iekļautu robežvērtības, kas balstītas uz darījuma vērtībām. Citas valstis savai kompetencei izmanto citādas robežvērtības, kas konkrēti paredzētas, lai varētu izskatīt apvienošanās darījumus, lai gan mērķa uzņēmumam nav nekādu ieņēmumu vietējā mērogā (piemēram, Apvienotajai Karalistei ir "piedāvājuma tirgus daļas tests"). Šos un citus risinājumus varētu dabiski izvērtēt, lai izdarītu grozījumus Regulā Nr. 139/2004. Tomēr tas ir Savienības likumdevēja, nevis Komisijas uzdevums.

221. Otrkārt, tas, ka Vispārējā tiesa ir plaši interpretējusi Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmo daļu, rada būtisku iespējamību, ka varētu rasties lietas, kurās ir pretruna ar Savienības tiesību teritorialitātes principu. Jāatgādina – lai būtu ievērotas starptautiskās tiesības, Savienības tiesību piemērošana prezumē, ka ir jābūt pienācīgai saiknei ar Savienības teritoriju [157]. Konkrētāk, no spriedumiem *Intel* un *Gencor* izriet, ka Savienības konkurences tiesību piemērošana uzņēmumu rīcībai ir leģitīma, neatkarīgi no tā, kur tā tiek īstenota, ciktāl šī rīcība var radīt paredzamas, nepastarpinātas un būtiskas sekas Eiropas Savienībā ("raksturīgu seku kritērijs") [158].

222. Pavisam noteikti piekrītu Komisijai, ka Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punktā paredzētie pamatnosacījumi spēj nodrošināt pienācīgu saikni ar Savienības teritoriju. Tomēr jāpatur prātā, ka šo nosacījumu pārbaude, kā minēts, tiek veikta tikai pirmšķietami un īpaši īsā termiņā (15 darba dienas). Tādēļ nevar izslēgt, ka saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. pantu Eiropas Savienība varētu apgalvot, ka tās kompetencē ir izskatīt apvienošanās darījumu (ar visu, ko tā ietver, citastarp pēkšņi nosakot pienākumu visā pasaulē apturēt apvienošanās īstenošanas aktu), lai arī vēlāk izrādīsies, ka tam nav paredzamu, tūlītēju un būtisku seku attiecīgās dalībvalsts teritorijā.

155 Skat. nesenāk spriedumu, 2022. gada 222. novembris, Komisija/Padome (Pievienošanās Ženēvas aktam) (C-24/20, EU:C:2022:911, 83. punkts).

156 Tas *a fortiori* tā ir, ja tiek uzskatīts – kā es to daru –, ka šo robežvērtību grozīšanai joprojām ir piemērojama Regulas Nr. 139/2004 1. panta 4. un 5. punktā paredzētā vienkāršotā procedūra. Skat. šo secinājumu 125. un 126. zemsvītras piezīmi.

157 Skat. kā vienu no daudziem spriedumu, 1992. gada 24. novembris, *Poulsen* un *Diva Navigation* (C-286/90, EU:C:1992:453, 28. punkts).

158 Spriedumi, 2017. gada 6. septembris, *Intel*/Komisija (C-413/14 P, EU:C:2017:632, 40.–47. punkts), un 1999. gada 25. marts, *Gencor* /Komisija (T-102/96, EU:T:1999:65, 243. punkts).

223. Treškārt, šāda situācija var radīt jautājumus saistībā ar starptautisko *savstarpējās atzīšanas* principu. Ļoti labi apzinos, ka šā principa aprises un tā juridiskās sekas ir diezgan izplūdušas [159]. Tomēr man šķiet, ka no šā principa var izsecināt vismaz vispārēju prasību, ka valstīm, pirms tās apgalvo, ka tām ir kompetence lietās, kurās ir nozīmīgs ārvalstu elements un visai vāja sasaiste iekšzemē, ir *jāizvērtē*, vai valsts tiesību aktu piemērošanas rezultātā nemazināsies tādu trešo valstu tiesību piemērošana, kurām ir spēcīgāka teritoriālā saikne ar šīm lietām. Šāds principa traktējums, šķiet, kopumā saskan ar cita ģenerāladvokāta ieteikumiem [160], Eiropas Savienības starptautiskajiem nolīgumiem šajā jomā [161] un citu tiesu konstatējumiem, tostarp konkurences tiesību jautājumos [162]. Ņemot to vērā, mani izbrīna, vai Komisijas uzskats, ka tai ir plaša kompetence izskatīt apvienošanās darījumus saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. pantu, pilnībā saskan ar starptautisko savstarpējās atzīšanas principu.

224. Ceturtkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvojums, ka Vispārējās tiesas sniegtā Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas interpretācija ir pretrunā vienlīdzības un samērīguma principiem, man nešķiet nepamatots, kā apgalvo Komisija. Uzņēmumi, kuriem ir ierobežots noiets vai vispār nav noieta Eiropas Savienībā, faktiski varētu nonākt situācijā, kas ir daudz sliktāka nekā uzņēmumiem, kuriem ir vairāk nozīmīgu darbību Eiropas Savienībā.

225. Pēdējie minētie uzņēmumi var gūt priekšrocības, ko sniedz ar Regulu Nr. 139/2004 izveidotā "vienas pieturas aģentūra", vai arī pakārtoti tiem būs jāiesniedz tikai viens vai vairāki paziņojumi valstīs, kurās tie sasniedz valstī noteiktās robežvērtības. Šo paziņojumu skaitu var noteikt iepriekš, un apvienošanās darījuma dalībnieki zina, kuras iestādes izskatīs apvienošanos, kādā veidā tās to darīs un kādos termiņos. Savukārt, kā paskaidrots iepriekš, uzņēmumiem, kas ir tādu apvienošanās darījumu dalībnieki, par kuriem nav jāziņo, nav iespēju prognozēt savu apvienošanās darījumu likteni, kamēr tie EEZ neiesniedz vismaz 30 neformālus paziņojumus; un pat tad daudzi procedūru aspekti, tostarp to ilgums, paliek neskaidri.

226. Šāda situācija, manuprāt, ir problemātiska, ņemot vērā vienlīdzīgas attieksmes principu, kas nosaka, ka līdzīgās situācijās nedrīkst būt atšķirīga attieksme un atšķirīgās situācijās nedrīkst būt vienāda attieksme, ja vien tādai pieejai nav objektīva attaisnojuma [163]. Šķiet, tas rada arī neproporcionālu slogu izmaksu un risku ziņā uzņēmumiem, kas noslēguši darījumus, kuriem, tā teikt, ir visai ierobežota darbība Eiropas Savienībā [164].

159 Skat. ģenerāladvokāta M. Darmona [*M. Darmon*] secinājumus apvienotajās lietās *Ahlström Osakeyhtiö* u.c./Komisija (89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 un no 125/85 līdz 129/85, EU:C:1988:258, 57. punkts).

160 Skat., piemēram, saistībā ar konkurences tiesībām ģenerāladvokāta M. Vatelē [*M. Wathelet*] secinājumus lietā *InnoLux*/Komisija (C-231/14 P, EU:C:2015:292, 39.–42. punkts), un ģenerāladvokāta N. Vāla [*N. Wahl*] secinājumus lietā *Intel Corporation*/Komisija (C-413/14 P, EU:C:2016:788, 283. un 300. punkts); un citā kontekstā ģenerāladvokāta M. Špunara [*M. Szpunar*] secinājumus lietā *Nikiforidis* (C-135/15, EU:C:2016:281, 88. punkts).

161 Skat., piemēram, I.2. panta b) punktu un IV pantu 1998. gada 4. jūnija Nolīgumā starp Eiropas Kopienu un Amerikas Savienoto Valstu valdību par savstarpējas tiesību atzīšanas principu piemērošanu to konkurences tiesību īstenošanā (OV 1998, L 173, 28. lpp.).

162 Skat. it īpaši *United States Supreme Court* (ASV Augstākā tiesa) secinājumus, *F. Hoffmann-La Roche, Ltd./Empagran S.A.* (124 S. Ct. 2359 (2004)).

163 Skat., citustarp, spriedumu, 2020. gada 17. decembris, *Centraal Israëlitisch Consistorie van België* u.c. (C-336/19, EU:C:2020:1031, 85. punkts). Attiecībā uz šā principa piemērošanu šajā kontekstā skat. *mutatis mutandis* pārsūdzētā sprieduma 236. punktu.

164 Kā norādījis *Korah, V.*, uzņēmumiem varētu būt ļoti dārgi kārtot jautājumus un sniegt informāciju vairākām iestādēm dažādās valodās un dažādos veidos, atšķirīgā, bet katrā ziņā īsā termiņā (skat. *An Introductory Guide to EC Competition Law and Practice*, 8. izd., Hart, 2004, 356. lpp.).

227. Piektkārt, efektivitātes princips nevar izraisīt attiecīgās tiesību normas tvēruma paplašināšanu ārpus tā, kas ir pamatots un nepieciešams Regulas Nr. 4064/89 nolūkiem. Savu viedokli šajā jautājumā esmu izskaidrojis šo secinājumu 197. punktā. Šajā kontekstā vēl tikai jāpiebilst, ka mani nepārliecina Komisijas apgalvojums par vajadzību novērst nepilnību Regulas Nr. 139/2004 tvērumā.

228. Kā Tiesa ir konsekventi atzinusi – pavisam nesen lietā *Towercast*[165] – LESD 101. un 102. pants ir piemērojams apvienošanās darījumiem, kas nesasniedz Regulā Nr. 139/2004 noteiktās robežvērtības (tostarp tiem, kas nesasniedz valsts robežvērtības). Saskaņā ar minētajām tiesību normām valstu konkurences iestādes var iesaistīties *ex post* attiecībā uz apvienošanās darījumiem, kuri, izrādās, ir vērsti pret konkurenci. Taisnība, ka *ex post* iesaistīšanās bieži vien var būt "otrais labākais" risinājums salīdzinājumā ar *ex ante* izskatīšanu. Tomēr šo abu izskatīšanas veidu atšķirības, kā nepārprotami izriet no sagatavošanās darbiem, bija aspekts, ko Savienības likumdevējs pienācīgi ņēma vērā procesā, kurā tika pieņemta Regula Nr. 139/2004. Komisija ar saviem apsvērumiem attiecīgi nevar apšaubīt konkrētās izvēles, ko izdarījis Savienības likumdevējs.

229. Turklāt mani arī nepārliecina argumenti, ko izvirzījusi Komisija un dažas valdības, kas iestājušās šajā tiesvedībā, ka LESD 101. un 102. panta piemērošana būtu neefektīva un laikietilpīga.

230. Kā Tiesa nesen apstiprināja lietā *European Superleague Company*, dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana pastāv, ja rīcības "faktiskās vai potenciālās sekas, vai pat tās mērķis iepriekšējā posmā ir, liekot šķēršļus ienākšanai tirgū vai izmantojot bloķējošus pasākumus [..], panākt, lai potenciāli konkurējošie uzņēmumi nespētu ienākt šajā tirgū vai šajos tirgos, un tādējādi traucēt konkurences attīstību tajos, kaitējot patērētājiem, ierobežojot tajos alternatīvu preču vai pakalpojumu izstrādi un attīstību vai arī inovācijas"[166]. Manuprāt, tā saucamā iegāde likvidēšanas nolūkā (*killer acquisition*) tieši iederas šajā aprakstā, piedāvājot paradigmatisku piemēru dominējošā stāvokļa ļaunprātīgai izmantošanai "mērķa dēļ"[167].

231. Tādējādi nedomāju, ka būtu nepieciešama pārmērīgi ilga vai sarežģīta izmeklēšana, lai konstatētu pārkāpumu. It īpaši tāpēc, ka jau pabeigta apvienošanās darījuma *ex post* izskatīšana – darbība, kas nav ierasta darbība daudzās jurisdikcijās[168],– var radīt zināmas neērtības, bet tai var būt arī ļoti nozīmīgas priekšrocības, proti, iestādēm nav jāveic nekādas *prognozes* par uzņēmumu turpmāko rīcību. Savā izvērtējumā konkurences iestāde var pārbaudīt pirms apvienošanās gūtos pierādījumus (piemēram, lai noteiktu iegādes veicēja nodomu un vai šis uzņēmums uzskata, ka iegādes objekts varētu apdraudēt tā stāvokli tirgū), kā arī *pēc apvienošanās gūtos pierādījumus*, kuri parāda, kas faktiski ir noticis tirgū pēc iegādes (piemēram, lai noteiktu, vai ir vērā ņemama ietekme uz cenām, izlaidi un inovācijām un vai iegādes objekta darbības tika izbeigtas vai būtiski samazinātas)[169].

165 Spriedums, 2023. gada 16. marts (C-449/21, EU:C:2023:207).

166 Spriedums, 2023. gada 21. decembris (C-333/21, EU:C:2023:1011, 131. punkts).

167 Skat., *mutatis mutandis*, United States Department of Justice and the Federal Trade Commission, Horizontal Merger Guidelines, 2010, Section 6.4.

168 Skat. ar atsaucēm, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (*OECD*), "Disentangling Consummated Mergers: Experiences and Challenges", Competition Policy Roundtable Background Note, 2022.

169 Par šo tēmu skat., piemēram, Ginsburg, D. H. un Wong-Ervin, K. W., "Challenging Consummated Mergers Under Section 2", Competition Policy International, 2020. gada maijs.

232. Turklāt jāpatur prātā, ka, izvērtējot iespējamos LESD 101. un 102. panta pārkāpumus, valstu konkurences iestādēm ir jābūt tā dēvētajā ECN+ direktīvā [170] paredzētajām pilnvarām. Atbilstoši šai direktīvai, ja ir konstatēts pārkāpums, kompetentā iestāde ne tikai ir pilnvarota piemērot finansiālus sodus (minētās regulas 13.-16. pants), bet arī saskaņā ar šīs direktīvas 10. panta 1. punktu var pieprasīt attiecīgajiem uzņēmumiem "izbeigt minēto pārkāpumu. Šajā nolūkā [iestāde] var noteikt jebkādus strukturālos vai rīcību koriģējošos pasākumus, kas ir samērīgi ar izdarīto pārkāpumu un ir vajadzīgi efektīvai pārkāpuma izbeigšanai". Īpaši nopietnās lietās tas varētu būt apvienotās vienības pilnīga vai daļēja likvidācija [171]. Turklāt saskaņā ar minētās direktīvas 11. panta 1. punktu valstu konkurences iestādes var arī "balstoties uz LESD 101. vai 102. panta pārkāpuma *prima facie* konstatējumu, rīkoties pēc savas iniciatīvas un ar lēmumu noteikt pagaidu noregulējuma pasākumus attiecībā uz uzņēmumiem [..] vismaz tajos gadījumos, kas ir steidzami, jo pastāv risks nodarīt būtisku un neatgriezenisku kaitējumu konkurencei". Šādi pasākumi var būt, piemēram, pārtraukšanas rīkojumi [172].

233. Sestkārt, tas, ka Vispārējā tiesa ir piešķīrusi plašu tvērumu tiesību normai, kas bez šaubām ir izņēmums no Regulas Nr. 139/2004 1. panta normām, ir pretrunā atzītam interpretācijas principam, saskaņā ar kuru izņēmumi un atkāpes no tiesību akta vispārējās shēmas vai vispārējiem noteikumiem ir jāinterpretē šauri, lai vispārējais noteikums nezaudētu jēgu [173]. Faktiski Vispārējā tiesa jau ir atzinusi, ka šim principam ir nozīme, interpretējot Regulas Nr. 139/2004 9. pantā noteiktā lietu nodošanas mehānisma tvērumu [174]. Man nav skaidrs, uz kāda pamata tā pārsūdzētajā spriedumā bija nolēmusi neņemt vērā interpretācijas principa nozīmi attiecībā uz Regulas Nr. 139/2004 22. pantā noteikto lietu nodošanas mehānismu [175].

234. Pamatojoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, uzskatu, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, interpretējot un piemērojot Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmo daļu. Tādēļ pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ.

235. Ja Tiesa tomēr nepiekristu manam apelācijas sūdzības pirmā pamata vērtējumam, uzskatu, ka Tiesai būtu jānoraida apelācijas sūdzības. Tagad īsumā paskaidrošu, kāpēc uzskatu, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju otrais un trešais apelācijas pamats ir nepamatots.

170 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1 (2018. gada 11. decembris) par apstākļu nodrošināšanu nolūkā dot dalībvalstu konkurences iestādēm iespēju efektīvāk izpildīt konkurences noteikumus un par iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanu (OV 2019, L 11, 3. lpp.). Vispārīgi par šo direktīvu skat. Arsenidou, E., "The ECN+ Directive", Dekeyser, K. *et al. (eds), Regulation 1/2003 and EU Antitrust Enforcement – A Systematic Guide*, Wolters Kluwer, 2023, 143.-149. lpp.

171 Skat. ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumus lietā *Towercast* (C-449/21, EU:C:2022:777, 63. punkts).

172 Par pagaidu pasākumiem skat. nesenāk *OECD*, "Interim Measures in Antitrust Investigations", Competition Policy Roundtable Background Note, 2022.

173 Skat., piemēram, spriedumu, 2022. gada 28. oktobris, *Generalstaatsanwaltschaft München (Izdošana un* ne bis in idem) (C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, 119. punkts un tajā minētā judikatūra).

174 Spriedums, 2003. gada 3. aprīlis, *Royal Philips Electronics*/Komisija (T-119/02, EU:T:2003:101, 354. punkts).

175 Skat. pārsūdzētā sprieduma 182. punktu. Minētās daļas nozīme man joprojām ir visai neskaidra.

B. Par otro pamatu – lietas nodošanas pieprasījuma iesniegšanas termiņš un Komisijas pienākums rīkoties saprātīgā termiņā

236. Illumina un Grail otrais apelācijas sūdzības pamats attiecas uz to, ka Vispārējā tiesa pirmajā instancē noraidīja Illumina otro pamatu, kurā apgalvots, ka lietas nodošanas pieprasījums tika iesniegts novēloti, un pakārtoti – ka ir pārkāpti tiesiskās drošības un "labas pārvaldības" principi. Apelācijas sūdzības iesniedzējas konkrēti apstrīd pārsūdzētā sprieduma 190.–211. punktu, kuros Vispārējā tiesa ir secinājusi, ka:

"jēdziens "darī[t] zināmu dalībvalstij", kā noteikts Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta otrajā daļā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiek prasīts aktīvi nosūtīt attiecīgo informāciju šai dalībvalstij, lai tā varētu sākotnēji novērtēt, vai ir izpildīti nosacījumi lietas nodošanas pieprasījuma iesniegšanai saskaņā ar šo pantu. Attiecīgi saskaņā ar šo interpretāciju minētajā tiesību normā noteiktais 15 darba dienu termiņš, ja nav prasīts paziņot par koncentrāciju, sākas ar brīdi, kad šī informācija tika nosūtīta."

237. Apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd arī pārsūdzētā sprieduma 240. un 242.–245. punktu, kuros Vispārējā tiesa citastarp secināja, ka i) "[*Illumina*] nespēja pietiekami pārliecinoši noteikt, kādas ir apgalvotās "būtiskās faktu kļūdas", kas esot pieļautas apstrīdētajā lēmumā un kas iepriekš jau bija pieļautas uzaicinājuma vēstulē un tādējādi būtu varējušas izšķiroši ietekmēt *ACF* lietas nodošanas pieprasījuma saturu", un ii) "attiecīgajām [apelācijas sūdzības iesniedzējām] [..] bija vairākas iespējas darīt zināmu savu viedokli administratīvajā procesā, kura rezultātā tika pieņemti [apstrīdētie] lēmumi".

1. Lietas dalībnieku argumenti

238. Ar otro apelācijas sūdzības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, i) neizdarot nekādus juridiskus secinājumus no pareizā konstatējuma, ka Komisija ir veltījusi nepamatoti ilgu laiku tam, lai izsūtītu uzaicinājuma vēstules visām dalībvalstīm attiecībā uz koncentrāciju, un ii) konstatējot, ka Komisija nav pārkāpusi pušu tiesības uz aizstāvību procedūrā, kuras rezultātā pieņemti apstrīdētie lēmumi.

239. Komisija apgalvo, ka pirmais pamats nav pamatots un daļēji ir nepieņemams.

2. Analīze

240. Apelācijas sūdzības iesniedzēju argumenti mani nepārliecina.

241. Pirmkārt, nedomāju, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, interpretējot Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta otrajā daļā ietverto formulējumu "darīt zināmu attiecīgajai dalībvalstij". Kā norādīts pārsūdzētā sprieduma 192. punktā, regulas dažādu valodu versiju salīdzinājums parāda, ka, lai sāktos 15 darba dienu periods un lai attiecīgās iestādes uzzinātu par apvienošanās darījumu, nepietiek, ka tas tiek publiski paziņots attiecīgajā dalībvalstī, piemēram, ar paziņojumu presei vai plašsaziņas līdzekļos[176]. Minētā tiesību norma paredz, ka par

[176] Šajā ziņā skat. pārsūdzētā sprieduma 203. punktu.

apvienošanos ir aktīvi jāsazinās ar šīm iestādēm. Šāds traktējums, man šķiet, saskan ar šīs tiesību normas mērķi, proti, ļaut iestādēm veikt sākotnējo pārbaudi, lai izvērtētu, vai pirmšķietami ir izpildīti Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta pirmās daļas pamatnosacījumi [177].

242. Apelācijas sūdzības iesniedzējas, manuprāt, nav izvirzījušas nevienu argumentu, kas varētu sēt šaubas par Regulas Nr. 139/2004 22. panta 1. punkta otrās daļas interpretāciju.

243. Otrkārt, lai arī mani pilnībā nepārliecina tiesiskais regulējums, ko piemērojusi Vispārējā tiesa, lai noteiktu, kādas sekas rada tas, ka Komisija nav nosūtījusi uzaicinājuma vēstuli saprātīgā termiņā, uzskatu, ka pārsūdzētajā spriedumā izdarītais secinājums ir pareizs.

244. Manuprāt, jautājums būtībā nav, vai apelācijas sūdzības iesniedzējas varēja pierādīt, ka Komisijas bezdarbības dēļ tika pārkāptas to tiesības uz aizstāvību. Izšķirīgais jautājums ir, vai apelācijas sūdzības iesniedzējas varēja sniegt pietiekamas norādes, ka procedūras iznākums *būtu bijis* citādāks, ja nebūtu pieļauta attiecīgā procesuālā nepilnība.

245. Kā esmu paskaidrojis secinājumos lietā *HSBC*, Savienības tiesu judikatūrā ir nošķirtas divas galvenās procesuālo kļūdu formas – "būtisku procedūras noteikumu" pārkāpumi, kuru rezultātā attiecīgais akts automātiski zaudē spēku, un citu procedūras noteikumu pārkāpumi, kuriem piemēro "*nekaitīgas kļūdas kritēriju*". Tas nozīmē, ka "parastu" procesuālu kļūdu rezultātā apstrīdēto aktu atceļ, ja vien nevar uzskatīt, ka kļūda ir nekaitīga tādā nozīmē, ka tā nav ietekmējusi vai nevarētu ietekmēt procedūras rezultātu. Svarīgi, ka šis kritērijs atkarībā no pārkāptā noteikuma īpašībām tiek piemērots trīs dažādos veidos: i) nopietni un strukturāli pārkāpumi izraisa (atspēkojamu) *prezumpciju*, ka kļūda ir ietekmējusi procedūras iznākumu, un prezumpcijas atspēkošanas pienākums gulstas uz atbildētāju; ii) "parastas" kļūdas, kas var ietekmēt vai var neietekmēt procedūras iznākumu, un prasītājam ir jāpierāda, ka gadījumā, ja kļūdas nebūtu bijis, apstrīdētais akts *varēja* būt citāds; un iii) mazākas nepilnības, kuru rezultātā attiecīgo aktu atceļ, ja prasītāji konstatē, ka procedūras iznākums *varētu* būt bijis citāds, ja nebūtu kļūdas [178].

246. Ņemot vērā attiecīgās tiesību normas tekstu (kurā nav paredzēts konkrēts termiņš [179]) un ar Regulu Nr. 139/2004 izveidotās apvienošanās kontroles sistēmas nolūku un loģiku (mērķis ir nodrošināt iespējamu pret konkurenci vērstu koncentrāciju efektīvu kontroli, izmantojot efektīvu un paredzamu sistēmu, kas attiecīgajiem uzņēmumiem spēj piedāvāt tiesisko drošību [180]), man šķiet, ka tas, ka Komisija nav rīkojusies saprātīgā termiņā, nav uzskatāms par būtisku procedūras noteikumu pārkāpumu, un būtu jāpiemēro parastais procesuālo kļūdu kritērijs [181].

247. Ne pirmajā instancē, ne šīs tiesvedības kontekstā iesniegtajos apsvērumos apelācijas sūdzības iesniedzējas nav sniegušas konkrētus elementus, kas varētu pierādīt, ka gadījumā, ja Komisija būtu rīkojusies saprātīgā termiņā, tās vērtējums par iespēju un piemērotību attiecīgajam apvienošanās darījumam piemērot lietu nodošanas mehānismu saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. pantu *varēja* būt citāds.

177 Šajā ziņā skat. pārsūdzētā sprieduma 199. punktu.

178 Skat. manus secinājumus ar papildu atsaucēm lietā *HSBC Holdings* u.c./Komisija (C-883/19 P, EU:C:2022:384, 38.–59. punkts).

179 Šajā ziņā skat. pārsūdzētā sprieduma 221. punktu.

180 Šajā ziņā skat. pārsūdzētā sprieduma 226. punktu.

181 Skat. pēc analoģijas Tiesas judikatūru, kas minēta pārsūdzētā sprieduma 240. punktā.

248. Katrā ziņā es arī piekrītu Komisijai, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas i) pirmajā instancē nav skaidri atsaukušās uz savu tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, tāpēc šī apelācijas sūdzības pamata daļa ir nepieņemama, un ii) nav pietiekami pierādījušas, ka tika negatīvi ietekmēta to spēja izmantot savas tiesības uz aizstāvību procedūrā, kuras rezultātā tika pieņemti apstrīdētie lēmumi. Saistībā ar pēdējo punktu ir taisnība, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas sniedza vairākus elementus, kas lika domāt, ka attiecībā uz šiem uzņēmumiem Komisija nav rīkojusies ar tādu pārredzamību un taisnīgumu, kāda tiek parasti gaidīta no valsts pārvaldes [182]. Tas acīmredzami izraisa nožēlu, jo šāda veida rīcība var ietekmēt sabiedrības uztveri par to, kā darbojas dienests, kuram, ņemot vērā tam piešķirtās nozīmīgās pilnvaras, būtu konsekventi jārīkojas ar lielāko neietekmējamību un objektivitāti. Tomēr tas nemaina faktu, ka Komisijas rīcība neliedza apelācijas sūdzības iesniedzējām iespēju izvirzīt savus faktu un tiesību argumentus procedūrā, kas ierosināta saskaņā ar Regulas Nr. 139/2004 22. pantu, lai ietekmētu tās iznākumu.

249. Minēto iemeslu dēļ otrais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida.

C. Par trešo pamatu – tiesiskās paļāvības un tiesiskās drošības principi

250. Ar trešo apelācijas sūdzības pamatu, kas vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 254.–260. punktu, *Ilumina* un *Grail* pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pirmajā instancē noraidīja *Illumina* trešo pamatu, kurā apgalvots, ka ir pārkāpti tiesiskās paļāvības un tiesiskās drošības principi. Šajās daļās Vispārējā tiesa bija izvērtējusi tikai argumentus saistībā ar tiesisko paļāvību, jo argumenti saistībā ar tiesisko drošību nebija pienācīgi izstrādāti.

251. Saistībā ar tiesiskās paļāvības aizsardzības principu Vispārējā tiesa konstatēja, ka galvenie elementi, uz kuriem atsaucās *Illumina*, nepamato "to, ka pastāv apgalvotā Komisijas politika, uz kuru atsaucas [*Illumina*]" un nevar uzskatīt, ka tā "ir saņēmusi konkrētus, beznosacījuma un saskanīgus apliecinājumus no Komisijas saistībā ar attiecīgās koncentrācijas izvērtējumu".

1. Lietas dalībnieku argumenti

252. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka pārsūdzētā sprieduma pamatojumā ir pieļautas vairākas tiesību kļūdas. Konkrēti, tās apgalvo, ka Vispārējā tiesa: i) ir sagrozījusi *Illumina* pirmajā instancē izvirzītā argumenta jēgu saistībā ar tiesisko paļāvību; ii) kļūdījusies uzskatot, ka tiesiskā paļāvība varētu būt tikai tad, ja apliecinājumi, pamatojoties uz kuriem šī paļāvība tika balstīta, attiektos tikai uz attiecīgo koncentrāciju; iii) kļūdījusies, novērtējot Komisijas priekšsēdētājas izpildvietnieces un konkurences komisāres Margrētes Vestageres runas nozīmīgumu, kura bija sniegta vien dažus mēnešus, pirms Komisija nosūtīja uzaicinājuma vēstuli [183], un iv) nav izskatījusi argumentus, kas pamatoti ar tiesiskās drošības principa pārkāpumu.

253. Komisija atbild, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi nekādu tiesību kļūdu šajā jautājumā.

[182] Īpaši grūti ir saprast, kāpēc Komisija sazinājās ar apelācijas sūdzības iesniedzējām un pēc tam informēja par savām bažām gandrīz *trīs mēnešus* pēc tam, kad bija saņēmusi sūdzību par apvienošanos, lai arī Komisija visā šajā periodā bija vairākkārtīgi sazinājusies ar sūdzības iesniedzēju, vairākām valstu konkurences iestādēm, citu dalībvalstu iestādēm un *Competition and Markets Authority*.

[183] Runa *The Future of EU Merger Control* ("Apvienošanās kontroles nākotne Savienībā") tika sniegta Starptautiskās advokātu kolēģijas 24. ikgadējā konferencē par konkurences jautājumiem 2020. gada 11. septembrī.

2. Analīze

254. Atkal jau, lai arī es konstatēju, ka dažas pārsūdzētā sprieduma attiecīgās daļas nav pārliecinošas, uzskatu, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu, noraidot *Illumina* trešo pamatu.

255. Vispirms apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvojums, ka Vispārējā tiesa nav pareizi raksturojusi ar tiesisko paļāvību pamatoto argumentu jēgu, nav pārliecinošs. Apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvojums, ka *Illumina* arguments bijis, ka Komisija bija radījusi paļāvību, ka tā *nemudinās* iesniegt lietu nodošanas pieprasījumus attiecībā uz apvienošanās darījumiem, kas nesasniedz valsts robežvērtības, savukārt Vispārējā tiesa pārbaudīja, vai Komisija varētu likumīgi *pieņemt* šos lietas nodošanas pieprasījumus, man šķiet ir matu skaldīšana. Skaidrs, ka šie abi aspekti ir papildinoši, un diez vai tos var nošķirt.

256. Apelācijas sūdzības iesniedzēju arguments būtībā bija vērsts uz to, ka tās nevarēja paredzēt Komisijas straujo politikas maiņu attiecībā uz Regulas Nr. 139/2004 22. panta interpretāciju. Šajā saistībā patiesībā svarīgi ir tas, vai apelācijas sūdzības iesniedzējas, ņemot vērā no Komisijas saņemto informāciju, varēja leģitīmi ticēt, ka to apvienošanās darījumam nebūtu piemērojama Regulas Nr. 139/2004 22. pantā paredzētā lietu nodošana. Manuprāt, nav nekādas nozīmes tam, vai šajā kontekstā attiecīgo lietas nodošanu ierosināja viena vai vairākas valstu konkurences iestādes, kas rīkojas pēc savas iniciatīvas, vai arī Komisija bija aicinājusi tās to darīt.

257. Turklāt mani arī nepārliecina apelācijas sūdzības iesniedzēju argumenti, ar ko tās pārmet, ka Vispārējā tiesa nav izskatījusi to apgalvojumus par tiesiskās drošības principa pārkāpumu. Izskatot apelācijas sūdzības iesniedzēju pirmajā instancē sniegtos apsvērumus, man jāpiekrīt Vispārējai tiesai, ka tās nav iesniegušas konkrētus argumentus šajā ziņā. Citiem vārdiem, neko tādu, kas būtu nošķirams no to argumentiem saistībā ar tiesisko paļāvību, kurus Vispārējā tiesa ir skaidri izvērtējusi pārsūdzētajā spriedumā.

258. Turklāt neuzskatu, ka šajā lietā ir izpildīti visi nosacījumi, lai lietas dalībnieks varētu atsaukties uz tiesiskās paļāvības principu.

259. Pieļauju, ka dažas pārsūdzētā sprieduma daļas, manuprāt, ir kļūdainas. Sprieduma 254. punktā Vispārējā tiesa atsaucās uz judikatūras virzienu, saskaņā ar kuru administrācijas sniegta precīza, beznosacījumu un saskanīga informācija var radīt tiesisko paļāvību, ar nosacījumu, ka šāda informācija "atbilst piemērojamajiem noteikumiem". Tad sprieduma 256. punktā, atsaucoties uz minēto judikatūru, Vispārējā tiesa piebilda – "tā kā no pirmā pamata izriet, ka apstrīdētie lēmumi ir pieņemti, pamatojoties uz minētā panta tvēruma pareizu interpretāciju, prasītāja nevar atsaukties uz Komisijas lēmumu pieņemšanas prakses pārorientēšanu".

260. Es nevaru piekrist Vispārējai tiesai šajā ziņā. Judikatūra, uz kuru atsaucās Vispārējā tiesa (kas, ciktāl es saskatu, būtībā sastāv no pašas spriedumiem), nevar loģiski nozīmēt, ka personas var balstīties uz tiesisko paļāvību tikai tad, ja administrācijas sniegtie apliecinājumi atbilst attiecīgajiem noteikumiem. Patiešām, ja apliecinājumi saskan ar piemērojamajiem tiesību aktiem, tad attiecīgajām personām nebūtu vajadzības atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzību – to stāvokli pilnībā aizsargātu pašas tiesību normas, uz kurām atsaucas administrācija. Ir skaidrs, ka tiesiskās paļāvības principa pamatojums ir aizsargāt personas, kuras, lai arī pašas nav pieļāvušas kļūdu, ir maldinājusi administrācijas veiktā piemērojamā tiesību akta interpretācija.

261. Manuprāt, šo judikatūras virzienu var pieņemt tikai tad, ja ar to saprot, ka personām nav iespējas atsaukties uz tiesiskās paļāvības principu, ja pamatoti piesardzīga persona konstatētu, ka administrācijas sniegtie apliecinājumi neatbilst attiecīgajiem noteikumiem. Attiecīgi, ja, kā šeit skatītajā lietā, apelācijas sūdzības iesniedzējas faktiski būtu saņēmušas "precīzus, beznosacījuma un saskanīgus apliecinājumus" no Komisijas, tas, ka šī iestāde vēlāk ir pareizi piemērojusi Regulas Nr. 139/2004 22. pantu, nevarēja liegt šiem uzņēmumiem atsaukties uz tiesiskās paļāvības principa neievērošanu.

262. Tālab piekrītu Vispārējai tiesai, ka šādus apliecinājumus katrā ziņā nevarēja izsecināt no komisāres runas, uz ko bija atsaukušās apelācijas sūdzības iesniedzējas. Kā Vispārējā tiesa pamatoti ir norādījusi, gan runas mērķis (kas "bija par Komisijas vispārējo politiku koncentrāciju jomā un tajā nebija minēta šeit aplūkotā koncentrācija"[184]), gan tās saturs un veids (tajā minēts, ka "Komisijai bija prakse atturēt valsts iestādes, lai tās neiesniegtu [Komisijai] lietas, kuras tās nav pilnvarotas pašas izvērtēt"[185]) izslēdz iespēju, ka šādu runu var uzskatīt par "precīzu, beznosacījuma un saskanīgu" apliecinājumu Tiesas judikatūras izpratnē[186].

263. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, trešais apelācijas pamats, manuprāt, arī ir jānoraida.

VI. Par vērtējuma tiesiskajām sekām – šīs lietas izšķiršana

264. Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmās daļas otro teikumu Vispārējās tiesas nolēmuma atcelšanas gadījumā Tiesa pati var pieņemt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija.

265. Manuprāt, šajā tiesvedībā šis acīmredzami ir šāds gadījums. Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu Regulas Nr. 139/2004 22. panta interpretācijā un piemērošanā. Pareizi interpretējot, šī tiesību norma nepilnvaro Komisiju pieņemt tādus lēmumus, kādus ir apstrīdējušas apelācijas sūdzības iesniedzējas šajā tiesvedībā. Tāpēc šie lēmumi būtu jāatceļ.

266. Savukārt *ACF* pieprasījumu un Komisijas uzaicinājuma vēstuli nevar atcelt, jo: i) pirmais minētais dokuments netika apstrīdēts pirmajā instancē[187] (papildus tam, ka tas nav arī Eiropas Savienības iestāžu dokuments), un ii) tika konstatēts, ka uzaicinājuma vēstule, lai arī tā tika apstrīdēta pirmajā instancē, nav dokuments, ko var apstrīdēt Vispārējā tiesa[188], un apelācijas sūdzības iesniedzējas nav pārsūdzējušas attiecīgās pārsūdzēta sprieduma daļas.

VII. Tiesāšanās izdevumi

267. Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam un 184. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējas ir prasījušas atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tām apelācijas tiesvedība ir labvēlīga, Komisijai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas saistīti ar šo tiesvedību.

184 Šajā ziņā skat. pārsūdzētā sprieduma 260. punktu.

185 Šajā ziņā skat. pārsūdzētā sprieduma 261. punktu.

186 Skat., piemēram, spriedumus, 2021. gada 20. maijs, *Riigi Tugiteenuste Keskus* (C-6/20, EU:C:2021:402, 49. punkts), un 2022. gada 31. marts, *Smetna palata na Republika Bulgaria* (C-195/21, EU:C:2022:239, 65. punkts).

187 Šajā ziņā skat. pārsūdzētā sprieduma 62. punktu.

188 Šajā ziņā skat. pārsūdzētā sprieduma 79. un 80. punktu.

268. Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 140. pantu un 184. panta 1. punktu dalībvalstis, kas iestājušās lietā, EBTA Uzraudzības iestāde un *Biocom*, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

VIII. Secinājumi

269. Ņemot vērā iepriekš minēto, ierosinu Tiesai:

– Atcelt Vispārējās tiesas 2022. gada 13. jūlija spriedumu *Illumina*/Komisija (T-227/21, EU:T:2022:447).

– Atcelt Komisijas 2021. gada 19. aprīļa Lēmumu C(2021) 2847 *final*, ar kuru pieņemts *Autorité de la concurrence française* (Francijas konkurences iestāde) pieprasījums izvērtēt koncentrācijas darījumu, ar kuru *Illumina, Inc.* iegūst pilnīgu kontroli pār *Grail, Inc.* (Lieta COMP/M.10188 – *Illumina/Grail*), Komisijas 2021. gada 19. aprīļa lēmumus C(2021) 2848 *final*, C(2021) 2849 *final*, C(2021) 2851 *final*, C(2021) 2854 *final* un C(2021) 2855 *final*, ar kuriem pieņemti Beļģijas, Nīderlandes, Grieķijas, Islandes un Norvēģijas konkurences iestāžu pieprasījumi pievienoties šim lietas nodošanas pieprasījumam, un Eiropas Komisijas 2021. gada 11. marta vēstuli, ar kuru tā informēja *Illumina* un *Grail* par minēto lietas nodošanas pieprasījumu.

– Piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

– Francijas Republika, Nīderlandes Karaliste, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas Uzraudzības iestāde un *Biocom California* pašas sedz savus tiesāšanās izdevumus.